

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชากฎหมายอิสลาม
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560

ภาควิชาอิสลามศึกษา
วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	1
1. รหัสและชื่อหลักสูตร.....	1
2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา.....	1
3. วิชาเอก.....	1
4. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร.....	1
5. รูปแบบของหลักสูตร.....	1
6. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร.....	2
7. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรคุณภาพและมาตรฐาน.....	2
8. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา.....	2
9. ชื่อ-สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน ตำแหน่ง และคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร.....	2
10. สถานที่จัดการเรียนการสอน.....	4
11. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร.....	4
12. ผลกระทบจาก ข้อ 11.1 11.2 และข้อ 11.3 ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้อง พันธกิจของสถาบัน.....	7
13. ความสัมพันธ์ (ถ้ามี) กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน.....	8
หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร	11
1. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....	11
2. แผนพัฒนาปรับปรุง.....	13
หมวดที่ 3 ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร	16
1. ระบบการจัดการศึกษา.....	16
2. การดำเนินการหลักสูตร.....	17
3. หลักสูตรและอาจารย์.....	20
4. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา).....	70
5. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรืองานวิจัย (ถ้ามี).....	71
หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล	72
1. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา.....	72

2. กลยุทธ์การสอน กลยุทธ์การประเมินผลและ Curriculum Mapping ของรายวิชาศึกษาทั่วไป วิชาแกน วิชาเอกบังคับ วิชาเอกเลือก การฝึกงาน ภาคนิพนธ์ หรือสหกิจศึกษา	73
3. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping).....	80
หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา.....	87
1. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)	87
2. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา.....	87
3. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร.....	87
หมวดที่ 6 การพัฒนาคณาจารย์	88
1. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่.....	88
2. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์	88
หมวดที่ 7 การประกันคุณภาพหลักสูตร	89
1. การบริหารหลักสูตร.....	89
2. บัณฑิต.....	89
3. นักศึกษา.....	89
4. อาจารย์.....	90
5. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน	91
6. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้.....	92
หมวดที่ 8 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร	95
1. การประเมินประสิทธิผลของการสอน	95
2. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม.....	96
3. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร	96
4. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุงหลักสูตรและแผนกลยุทธ์การสอน	96
ภาคผนวก	97
ก ภาระงานสอนและ ผลงานทางวิชาการ การค้นคว้าวิจัย หรือการแต่งตำรา	98
ข ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและการดำเนินการของหลักสูตร	105
ค ตารางเปรียบเทียบปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเดิมกับหลักสูตรปรับปรุง	107
ง เอกสารแสดงรายวิชาที่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์แต่ละข้อ.....	109
จ เอกสารเปรียบเทียบโครงสร้างหลักสูตรเดิมกับหลักสูตรปรับปรุง	112
ฉ เอกสารเปรียบเทียบรายวิชาในหลักสูตรเดิม พ.ศ. 2554 กับหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560	113

ช แบบฟอร์มแสดงร้อยละของกระบวนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาในหลักสูตรที่สะท้อน Active Learning.....	119
ซ คำสั่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เรื่อง คณะกรรมการปรับปรุงหลักและพัฒนาสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม	126
ฅ ประกาศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานและแนวปฏิบัติการสอบวัดความรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อรับปริญญาของนักศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี	127
ญ อัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.....	132
ฎ ระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2558.....	133

**หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชากฎหมายอิสลาม
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560**

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
วิทยาลัยอิสลามศึกษา ภาควิชาอิสลามศึกษา

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร : 25510101106353
ภาษาไทย : หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม
ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Arts Program in Islamic law

2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ภาษาไทย ชื่อเต็ม (ไทย): ศิลปศาสตรบัณฑิต (กฎหมายอิสลาม)
ชื่อย่อ (ไทย): ศศ.บ. (กฎหมายอิสลาม)
ภาษาอังกฤษ ชื่อเต็ม (อังกฤษ): Bachelor of Arts (Islamic Law)
ชื่อย่อ (อังกฤษ): B.A. (Islamic Law)

3. วิชาเอก

กฎหมายอิสลาม (Islamic Law)

4. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

ไม่น้อยกว่า 135 หน่วยกิต

5. รูปแบบของหลักสูตร

5.1 รูปแบบ

หลักสูตรระดับปริญญาตรีทางวิชาการ หลักสูตร 4 ปี

5.2 ภาษาที่ใช้

ภาษาไทยเป็นหลัก และภาษาอังกฤษร่วมในการจัดการเรียนการสอนไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของแต่ละรายวิชา

5.3 การรับนักศึกษา

รับนักศึกษาไทย

5.4 ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

เป็นหลักสูตรเฉพาะของคณะที่จัดการเรียนการสอนโดยตรง

5.5 การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว

6. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

- หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ปรับปรุงมาจากหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา

กฎหมาย

อิสลาม หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554

- สภาวิทยาเขตปัตตานีเห็นชอบในการนำเสนอหลักสูตรต่อสภาสถาบันในการประชุมครั้งที่ 14(5/2559) เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2559

สภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติหลักสูตร ในการประชุมครั้งที่ 382(2/2560) เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2560

- เปิดสอนภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560

7. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรคุณภาพและมาตรฐาน

หลักสูตรมีความพร้อมในการเผยแพร่ว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ในปีการศึกษา 2562

8. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

8.1 บุคลากรภาครัฐและเอกชน เช่น ดะโต๊ะยุติธรรม พนักงานในศาลจังหวัด สำนักงานยุติธรรมจังหวัด สำนักงานคุมประพฤติจังหวัด ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด เจ้าหน้าที่หรือพนักงานในสถานประกอบการทะเล โรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น

8.2 บุคลากรภาคเอกชนหรือพนักงานในสถาบันการเงินอิสลาม เช่น ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย สหกรณ์อิสลาม และบริษัทประกันภัยแบบอิสลาม (ตะกาฟูล) เป็นต้น

8.3 นักการศึกษา นักวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยด้านกฎหมายอิสลาม และวิทยาการด้านอิสลามศึกษา

9. ชื่อ-สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน ตำแหน่ง และคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบ

หลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

9.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลำดับ	ชื่อ-สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน	ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษา (สาขา)/สถาบัน	ปีที่จบ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน	ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษา (สาขา)/สถาบัน	ปีที่จบ
1	นายมะรอนิง สาแลมิง 3-9599-00422-94-1	อาจารย์	Ph.D. (Principle of Jurisprudence), Islamic University of Madinah, Saudi Arabia	2004
			M.A. (Principle of Jurisprudence), Islamic University of Madinah, Saudi Arabia	1998
			B.A. (Islamic Law), Islamic University of Madinah, Saudi Arabia	1992
2	นายอัสมัน แตอาลี 3-9506-00036-77-1	อาจารย์	Ph.D. Islamic Revealed knowledge and Heritage (Fiqh and Usul al- Fiqh), International Islamic University Malaysia, Malaysia	2013
			ศศ.ม. (อิสลามศึกษา), มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2547
			B.A. (Islamic Law), Islamic University of Madinah, Saudi Arabia	2002
3	นายสุทธิศักดิ์ ตือระ 3-9599-00142-39-6	ผู้ช่วย ศาสตรา จารย์	น.ม. (กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2545
			น.บ. (กฎหมาย), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2538
4	นายอุสมาน ยูนู 3-9605-00277-75-0	อาจารย์	Ph.D. (Islamic Law), Al-Imam Muhammad Ibn Saud Islamic University, Saudi Arabia	2015
			M.A. (Islamic Law), Al-Imam Muhammad Ibn Saud Islamic University, Saudi Arabia	2005
			B.A. (Shariah), Al-Imam Muhammad Ibn Saud Islamic University, Saudi Arabia	2002

ลำดับ	ชื่อ-สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน	ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษา (สาขา)/สถาบัน	ปีที่จบ
5	นายญาดุลฮัก มิ่งสมร 3-9499-00318-76-1	อาจารย์	Ph.D. (Islamic Studies-Shariah), Sidi Mohamed Ben Abdellah University, Morocco	2007
			MA. (Ossol-dine) University Quaraouiene, Morocco	2002
			BA. (Shariah & Islamic Studies) Mu'tah University, Jordan	1998

9.2 อาจารย์ประจำหลักสูตร

อาจารย์ชุดเดียวกับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

10. สถานที่จัดการเรียนการสอน

- 10.1 อาคารเรียนรวม (อาคาร 19) ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- 10.2 อาคารเรียนรวม (อาคาร 58) ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- 10.3 อาคารวิทยอิสลามนานาชาติ วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- 10.4 อาคารศูนย์ภาษาและทดสอบภาษาอาหรับ วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

11. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

11.1 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

รัฐบาลได้กำหนดแนวนโยบายด้านการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ภายใต้วิสัยทัศน์ “THAILAND 4.0” เพื่อให้เศรษฐกิจและสังคมไทยมีความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” นโยบายดังกล่าว มุ่งเน้นการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่การเป็นเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนโดยนวัตกรรม เปลี่ยนจากการผลิตสินค้าเชิงโภคภัณฑ์ไปสู่สินค้าเชิงนวัตกรรมและเน้นการผลิตสินค้าบริการมากยิ่งขึ้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) จึงจำเป็นต้องยึดกรอบแนวคิดและหลักการในการวางแผนที่สำคัญ ดังนี้ (1) การน้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม (3) การสนับสนุนและ

ส่งเสริมแนวความคิดการปฏิรูปประเทศ และ (4) การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ปัจจุบันมีประชากรมุสลิมทั่วโลกประมาณ 1,800 ล้านคนหรือร้อยละ 25 ของประชากรโลก ซึ่งตามหลักการของศาสนาอิสลามแล้วมุสลิมทุกคนจะต้องบริโภคอาหารและใช้ผลิตภัณฑ์ทะเลาล (ศาสนาอนุมัติ) จะเห็นได้ว่าอาหารและผลิตภัณฑ์ทะเลาลเป็นที่ต้องการของตลาดโลกมุสลิมเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในปัจจุบันตรารับรองทะเลาล (Halal Brand) มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้ออาหารและผลิตภัณฑ์ ทำให้ธุรกิจด้านทะเลาลมีการขยายตัวในตลาดโลกมุสลิมอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีผลต่อเศรษฐกิจโลกเป็นอย่างมาก แม้แต่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีประชากรมุสลิมเป็นจำนวนมากเช่นกัน โดยเฉพาะประเทศมุสลิม เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย และบรูไน ต่างก็มีการแข่งขันเพื่อเป็นศูนย์กลางในการผลิตอาหารและผลิตภัณฑ์ทะเลาล สำหรับประเทศไทยมีประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นจำนวนมากที่อาศัยอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีศักยภาพและขีดความสามารถที่จะเป็นศูนย์กลางธุรกิจและอุตสาหกรรมทะเลาล (Halal Hub) ในภูมิภาคสูง ด้วยเหตุดังกล่าวธุรกิจและอุตสาหกรรมทะเลาลจึงมีผลต่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างยิ่ง จึงถือได้ว่าหลักสูตรสาขาวิชากฎหมายอิสลามมีความพร้อมที่จะผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการทะเลาลเพื่อสนองความต้องการของสถานประกอบการต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

นอกจากนั้นหลักสูตรนี้ ยังมุ่งเน้นการผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายอิสลาม เพื่อตอบสนองความต้องการในการดำเนินธุรกิจให้เป็นไปตามหลักศาสนาอิสลาม โดยใช้หรือยึดหลักซารีอะฮ์ (Shariah) เช่น ธุรกิจทางการเงินแบบอิสลามหรือแบบปลอดดอกเบี้ยในรูปแบบของธนาคารอิสลาม สหกรณ์อิสลาม หรือบริษัทประกันภัยแบบอิสลาม (ตะกาฟูล) ซึ่งจะเป็พลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญในบริบทของประเทศไทยอีกด้วย

11.2 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

สังคมไทยเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมประกอบด้วยคนหลายเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกันของผู้คนท่ามกลางความหลากหลายอย่างกลมกลืน ซึ่งความหลากหลายที่ปรากฏในสังคมพหุวัฒนธรรม ได้แก่ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ศาสนา ความเชื่อ ภาษา วิธีการดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณีและจารีต ศาสนาอิสลามก็มีหลักการในการส่งเสริมให้มนุษย์ทุกคนมีความเข้าใจในบริบทของความหลากหลายทั้งทางวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ ภาษาและสีผิวสามารถอยู่ร่วมกันได้โดยปราศจากความขัดแย้งใด ๆ

ปัจจุบันปัญหาความไม่เข้าใจในการอยู่ร่วมกันท่ามกลางความหลากหลาย ความแตกต่างทางด้านศาสนาและชาติพันธุ์ ส่งผลทำให้เกิดความแตกแยกและความรุนแรงโดยเฉพาะใน 3

จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีประชากรมุสลิมอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งความขัดแย้งมักจะจบลงด้วยความรุนแรง ตลอดจนเกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาเหล่านี้ย่อมเป็นความท้าทายสำหรับบัณฑิตหรือนักกฎหมายในการที่จะออกแบบเครื่องมือในทางกฎหมายที่เป็นภาวะวิสัยในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง เพื่อให้ผู้คนเคารพซึ่งกันและกันในความแตกต่างและอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ

จากรายงานวิจัยเรื่อง “ระบบการปรับใช้กฎหมายอิสลามในประเทศไทย” (กิตติศักดิ์ ปรกต และคณะ, 2554) ได้ระบุถึง ความจำเป็นของการรื้อฟื้นการบังคับใช้กฎหมายอิสลามขึ้นมาใหม่ การเรียกร้องให้มีการพัฒนาปรับปรุงการใช้กฎหมายอิสลาม ตลอดจนการกำหนดขอบเขตบังคับของกฎหมายอิสลาม ดังนั้น แผนกวิชากฎหมายอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ในฐานะที่เป็นสถาบันหลักในระดับอุดมศึกษาของภาคใต้ จึงมีความจำเป็นในการเร่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายอิสลามเพื่อใช้กระบวนการทางกฎหมายในการเสริมสร้างสังคมสันติสุขใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

11.3 การประเมินหลักสูตร

ความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตต่อหลักสูตรจากเวที “การสะท้อนกลับจากผู้บัณฑิตต่อหลักสูตร วิทยาลัยอิสลามศึกษา วันที่ 24 ธันวาคม 2558” ระบุว่า โดยภาพรวมหลักสูตรของวิทยาลัยอิสลามศึกษาทุกหลักสูตรควรเน้นการสร้างบัณฑิตที่มีคุณธรรมจริยธรรม การมีบุคลิกภาพที่ดี การมีมารยาท การมีวินัย การมีจิตสำนึกสาธารณะ การเสียสละ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การมีจิตใจที่เปิดกว้าง การมีภาวะผู้นำ และการให้เกียรติต่อผู้อื่น อีกทั้งบัณฑิตควรมีความกล้าในการแสดงออก และกล้าตัดสินใจ สำหรับสมรรถนะด้านความสามารถควรเน้นทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ทักษะการสื่อสาร การประสานงาน ทักษะการเข้าหาผู้คน ทักษะการนำเสนอและทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะช่วยให้มีข้อได้เปรียบในตลาดแรงงานในอนาคต นอกจากนี้หลักสูตรควรให้มีการฝึกปฏิบัติงานก่อนจบการศึกษา เพื่อให้บัณฑิตสามารถประยุกต์ความรู้ที่เข้มข้นต่อยอดในภาคปฏิบัติได้ และควรเพิ่มหลักสูตรนิติศาสตร์ให้เป็นทางเลือกกับนักศึกษากฎหมายอิสลามที่มีความสามารถ กล่าวคือ เรียนทั้งหลักสูตรกฎหมายอิสลามและหลักสูตรนิติศาสตร์ โดยใช้เวลาศึกษา 5 ปี ได้รับสองปริญญา เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่ต้องการให้บัณฑิตมีสมรรถนะสากลและมีความเข้าใจบริบทในการตัดสินใจคดีความ โดยเฉพาะในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ในมุมมองของศิษย์เก่าได้ให้ความเห็นต่อหลักสูตรใน รายงานการประเมินตนเอง กฎหมายอิสลาม ปีการศึกษา 2557 ระบุว่า หลักสูตรควรเสริมสมรรถนะด้านทักษะภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอาหรับ ภาษาอังกฤษ ฯลฯ เพื่อเป็นจุดแข็งในการเข้าสู่ตลาดแรงงานสากลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเสนอ

ให้มีสถานที่ฝึกปฏิบัติการในสถานการณ์จำลอง เช่น การฝึกปฏิบัติการในศาลจำลองเพื่อให้นักศึกษาได้รับการฝึกปฏิบัติให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในระบบงานที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับสาขาวิชา

คณะกรรมการพิจารณาหลักสูตรให้ความเห็นต่อหลักสูตรในรายงานการประเมินตนเองว่า ควรพัฒนาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่มีความชัดเจนเหมาะสมกับความต้องการที่จำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เพื่อให้บัณฑิตมีศักยภาพทางด้านภาษาต่างประเทศในรายวิชาที่มีความพร้อม มีทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 และในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีการใช้ภาษาต่างประเทศในการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นโดยจัดการประเมินการเรียนการสอนให้เป็นแบบ 360 องศา เพื่อให้ นักศึกษามีสมรรถนะสากล มีการปลูกฝังอัตลักษณ์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้นำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

12. ผลกระทบจาก ข้อ 11.1 11.2 และข้อ 11.3 ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

12.1 การพัฒนาหลักสูตร

ผลกระทบจากสถานการณ์ภายนอก (ข้อ 11) การพัฒนาหลักสูตร จึงต้องเป็นไปในเชิงรุกที่มีศักยภาพ สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ พัฒนาการและกระแสการเปลี่ยนแปลงในมิติด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ที่เกิดขึ้นในประเทศอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับผลการประเมินหลักสูตรเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2558 ซึ่งเป็นข้อมูลสะท้อนกลับจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake holders) ของหลักสูตรได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานหน่วยงาน ศิษย์เก่า เกี่ยวกับความพึงพอใจต่อหลักสูตรและความคาดหวังต่อบทบาทของสถาบันการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนจึงเป็นข้อมูลสำคัญในการปรับปรุงหลักสูตรครั้งนี้ กล่าวคือ ทิศทางการพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องพัฒนาบัณฑิตให้มีพื้นฐานทางด้านกฎหมาย สร้างความเข้มแข็งในวิชาการกฎหมาย ทั้งที่เป็นกฎหมายอิสลามและกฎหมายทั่วไป เพิ่มหลักสูตรให้เป็นทางเลือกกับนักศึกษาในด้านนิติศาสตร์ กล่าวคือ หลักสูตรกฎหมายอิสลามและหลักสูตรนิติศาสตร์ ศึกษา 5 ปี ได้รับสองปริญญา นอกจากนี้บัณฑิตสาขากฎหมายอิสลามยังจะต้องมีทักษะการคิด วิเคราะห์ เพื่อให้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในระดับภูมิภาค จะต้องเข้าใจบริบทในการอยู่ร่วมกันโดยเฉพาะในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดจนพัฒนาบุคลิกภาพของบัณฑิตให้เป็นนักกฎหมายที่มีความยุติธรรม มีคุณธรรมจริยธรรมของนักกฎหมาย มีความรับผิดชอบต่อสังคม

12.2 ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

จากการที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีพันธกิจมุ่งเน้นสู่การเป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม เป็นกลไกสำคัญในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีสมรรถนะสากล มีอัตลักษณ์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสร้างองค์ความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับศาสตร์กฎหมายอิสลามที่มีพื้นที่ในการนำไปใช้กว้างขวางมาก ทั้งนี้ เพื่อตอบสนองความต้องการในการใช้กฎหมายอิสลามสำหรับมุสลิมในประเทศไทย ทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศและสากล

13. ความสัมพันธ์ (ถ้ามี) กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน

13.1 กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรนี้ที่เปิดสอนโดยคณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

จำนวน 34 รายวิชา ได้แก่

1) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 12 รายวิชา คือ

- 411-101 ภาษากับความคิดและการสื่อสาร
- 417-101 การฟังและการพูดภาษาอังกฤษ
- 417-102 การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ
- 425-101 มนุษย์กับมรดกทางอารยธรรม
- 426-101 สิ่งแวดล้อมกับสังคม
- 426-104 มนุษย์และสิ่งแวดล้อม
- 426-105 ภูมิสังคมวัฒนธรรมอาเซียน
- 427-103 มนุษย์กับสังคม
- 427-104 อนาคตศึกษา
- 428-101 วิธีชีวิตชุมชนชายแดนใต้
- 437-101 ปรัชญาชีวิต
- 438-101 ศาสนวิถี

2) คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 5 รายวิชา คือ

- 261-201 ทักษะการคิด
- 264-102 ทักษะชีวิต
- 281-xxx กีฬา
- 282-201 ชีวิตและสุขภาพ
- 299-101 วัฒนธรรมแห่งการดำรงชีวิต

- 3) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 4 รายวิชา คือ
  - 746-101 คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน
  - 748-101 เทคโนโลยีสารสนเทศ
  - 724-101 วิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน
  - 724-103 วิทยาศาสตร์กับสังคม
- 4) คณะวิทยาการสื่อสาร จำนวน 1 รายวิชา คือ
  - 870-101 ความรู้เท่าทันสื่อและการใช้สารสนเทศ
- 5) คณะศิลปกรรมศาสตร์ จำนวน 2 รายวิชา คือ
  - 914-101 วัฒนธรรมและศิลปะไทย
  - 914-102 สุนทรียภาพในงานศิลปะ
- 6) คณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 1 รายวิชา คือ
  - 993-101 สุขภาวะกายและจิต
- 7) คณะรัฐศาสตร์ จำนวน 1 รายวิชา คือ
  - 196-101 ชีวิตการเมืองและความเป็นพลเมือง
- 8) วิทยาลัยอิสลามศึกษา จำนวน 6 รายวิชา คือ
  - 761-100 โลกทัศน์อิสลาม
  - 761-101 อัลกุรอานและสุนนะฮ์
  - 761-104 กิจกรรมประกอบหลักสูตร
  - 761-200 สี่เราะฮ์ศึกษา
  - 761-300 วะสะฎียะฮ์ในอิสลาม
  - 763-200 การเป็นผู้ประกอบการเบื้องต้น
- 9) กองบริการการศึกษา วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 2 รายวิชา คือ
  - 117-111 โลกทัศน์อาเซียน
  - 117-112 ภูมิปัญญาในการดำเนินชีวิต

13.2 กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรนี้ที่เปิดสอนให้ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

- จำนวน 9 รายวิชา ได้แก่
- 766-101 กฎหมายอิสลามเบื้องต้น
  - 766-102 หลักกฎหมายอิสลาม 1
  - 766-210 หลักการปฏิบัติศาสนกิจในอิสลาม
  - 766-220 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 1

- 766-311 กฎหมายอาญาอิสลาม
- 766-312 กฎหมายครอบครัวอิสลาม
- 766-322 กฎหมายอิสลามเปรียบเทียบ
- 766-321 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 2
- 766-414 กฎหมายมรดก-พินัยกรรมอิสลาม

13.3 การบริหารจัดการ

- 13.3.1 มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 5 คน ทำการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- 13.3.2 มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรดำเนินการบริหารจัดการเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผลให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2558
- 13.3.3 กำหนดอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประสานงานอาจารย์ผู้สอน เพื่อดำเนินการจัดทำรายละเอียดของรายวิชาตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาก่อนการเรียนการสอนของแต่ละภาคการศึกษา และรายงานผลการดำเนินการของรายวิชาตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
- 13.3.4 กำหนดอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเพื่อทำหน้าที่ประสานงานกับผู้ประสานงานรายวิชาอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา ในการรวบรวมและพิจารณาเนื้อหาวิชา กลยุทธ์การสอน การทวนสอบ การวัดและประเมินผล และการรายงานผลการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และมาตรฐานการเรียนรู้ของแต่ละวิชาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรรายงานการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา หรือตามกรอบเวลาที่กำหนด รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตรตามแบบการประเมินคุณภาพภายใน และปรับปรุงหลักสูตรตามการปรับปรุงทุก 5 ปี และเสนอต่อคณะกรรมการการบริหารอุดมศึกษา

หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

1. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.1 ปรัชญา

มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตให้มีองค์ความรู้ในศาสตร์ด้านกฎหมายอิสลาม เป็นนักกฎหมายที่มีความรู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน นอกจากนี้หลักสูตรยังจัดการเรียนการสอนกฎหมายอื่น ๆ ที่สำคัญและสอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจของภาคใต้ อาทิ กฎหมายทั่วไป เพื่อนำองค์ความรู้ไปประยุกต์และปรับใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ สามารถแก้ปัญหาของตนเองและแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมกับเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมที่เป็นที่ยอมรับของสังคม

1.2 ความสำคัญ

- 1.2.1 ตอบสนองความต้องการของชุมชนในด้านการพัฒนาการใช้กฎหมายอิสลาม
- 1.2.2 พัฒนาคุณภาพชีวิตของมุสลิมในประเทศไทย
- 1.2.3 ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครอง
- 1.2.4 แก้ปัญหาการขาดแคลนของบุคลากรในวิชาชีพด้านกฎหมายอิสลาม

1.3 วัตถุประสงค์

เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะต่อไปนี้

- 1.3.1 มีองค์ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในศาสตร์กฎหมายอิสลามและกฎหมายทั่วไป และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมได้
- 1.3.2 สามารถศึกษา ค้นคว้า วิจัยทางด้านกฎหมายอิสลามและกฎหมายทั่วไปให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
- 1.3.3 มีคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางของอิสลามและสามารถอยู่ในพหุสังคมได้อย่างมีความสุข
- 1.3.4 สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่และสารสนเทศกับกฎหมายอิสลามอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2. แผนพัฒนาปรับปรุง

คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จภายในรอบการศึกษา (5 ปี)

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
<p>1. ปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานของ สกอ. และพลวัตขององค์ความรู้</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ติดตามการปรับปรุงหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ 2. ประชุม/สัมมนาผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร 3. ติดตามความก้าวหน้าขององค์ความรู้ในสาขาวิชา 4. ติดตามความคาดหวังของสังคมต่อบัณฑิต 5. ติดตามความคาดหวังของสังคมต่อผู้ประกอบการวิชาชีพ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รายงานการประเมินหลักสูตร 2. เอกสารการปรับปรุงหลักสูตร 3. ผลสรุปและผลการประเมินการประชุมสัมมนา 4. รายวิชาในหลักสูตรที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม 5. รายวิชาในหลักสูตรต้องสอดคล้องกับความต้องการและการเปลี่ยนแปลงด้านวิชาชีพ
<p>2. ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้น active learning</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มพูนทักษะอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้น active learning 2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่างๆ 3. ประเมินประสิทธิภาพการเรียนการสอนแบบ active learning 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนอาจารย์ที่ร่วมกิจกรรมการเพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียนการสอนที่เน้น active learning 2. ผลการประเมินประสิทธิภาพ การเรียนการสอนแบบ active learning 3. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนการสอนแบบ

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
		active learning
3. ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มพูนทักษะอาจารย์ในการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้สอนจาก best practice มาเป็นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 3. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการประเมินผลที่เน้นพัฒนาการของผู้เรียนในแผนการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา 4. ประเมินประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 5. พัฒนาสารสนเทศที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเอง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนอาจารย์ที่ร่วมกิจกรรมการเพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 2. ผลการประเมินประสิทธิภาพการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 3. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 4. จำนวนรายวิชาที่กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง 5. จำนวนรายวิชาที่ใช้การประเมินผลที่เน้นพัฒนาการของผู้เรียน 6. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อสารสนเทศที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. ปรับปรุงวิธีการวัดและการประเมินผล AUN-QA	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มพูนทักษะอาจารย์เกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผล 2. กำหนดให้มีคณะกรรมการวิเคราะห์ข้อสอบในทุก รายวิชา 3. กำหนดเกณฑ์ในการวัดและประเมินแต่ละรายวิชา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนโครงการเพิ่มพูนทักษะ อาจารย์ 2. จำนวนอาจารย์ที่ร่วมกิจกรรมการเพิ่มพูนทักษะในการวัดและประเมินผล 3. รายงานการวิเคราะห์

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
		<p>ข้อสอบ</p> <p>4. เกณฑ์การวัดและประเมินผล</p> <p>5. จำนวนรายวิชาที่ใช้วิธีการวัดและประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนด</p> <p>6. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อระบบการวัดและประเมินผล</p>
<p>5. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ทุกด้าน</p>	<p>1. พัฒนาทักษะอาจารย์ในการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชา</p> <p>2. ติดตามประเมินทักษะอาจารย์ในการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน</p>	<p>1. จำนวนอาจารย์ที่ร่วมกิจกรรมการเพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้</p> <p>2. ผลการประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้าน</p> <p>3. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้ของอาจารย์</p> <p>4. ผลการประเมินนักศึกษาในแต่ละมาตรฐานผลการเรียนรู้</p>
<p>6. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ</p>	<p>1. ใช้ภาษาอังกฤษร้อยละ 50 % ในการเรียนการสอน</p> <p>2. Tell me more</p>	<p>1.จำนวนโครงการเพิ่มพูนทักษะอาจารย์</p> <p>2. เอกสารประกอบการสอน</p>

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
	3. Exit Exam	<p>เป็นภาษาอังกฤษ</p> <p>3. จำนวนอาจารย์ที่ร่วมกิจกรรมการเพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้</p> <p>4. ผลการประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้าน</p> <p>5. ผลการประเมินนักศึกษาในแต่ละมาตรฐานผลการเรียนรู้</p> <p>6. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้ของอาจารย์</p>

หมวดที่ 3 ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร

1. ระบบการจัดการศึกษา

1.1 ระบบ

จัดการศึกษาระบบทวิภาค ข้อกำหนดต่าง ๆ เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี

1.2 การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

มีการจัดการเรียนการสอนภาคฤดูร้อน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของคณะกรรมการประจำหลักสูตร

1.3 การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

ไม่มี

2. การดำเนินการหลักสูตร

2.1 วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

วิชาภาคทฤษฎี เรียนวันจันทร์ ถึงวันศุกร์ เวลา 08.30-16.30 น.

วิชาภาคปฏิบัติ เรียนวันจันทร์ ถึงวันศุกร์ เวลา 08.30-16.30 น.

ภาคต้น เดือน สิงหาคม – ธันวาคม

ภาคปลาย เดือน มกราคม – พฤษภาคม

ภาคฤดูร้อน เดือน มิถุนายน – กรกฎาคม

2.2 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

- 1) ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
- 2) ผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และ/หรือเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของการคัดเลือกของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- 3) ผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์การคัดเลือกภายใต้โครงการรับนักเรียนที่มีผลการเรียนดี โครงการส่งเสริมเด็กดีมีคุณธรรม โครงการบุคคลที่มีความสามารถพิเศษทางด้านกีฬา โครงการรับนักศึกษาชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และโครงการคัดเลือกโดยตรงที่วิทยาลัยอิสลามศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ
- 4) นักศึกษาที่ประสงค์จะศึกษาสองปริญญา (Double Degree) จะต้องผ่านการสอบวัดความรู้ และมีผลการเรียนไม่ต่ำกว่า 3.0

2.3 ปัญหาของนักศึกษาแรกเข้า

- 1) ความรู้และทักษะพื้นฐานด้านภาษาอาหรับและอังกฤษค่อนข้างต่ำจากผลการเรียนรายวิชา 417-101 และ 417-102 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1
- 2) พื้นฐานความรู้ด้านกฎหมายอิสลามและทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการศึกษากฎหมายค่อนข้างต่ำ
- 3) ความรู้และทักษะพื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศค่อนข้างต่ำ จากผลการเรียนรายวิชา 748-101
- 4) ขาดทักษะในการปรับตัวเข้ากับระบบการเรียนในระดับอุดมศึกษา

- 5) ด้านเศรษฐกิจ ฐานะทางครอบครัวค่อนข้างยากจน ไม่มีค่าลงทะเบียนและค่าใช้จ่ายระหว่างเรียนจากรายงานการประชุมของฝ่ายกิจการนักศึกษา มีการกู้เงิน. กยศ. มากกว่าร้อยละ 90

2.4 กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนักศึกษาในข้อ 2.3

- 1) นักศึกษาที่มีผลการเรียนภาษาอาหรับและอังกฤษต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ให้เข้าอบรมทักษะภาษาอาหรับและภาษาอังกฤษของศูนย์ภาษาและทดสอบภาษาอาหรับ วิทยาลัยอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- 2) จัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมให้แก่นักศึกษา เพื่อให้มีความรู้พื้นฐานด้านกฎหมายอิสลาม และทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการศึกษากฎหมาย
- 3) จัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมและปรับพื้นฐานทักษะการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ
- 4) จัดปฐมนิเทศ แนะนำการศึกษาและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย และเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา
- 5) จัดหาแหล่งทุนตามความเหมาะสมแก่นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เช่น กู้ระบบ กยศ.

2.5 แผนการรับนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ 5 ปี

จำนวนนักศึกษา	จำนวนนักศึกษาแต่ละปีการศึกษา				
	2560	2561	2562	2563	2564
ชั้นปีที่ 1	60	60	60	60	60
ชั้นปีที่ 2		60	60	60	60
ชั้นปีที่ 3			60	60	60
ชั้นปีที่ 4				60	60
รวม	60	120	180	240	240
คาดว่าจะจบการศึกษา	-	-	-	-	60

2.6 งบประมาณตามแผน

2.6.1 งบประมาณรายรับ (หน่วยบาท)

รายละเอียดงบประมาณ	ปีงบประมาณ				
	2560	2561	2562	2563	2564

1. ค่าธรรมเนียมเหมาจ่ายรายหัว	1,920,000	4,080,000	6,240,000	8,400,000	8,640,000
รวมรายรับ	1,920,000	4,080,000	6,240,000	8,400,000	8,640,000

2.6.2 งบประมาณรายจ่าย (หน่วยบาท)

หมวดเงิน	ปีงบประมาณ				
	2555	2556	2557	2558	2559
ก. งบดำเนินการ					
1. ค่าใช้จ่ายบุคลากร	1,751,040	1,838,592	1,930, 522	2,027, 048	2,128, 400
2. ค่าใช้จ่ายดำเนินการ	300,000	300,000	300,000	300,000	300,000
3. ทุนการศึกษา					
รวม (ก)	4,850,000	5,100,000	5,400,000	5,600,000	5,700,000
ข. งบลงทุน					
1. ค่าครุภัณฑ์	63,000	126,000	189,000	252,000	252,000
รวม (ข)	63,000	126,000	189,000	252,000	252,000
รวม (ก)+ (ข)	4,913,000	5,226,000	5,589,000	5,852,000	5,952,000
จำนวนนักศึกษา (คน)	60	120	180	240	240
ค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษา	34,184	17,822	12,392	9,696	10,118

หมายเหตุ ยังไม่รวมค่าใช้จ่ายทางอ้อม เช่น ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากหน่วยงานสนับสนุน (หน่วยคอมพิวเตอร์วิทยาลัย ห้องสมุดวิทยาลัย) เป็นต้น

2.7 ระบบการศึกษา

- แบบชั้นเรียน
- แบบทางไกลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก
- แบบทางไกลผ่านสื่อแพร่ภาพและเสียงเป็นสื่อหลัก
- แบบทางไกลทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อหลัก (E-learning)
- แบบทางไกลทางอินเทอร์เน็ต
- อื่น ๆ (ระบุ)

2.8 การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนเข้าสถาบันอุดมศึกษา

เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี

2.9 การจัดการเรียนการสอน

- หลักสูตรนี้ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้น active learning ร้อยละ 70 ของรายวิชาทั้งหมด โดยแต่ละรายวิชาจัดการเรียนการสอนที่เน้น active learning ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนชั่วโมงบรรยาย
- ทุกรายวิชาในหลักสูตรนี้ ใช้ภาษาอังกฤษร่วมในการจัดการเรียนการสอนไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา
- หลักสูตรนี้มีรายวิชาที่สอดแทรก Work Integrated Learning ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของรายวิชาในหลักสูตร

3. หลักสูตรและอาจารย์

3.1 หลักสูตร

3.1.1 จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตรจำนวนไม่น้อยกว่า 135 หน่วยกิต

3.1.2 โครงสร้างหลักสูตร

ก. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

1) กลุ่มวิชาภาษา	9 หน่วยกิต
2) กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	6 หน่วยกิต
3) กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	6 หน่วยกิต
4) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	9 หน่วยกิต

ข. หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 99 หน่วยกิต

1) กลุ่มวิชาแกน	15 หน่วยกิต
2) กลุ่มวิชาเอกบังคับ	66 หน่วยกิต
3) กลุ่มวิชาเอกเลือก	12 หน่วยกิต
4) การฝึกงาน ภาคนิพนธ์ หรือสหกิจศึกษา ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต

ค. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

ก. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต

1) กลุ่มวิชาภาษา 9 หน่วยกิต

ภาษาไทย	บังคับ 3 หน่วยกิต	
411-101	ภาษากับความคิดและการสื่อสาร	3 (3-0-6)

Language, Thought and Communication

ภาษาอังกฤษ	บังคับ 6 หน่วยกิต	
417-101	การฟังและการพูดภาษาอังกฤษ	3 (2-2-5)

English Listening-Speaking

417-102	การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ English Reading and Writing	3 (3-0-6)
เลือก	0-4 หน่วยกิต ตามความสนใจของนักศึกษา	
417-191	พัฒนาการอ่าน Reading Development	2 (2-0-4)
417-193	บันเทิงศึกษาอังกฤษ English Edutainment	2 (2-0-4)
2) กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต
วิชาบังคับ		1 หน่วยกิต
281-xxx	กีฬา Sport	1 (0-2-1)
วิชาเลือก	เลือกรายวิชาในกลุ่มที่ 1	ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต
264-102	ทักษะชีวิต Life Skills	3 (3-0-6)
282-201	ชีวิตและสุขภาพ Life and Health	3 (2-2-5)
425-101	มนุษย์กับมรดกทางอารยธรรม Man and Civilization	3 (2-2-5)
437-101	ปรัชญาชีวิต Philosophy of Life	3 (3-0-6)
993-101	สุขภาพกายและจิต Healthy Body and Mind	3 (2-2-5)
วิชาเลือก	เลือกรายวิชาในกลุ่มที่ 2	ไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิต
261-201	ทักษะการคิด Thinking Skills	2 (1-2-3)
438-101	ศาสนวิถี Religious Paths	2 (2-0-4)
914-101	วัฒนธรรมและศิลปะไทย Thai Culture and Arts	3 (3-0-6)
914-102	สุนทรียภาพในงานศิลปะ Aesthetics in Artistic Works	3 (3-0-6)

3) กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต
วิชาบังคับ		1 หน่วยกิต
761-104 กิจกรรมประกอบหลักสูตร Co-Curricular Activities		1 (0-0-3)
เลือก เลือกรายวิชาในกลุ่มที่ 1	ไม่น้อยกว่า	3 หน่วยกิต
117-112 ภูมิปัญญาในการดำเนินชีวิต Wisdom of Living		3 (2-2-5)
196-101 ชีวิตการเมืองและความเป็นพลเมือง Political Life and Citizenship		3 (3-0-6)
299-101 วัฒนวิถีแห่งการดำรงชีวิต Life Style Enhancement		3 (2-2-5)
427-103 มนุษย์กับสังคม Man and Society		3 (3-0-6)
428-101 วิถีชีวิตชุมชนชายแดนใต้ Ways of Southern Border Community Life		3 (3-0-6)
วิชาเลือก เลือกรายวิชาในกลุ่มที่ 2	ไม่น้อยกว่า	2 หน่วยกิต
117-111 โลกทัศน์อาเซียน ASEAN Perspective		2 (2-0-4)
426-104 มนุษย์และสิ่งแวดล้อม Man and Environment		2 (2-0-4)
426-105 ภูมิสังคมวัฒนธรรมอาเซียน Social Geography of ASEAN		2 (2-0-4)
427-104 อนาคตศึกษา Future Study		3(3-0-6)
870-101 ความรู้เท่าทันสื่อและการใช้สารสนเทศ Media Literacy and Utilization of Information		3 (3-0-6)
4) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	ไม่น้อยกว่า	9 หน่วยกิต
วิชาบังคับ		3 หน่วยกิต
748-101 เทคโนโลยีสารสนเทศ ¹		3(2-2-5)

¹หากสอบผ่านทักษะคอมพิวเตอร์ระดับ P หรือ G จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องเรียน 101-748 เทคโนโลยีสารสนเทศโดยให้นักศึกษาเลือกลงรายวิชาอื่นในหมวดนี้แทน

Information Technology		
เลือกเรียนด้านคณิตศาสตร์และสถิติวิชาใดวิชาหนึ่ง	3	หน่วยกิต
276-101 โพลและการสำรวจสำหรับคนรุ่นใหม่		3 (2-2-5)
		Polls and Surveys of the New Generation
746-101 คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน		3 (3-0-6)
		Mathematics in Daily Life
เลือกเรียนด้านวิทยาศาสตร์รายวิชาใดวิชาหนึ่ง	3	หน่วยกิต
299-103 วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม		3 (2-2-5)
		Science , Technology and Society
724-101 วิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน		3 (3-0-6)
		Science in Daily Life
724-103 วิทยาศาสตร์กับสังคม		3 (3-0-6)
		Science and Society
ข. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	99 หน่วยกิต
1) กลุ่มวิชาแกน		15 หน่วยกิต
761-100 โลกทัศน์อิสลาม		3 (3-0-6)
		Islamic Worldview
761-101 อัลกุรอานและซุนนะฮ์		3 (3-0-6)
		al-Qur'an and Sunnah
761-200 สีเราะฮ์ศึกษา		3 (3-0-6)
		Sirah Study
761-300 วะสะฎียะฮ์ในอิสลาม		3 (3-0-6)
		Wasatiyah in Islam
763-200 การเป็นผู้ประกอบการเบื้องต้น		3 (3-0-6)
		Introduction to Entrepreneurship

นอกจากนี้นักศึกษาจะต้องผ่านการทดสอบภาษาอาหรับจากวิทยาลัยอิสลามศึกษา โดยได้คะแนนไม่น้อยกว่า 150 คะแนน หากได้คะแนนน้อยกว่าที่กำหนด นักศึกษาจะต้องเข้ารับการอบรมภาษาอาหรับจากวิทยาลัยอิสลามศึกษา หรือหน่วยงานอื่นที่อาจารย์ที่ปรึกษาเห็นชอบ โดยได้รับผลการอบรมในระดับผ่านของแต่ละการสอบตามชั่วโมง ดังต่อไปนี้

- คะแนนทดสอบ 0 - 50 จะต้องเข้ารับการอบรมภาษาอาหรับจำนวนไม่น้อยกว่า 135 ชั่วโมง
- คะแนนทดสอบ 51 - 100 จะต้องเข้ารับการอบรมภาษาอาหรับจำนวนไม่น้อยกว่า 90 ชั่วโมง
- คะแนนทดสอบ 101 - 149 จะต้องเข้ารับการอบรมภาษาอาหรับจำนวนไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมง

2) กลุ่มวิชาเอก 66 หน่วยกิต

2.1 วิชาเอกบังคับ 47 หน่วยกิต

766-101	กฎหมายอิสลามเบื้องต้น Introduction to Fiqh	3 (3-0-6)
766-102	หลักกฎหมายอิสลาม 1 Principles of Fiqh I	3 (3-0-6)
766-203	หลักกฎหมายอิสลาม 2 Principles of Fiqh II	3 (3-0-6)
766-210	หลักการปฏิบัติศาสนกิจในอิสลาม Fiqh al-Ibadat	3 (3-0-6)
766-220	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 1 Fiqh al-Muamalat I	3 (3-0-6)
766-240	หลักกฎหมายมหาชน General Principles of Public Law	2 (2-0-4)
766-241	กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป Civil Law : General Principles	3 (3-0-6)
766-242	กฎหมายรัฐธรรมนูญ Constitutional Law	3 (3-0-6)
766-243	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา Civil and Commercial Law: Juristic Acts and Contracts	3 (3-0-6)
766-307	กฎเกณฑ์และทฤษฎีในกฎหมายอิสลาม Qawa'id and Theory of Fiqh	3 (3-0-6)
766-311	กฎหมายอาญาอิสลาม Criminal Fiqh	3 (3-0-6)
766-312	กฎหมายครอบครัวอิสลาม	3 (3-0-6)

	Islamic Family Law	
766-330	วิธีวิทยาการวิจัยทางกฎหมายอิสลาม Research Methodology in Islamic Law	3 (3-0-6)
766-345	กฎหมายอาญา 1 : บทบัญญัติทั่วไป Criminal Law 1 : General Principles	3 (3-0-6)
766-414	กฎหมายมรดก-พินัยกรรมอิสลาม Law of Inheritance and the living Will in Islam	3 (3-0-6)
766-431	สัมมนากฎหมายอิสลามกับปัญหาปัจจุบัน Seminar on Fiqh in Contemporary Issues	3 (1-4-4)

2.2 วิชาเฉพาะกลุ่ม

19 หน่วยกิต

เลือกเรียนกลุ่มวิชาใดวิชาหนึ่ง

2.2.1 กลุ่มวิชากฎหมายอิสลาม

766-204	หลักกฎหมายอิสลาม 3 Principles of Fiqh III	2 (2-0-4)
766-313	กฎหมายอิสลามเปรียบเทียบ Comparative Fiqh	3 (3-0-6)
766-316	กฎหมายอิสลามว่าด้วยหะลาละ-หะรอม Fiqh : Halal-Haram	3 (3-0-6)
766-317	กฎหมายอิสลามว่าด้วยมาตรฐานอาหารและผลิตภัณฑ์หะลาละ Fiqh on Halal Standard of Foods and Products	3 (3-0-6)
766-321	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 2 Fiqh al-Muamalat II	3 (3-0-6)
766-415	ระบบการศาลและวิธีพิจารณาความในอิสลาม Islamic Judicial System and Judiciary process	3 (3-0-6)
766-418	กฎหมายอิสลามระหว่างประเทศ International Islamic Law	2 (2-0-4)

2.2.2 กลุ่มวิชานิติศาสตร์

766-344	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยหนี้ : หลักทั่วไป Civil and Commercial Law: Obligation	3 (3-0-6)
766-346	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง	3 (3-0-6)

	ลาภมิควรได้	
	Civil and Commercial Law : Torts Management of Affairs without Mandate and Undue Enrichment	
766-351	กฎหมายลักษณะครอบครัว Family Law	3 (3-0-6)
766-447	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์สินและที่ดิน Law of Property and Land	3 (3-0-6)
766-454	กฎหมายอาญา 2 : ภาคความผิด Criminal Law II : Offense	4 (4-0-8)
766-461	เอกเทศสัญญา 1 Specific Contracts I	3 (3-0-6)
2.3	กลุ่มวิชาเอกเลือก	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
	เลือกเรียนจากรายวิชาต่อไปนี้	
766-205	อัลกุรอานที่เกี่ยวกับกฎหมาย Qur'anic Verses Bearing on Law	3 (3-0-6)
766-206	อัลหะดีษที่เกี่ยวกับกฎหมาย al-Hadith Bearing on Law	3 (3-0-6)
766-352	กฎหมายลักษณะมรดก Law of Succession	3 (3-0-6)
766-353	กระบวนการยุติธรรมและระบบศาลไทย Judiciary Process and Thai Court System	2 (2-0-4)
766-356	การระงับข้อพิพาทโดยทางเลือกอื่น Alternative Dispute Resolution	3 (1-4-4)
766-408	ปรัชญากฎหมายอิสลาม Philosophy of Islamic Law	3 (3-0-6)
766-419	ศิยาซะฮ์ ชัรอียะฮ์ Siyasah Shar'iyah	2 (2-0-4)
766-424	ระบบการเงินการคลังในอิสลาม Islamic Finance System	2 (2-0-4)
766-432	อัลฟะลัก al-Falak	3 (3-0-6)

766-451	กฎหมายพาณิชย์ 1 Commercial Law I	3 (3-0-6)
766-452	กฎหมายพาณิชย์ 2 Commercial Law II	3 (3-0-6)
766-455	กฎหมายปกครอง Administrative Law	3 (3-0-6)
766-457	กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา Intellectual Property Law	3 (3-0-6)
766-458	กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน Human Rights Law	2 (2-0-4)
766-459	กฎหมายเปรียบเทียบ Comparative Law	3 (3-0-6)
766-460	กฎหมายลักษณะตั๋วเงิน Law of Negotiable Instruments	3 (3-0-6)
766-462	เอกเทศสัญญา 2 Specific Contracts II	3 (3-0-6)
766-463	กฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมและหลักประกัน Law of Secured Transactions	2 (2-0-4)
766-464	กฎหมายเกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ Law of Business Organization	3 (3-0-6)
766-465	นิติปรัชญา Legal Philosophy	3 (3-0-6)
766-466	กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง Law of Civil Procedure	4 (4-0-8)
766-467	กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง : ภาคบังคับคดี Law of Civil Procedure : Execution of Judgments of Orders	2 (2-0-4)
766-468	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา Law of Criminal Procedure	4 (4-0-8)
766-469	กฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน	3 (3-0-6)

	Law of Evidence	
766-470	กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ Public International Law	3 (3-0-6)
766-471	กฎหมายเอกชนระหว่างประเทศ Public International Law	3 (3-0-6)
766-472	ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย English for Lawyer	2 (2-0-4)
766-473	กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง Law on Administrative Procedure	3 (3-0-6)
766-474	หลักวิชาชีพนักกฎหมาย Legal Ethics	2 (2-0-4)
766-475	กฎหมายภาษีอากรและการคลัง Law of Taxation and Public Finance	3 (3-0-6)
766-476	กฎหมายแรงงาน Labor Law	2 (2-0-4)
766-477	หลักกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ International Business Transactions Law	3 (3-0-6)
766-478	กฎหมายลักษณะล้มละลาย Bankruptcy Law	2 (2-0-4)

2.4 การฝึกงาน ภาคนิพนธ์หรือสหกิจศึกษา

6 หน่วยกิต

เลือกกลุ่มวิชาต่อไปนี้เพียงกลุ่มเดียว

กลุ่มที่ 1

766-300	การฝึกงาน ¹ Field Work	3 (0-0-9)
766-401	ภาคนิพนธ์ทางกฎหมายอิสลาม Senior project for Islamic Law	3 (0-9-0)

¹ นักศึกษาที่เลือกแผนการศึกษาฝึกงานจะต้องลงทะเบียนเรียนการฝึกงานในภาคฤดูร้อน ชั้นปีที่ 3 โดยต้องผ่านการอบรมเตรียมการฝึกงานจำนวน 30 ชั่วโมงและมีเงื่อนไขตามที่รายวิชาระบุ

กลุ่มที่ 2766-433 สหกิจศึกษา¹

6 (0-36-0)

Cooperative Education

ค. หมวดวิชาเลือกเสรี**ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต**

นักศึกษาสามารถเลือกเรียนรายวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หรือมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยความเห็นชอบของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ง. วิชาโทกฎหมายอิสลาม

นักศึกษาที่เลือกเรียนสาขากฎหมายอิสลามเป็นวิชาโท จะต้องลงทะเบียนเรียนไม่ต่ำกว่า 21 หน่วยกิต แยกเป็นกลุ่มวิชา ดังนี้

1) วิชาโทบังคับ**6 หน่วยกิต**766-101 กฎหมายอิสลามเบื้องต้น²

3 (3-0-6)

Introduction to Fiqh

766-102 หลักกฎหมายอิสลาม 1

3 (3-0-6)

Principles of Fiqh I

2) วิชาโทเลือก**ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต**

ให้นักศึกษาเลือกเรียนจากรายวิชาที่เกี่ยวกับกฎหมายอิสลามหรือกฎหมายทั่วไปที่เปิดสอนในสาขาวิชากฎหมายอิสลาม

ความหมายของเลขรหัสประจำรายวิชาที่ใช้ในหลักสูตรและหน่วยกิต

¹ นักศึกษาที่เลือกแผนการศึกษาสหกิจศึกษาต้องลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 1 ชั้นปีสุดท้าย โดยต้องผ่านการอบรมเตรียมการสหกิจศึกษาจำนวน 30 ชั่วโมง และมีเงื่อนไขตามที่รายวิชาระบุ

² สำหรับนักศึกษาที่เรียนวิชา 766-101 และ 766-102 เป็นวิชาเอกอยู่แล้ว ให้เรียนวิชา 766-203 หลักกฎหมายอิสลาม 2 และวิชา 766-307 กฎเกณฑ์และทฤษฎีในกฎหมายอิสลาม แทน

เลขรหัสประจำรายวิชาที่ใช้ในหลักสูตร ประกอบด้วยเลข 6 หลัก เช่น 766-101 มีความหมาย ดังนี้

เลขรหัส 3 ตัวแรก	หมายถึง	รหัสภาควิชา/สาขาวิชา
เลขรหัส ตัวที่ 4	หมายถึง	ชั้นปี
เลขรหัส ตัวที่ 5	หมายถึง	กลุ่มวิชา
เลขรหัส ตัวที่ 6	หมายถึง	ลำดับวิชา

ความหมายของจำนวนหน่วยกิต เช่น 3 (3-0-6)

เลขตัวที่ 1	หมายถึง	จำนวนหน่วยกิตรวม
เลขตัวที่ 2	หมายถึง	จำนวนชั่วโมงทฤษฎีต่อสัปดาห์
เลขตัวที่ 3	หมายถึง	จำนวนชั่วโมงปฏิบัติต่อสัปดาห์
เลขตัวที่ 4	หมายถึง	จำนวนชั่วโมงศึกษด้วยตนเองต่อสัปดาห์

แผนการศึกษา

ชั้นปีที่ 1

ภาคการศึกษาที่ 1		ภาคการศึกษาที่ 2	
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป		หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	
417-101 การฟังและการพูด ภาษาอังกฤษ	3 (2-2-5)	411-101 ภาษากับความคิดและการ สื่อสาร	3 (3-0-6)
เลือก 3 หน่วยกิต จากรายวิชาในกลุ่มที่ 1 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	3 (x-x-x)	417-102 การอ่านและการเขียน ภาษาอังกฤษ	3 (3-0-6)
เลือก 2 หน่วยกิตจากรายวิชาในกลุ่มที่ 2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	2 (x-x-x)	เลือก 2 หน่วยกิตจากรายวิชาในกลุ่มที่ 2 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	2 (x-x-x)
เลือก 3 หน่วยกิตจากรายวิชาในกลุ่มที่ 1 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	3 (x-x-x)	748-101 เทคโนโลยีสารสนเทศ	3 (3-0-6)
หมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาแกน)		หมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาแกน)	
761-100 โลกทัศน์อิสลาม	3 (3-0-6)	761-101 อัลกุรอานและสุนนะฮ์	3 (3-0-6)
หมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาเอกบังคับ)		หมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาเอกบังคับ)	
766-101 กฎหมายอิสลามเบื้องต้น	3 (3-0-6)	766-102 หลักกฎหมายอิสลาม 1	3 (3-0-6)
		766-241 กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป	3 (3-0-6)
รวม	17	รวม	20

ชั้นปีที่ 2

ภาคการศึกษาที่ 1		ภาคการศึกษาที่ 2	
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป		หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	
746-101 คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน	3 (3-0-6)	281-xxx กีฬา	1 (0-2-1)
เลือกกลุ่มวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	3 (3-0-6)	761-104 กิจกรรมเสริมหลักสูตร	1 (0-0-3)
หมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาแกน)		หมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาแกน)	
761-200 สี่เราะฮ์ศึกษา	3 (3-0-6)	763-100 การเป็นผู้ประกอบการเบื้องต้น	3 (2-2-5)
หมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาเอกบังคับ)		หมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาเอกบังคับ)	
766-203 หลักกฎหมายอิสลาม 2	3 (3-0-6)	766-220 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 1	3 (3-0-6)
766-210 หลักการปฏิบัติศาสนกิจในอิสลาม	3 (3-0-6)	766-243 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา	3 (3-0-6)
766-240 หลักกฎหมายมหาชน	2 (2-0-4)	766-307 กฎเกณฑ์และทฤษฎีในกฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)
766-242 กฎหมายรัฐธรรมนูญ	3 (3-0-6)	766-345 กฎหมายอาญา 1 : บทบัญญัติทั่วไป	3 (3-0-6)
รวม	20	รวม	17

สำหรับนักศึกษาเลือกฝึกงาน

ชั้นปีที่ 3

ภาคการศึกษาที่ 1		ภาคการศึกษาที่ 2	
หมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาเอกบังคับ)		หมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาเอกบังคับ)	
766-311 กฎหมายอาญาอิสลาม	3 (3-0-6)	766-312 กฎหมายครอบครัวอิสลาม	3 (3-0-6)
766-330 วิธีวิทยาการวิจัยทางกฎหมาย อิสลาม	3 (3-0-6)	766-431 สัมมนากฎหมายอิสลามกับ ปัญหาปัจจุบัน	3 (3-0-6)
หมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาแกน)		หมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาเฉพาะ)	
761-300 วะสะฎียะฮ์ในอิสลาม	3 (3-0-6)	วิชาเฉพาะกลุ่ม**	4
หมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาเฉพาะ)		หมวดวิชาเอกเลือก	
วิชาเฉพาะกลุ่ม**	6	วิชาเลือกเอก	6
วิชาเลือกเอก	3 (3-0-6)	หมวดวิชาเลือกเสรี	
		วิชาเลือกเสรี	3 (3-0-6)
รวม	18	รวม	19

ภาคการศึกษาที่ 3 (ภาคฤดูร้อน)

** ให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนเฉพาะกลุ่มวิชาที่นักศึกษาเลือก ดังนี้ 1. กลุ่มวิชากฎหมายอิสลาม 766-204, 766-313, 766-316, 766-317, 766-321, 766-415, 766-418 2. กลุ่มวิชานิติศาสตร์ 766-346, 766-351, 766-447, 766-454, 766-461, 766-464

766-300 การฝึกงาน	3 (3-0-6)
รวม	3

ชั้นปีที่ 4

ภาคการศึกษาที่ 1		ภาคการศึกษาที่ 2	
หมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาเอกบังคับ)		หมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาเฉพาะ)	
		วิชาเลือกเอก	3 (3-0-6)
766-414 กฎหมายมรดก-พินัยกรรม อิสลาม	3 (3-0-6)	วิชาเลือกเสรี	3 (3-0-6)
การฝึกงาน ภาคนิพนธ์			
766-401 ภาคนิพนธ์ทางกฎหมาย อิสลาม	3 (0-9-0)		
หมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาเฉพาะ)			
วิชาเฉพาะกลุ่ม	9		
รวม	15	รวม	6

สำหรับนักศึกษาเลือกสหกิจศึกษา

ชั้นปีที่ 3

ภาคการศึกษาที่ 1		ภาคการศึกษาที่ 2	
หมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาเอกบังคับ)		หมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาเอกบังคับ)	
766-311 กฎหมายอาญาอิสลาม	3 (3-0-6)	766-312 กฎหมายครอบครัวอิสลาม	3 (3-0-6)
766-330 วิธีวิทยาการวิจัยทางกฎหมาย อิสลาม	3 (3-0-6)	766-431 สัมมนากฎหมายอิสลามกับ ปัญหาปัจจุบัน	3 (3-0-6)
766-414 กฎหมายมรดก-พินัยกรรม อิสลาม	3 (3-0-6)	หมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาเฉพาะ)	
หมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาแกน)		วิชาเฉพาะกลุ่ม**	7
761-300 วะสะฎีเยฮ์ในอิสลาม	3 (3-0-6)	หมวดวิชาเอกเลือก	

หมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาเฉพาะ)		วิชาเลือกเอก	3 (3-0-6)
วิชาเฉพาะกลุ่ม**	3 (3-0-6)	หมวดวิชาเลือกเสรี	
วิชาเลือกเอก	3 (3-0-6)	วิชาเลือกเสรี	3 (3-0-6)
รวม	18	รวม	19

ชั้นปีที่ 4

ภาคการศึกษาที่ 1		ภาคการศึกษาที่ 2	
หมวดวิชา การฝึกงาน ภาคนิพนธ์ หรือสหกิจศึกษา		หมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาเฉพาะ)	
766-433 สหกิจศึกษา	6(0-36-0)	วิชาเฉพาะกลุ่ม**	9
		วิชาเลือกเอก	6
		วิชาเลือกเสรี	3 (3-0-6)
รวม	6	รวม	18

3.1.5 คำอธิบายรายวิชา

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

กลุ่มวิชาภาษา

411-101 ภาษากับความคิดและการสื่อสาร 3 (3-0-6)

Language, Thought and Communication

ภาษากับความคิดและการนำเสนอความคิด ทักษะทั้ง 4 ของการสื่อสาร เน้น การฝึกทักษะการอ่าน การเขียนเพื่อการค้นคว้า แสดงความรู้ ความคิดอย่างมีขั้นตอนและเป็นเหตุผล และสามารถเขียนรายงานได้อย่างเป็นระบบ

** ให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนเฉพาะกลุ่มวิชาที่นักศึกษาเลือก ดังนี้ 1. กลุ่มวิชากฎหมายอิสลาม 766-204, 766-313, 766-316, 766-317, 766-321, 766-415, 766-418 2. กลุ่มวิชานิติศาสตร์ 766-346, 766-351, 766-447, 766-454, 766-461, 766-464

Language and thought; presentation of ideas through 4 communicative skills; emphasis on reading and writing skills for researching, systematic and logical presentation of ideas, and report writing

417-101 การฟังและการพูดภาษาอังกฤษ 3 (2-2-5)

English Listening-Speaking

การฝึกสนทนาภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เน้นทักษะการฟังและการพูดโต้ตอบเพื่อให้สามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ฟังเพลง นิทาน ข่าว บทบรรยายสั้น ๆ

Practice of English conversations in daily life emphasis on listening and speaking skills for accurate and effective communication; practice of listening to songs, tales, news and descriptions

417-102 การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ 3 (3-0-6)

English Reading and Writing

การพัฒนาทักษะการอ่าน เน้นการจับใจความสำคัญ ขยายวงศัพท์ พัฒนาทักษะการเขียนประเภทต่าง ในระดับประโยคและข้อความสั้น ๆ

Developing reading skills focusing on main ideas and vocabulary improvement; developing grammatical and meaningful sentences and short paragraph writing skills

417-191 พัฒนาการอ่าน 2 (2-0-4)

Reading Development

การสร้างนิสัยในการอ่าน ทักษะการอ่านโดยทั่วไป ฟังการอ่านและสรุปความข้อเขียนชนิดต่าง ๆ ในระดับความยากของศัพท์ประมาณ 3,000 คำขึ้น
(หมายเหตุ: ไม่เปิดให้นักศึกษาวิชาเอก-โทภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2-4)

Developing good reading habits; general reading skills; practice of reading a wide range of texts; minimum reading level: 3,000 words

Note: not offered to 2nd through 4th year English majors and minors

417-193 บันเทิงศึกษาภาษาอังกฤษ 2 (2-0-4)

English Edutainment

การเรียนรู้ทักษะภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมและสื่อบันเทิงหลากหลายรูปแบบเพื่อให้ผู้เรียนได้ความรู้และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

English skills learning through a variety of activities and other entertainment media to enhance students' knowledge as well as attitudes towards language learning

กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์

261-201 ทักษะการคิด 2 (1-2-3)

Thinking Skill

ความสำคัญของการคิดอย่างเป็นระบบ การใช้ปัญญาหาเหตุผลเพื่อป้องกันและแก้ปัญหา การริเริ่มแนวคิดใหม่ในระดับบุคคลและสถาบัน ฝึกปฏิบัติวิธีคิด สร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดและการตัดสินใจ

Significance of systematic thinking; problem solution and prevention through logical thinking; initiative of new positive ideas at personal and institutional levels; organizing activities to enhance critical, analytical, synthetic and creative thinking; decision making; practice of different kinds of thinking

264-102 ทักษะชีวิต 3 (3-0-6)

Life Skill

ความสำคัญและความหมายของทักษะชีวิต สภาพปัญหา และความเป็นไปในสังคมยุคปัจจุบัน คุณค่าของชีวิตและศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์ การเข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ทักษะการปฏิเสธและการตอบรับ ค่านิยมการเลือกบริโภคสื่อ การวางตัวต่อเพื่อนต่างเพศ ทักษะการแก้ปัญหาชีวิตเมื่อเผชิญภาวะวิกฤต การปรับตัว การเสริมสร้างคุณค่าชีวิตและสังคม การมีคุณธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

Significance and meaning of life skills; contemporary life problems and human situation; value of life and human dignity; understanding of oneself and others; constructive problem solving; refusing and accepting skills; values relating to media consumption; behavior toward persons on the opposite sex; skills in approaching life crisis; adjustment; enhancement of life and social values; moral for co-existence

- 282-201 ชีวิตและสุขภาพ** **3 (2-2-5)**
- Life and Health**
- องค์ประกอบที่ช่วยให้บุคคลมีสุขภาพดีทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม จิตวิญญาณ การปฏิบัติที่ถูกต้องในการดูแลสุขภาพ หลักการเลือกกิจกรรมพลศึกษาและนันทนาการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต การเลือกบริโภคในชีวิตประจำวัน การป้องกันอุบัติเหตุและการปฐมพยาบาล พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ การส่งเสริมบุคลิกภาพและการแต่งกาย
- Good health factors : physical, emotional, social and spiritual; appropriate health care; considerations in selecting activities and recreation to enhance quality of life; selection of daily consumption; accident prevention and first aid; precarious behaviours; promoting personality and dress
- 437-101 ปรัชญาชีวิต** **3 (3-0-6)**
- Philosophy of life**
- ความคิดพื้นฐานทางปรัชญา หลักเกณฑ์การจัดสินคุณค่าของชีวิต เพื่อไปสู่คุณค่าทางสังคม โดยนำวิธีการทางจริยศาสตร์มาประยุกต์ใช้ให้เกิดแนวทางที่เหมาะสม
- Basic concepts in philosophy; criteria for judging life and social values based on ethical approaches
- 438-101 ศาสนวิถี** **2 (2-0-4)**
- Religious Paths**
- หลักศาสนาต่าง ๆ และจริยธรรม เน้นความเข้าใจและการปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับทุกศาสนิกเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ
- Principles of various religions and ethics; emphasis on mutual understanding and proper practice for peaceful co-existence of believers of different religions
- 761-105 วิถีชีวิตมุสลิม** **3 (3-0-6)**
- Muslim Ways of Life**
- หลักศรัทธา หลักการปฏิบัติ หลักจริยธรรม ลักษณะสังคม ขนบธรรมเนียม ศิลปะและนันทนาการ ตลอดจนการดำเนินชีวิตของมุสลิมทั้งส่วนตัวและสังคม

Muslims' principle of faith, practices and ethics; social characteristics of Muslim: customs, art and recreation; private and social ways of life

914-101 วัฒนธรรมและศิลปะไทย 3 (3-0-6)

Thai Culture and Arts

คุณค่าความงามและความซาบซึ้งในวัฒนธรรมและศิลปะไทย สภาพทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งานศิลปะในแต่ละยุคสมัย

Value, beauty and appreciation of Thai culture and arts; socio-economic and political influences on artistic works in particular periods

914-102 สุนทรียภาพในงานศิลปะ 3 (3-0-6)

Aesthetics in Artistic Works

องค์ประกอบ รูปแบบและเนื้อหา เอกภาพ ความประสาน และความขัดกัน ความงาม ในงานทัศนศิลป์ นาฏศิลป์และสังคีตศิลป์

Composition; form and content; unity, harmony and contrast; aesthetics in visual art, dance and music

กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์

425-101 มนุษย์กับมรดกทางอารยธรรม 3 (2-2-5)

Man and Civilization Heritage

มรดกทางอารยธรรม การส่งผ่านและการรับอิทธิพลในการดำรงชีวิต ความเป็นมนุษย์ การแสวงหาสันติสุขของมนุษยชาติในศาสนาสำคัญของโลก วิถีชีวิตที่พึงประสงค์ในโลกปัจจุบัน และการยอมรับความหลากหลายของอารยธรรม

Civilization heritage transfer and its influence on human existence; humanity; search for peacefulness of mankind through important world religions; desirable way of life in the present world; acceptance of civilization diversity

761-104 กิจกรรมประกอบหลักสูตร 1 (0-0-3)

Co-Curricular Activities

การทำกิจกรรมเชิงบูรณาการองค์ความรู้ เน้นประโยชน์สังคม และประโยชน์เพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกสาธารณะ การทำงานเป็นทีมทั้งในสาขาวิชาและหรือระหว่างสาขาวิชา ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

Knowledge integration activities, emphasis on the benefits to society and mankind as first priority; cultivation of morality, ethics, and public mind, team working within and/or across disciplines under supervision of advisors

หมวดสังคมศาสตร์

- 117-111 โลกทัศน์อาเซียน 2 (2-0-4)
ASEAN Perspective
 พัฒนาการของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน และการยกระดับสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ข้อมูลเกี่ยวกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน
 Evolution of ASEAN and their cooperation toward the ASEAN Community; general information of ASEAN countries
- 117-112 ภูมิปัญญาในการดำเนินชีวิต 3 (2-2-5)
Wisdom of Living
 ภูมิปัญญา การคิดและการบริหารจัดการชีวิตอย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและกระแสสังคมโลก การบูรณาการวัฒนธรรมที่หลากหลายสู่การดำเนินชีวิต การมีจิตสาธารณะและรักษ์สิ่งแวดล้อม การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขบนพื้นฐานคุณธรรม จริยธรรม และหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง
 Wisdom, thinking and life management in accordance with changes in Thai and global societies; integration of cultural diversity into a way of life, public-mindedness and environmental conservation, happy living based on moral, ethics and sufficiency economy principles
- 196-101 ชีวิตการเมืองและความเป็นพลเมือง 3 (3-0-6)
Political Life and Citizenship
 ความเป็นพลเมืองกับการดำเนินชีวิตในระบบการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การบริหารจัดการชีวิต
 Citizenship and ways of life in political economic and social system; life management
- 299-101 วัฒนวิถีแห่งการดำรงชีวิต 3 (2-2-5)
Life Style Enhancement

สังคมวิวัฒน์ ธรรมเนียมปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับวิญญูชน กระบวนการกลุ่มเพื่อการพัฒนา การรับรู้ความสุขและความสำเร็จของสังคม เจตคติต่อการมีชีวิตในสังคม จิตวิทยาสังคมเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ จิตวิทยาแบบพอเพียง สมดุลแห่งชีวิตและสังคมที่ยั่งยืน กระบวนการนวมัยภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม การมีจิตสาธารณะและสำนึกรักษ์ถิ่น ธรรมชาติศึกษา การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

Socialization; proper etiquette; group process of development; perception of social success and happiness; attitudes toward social living; social psychology for co-existence and reconciliation, self-sufficiency psychology; life balance and sustainable society; innovative processes in southern multicultural society; public-mindedness and conservation consciousness of homeland; nature study; moral and ethical enhancement; respect for human dignity

426-104 มนุษย์และสิ่งแวดล้อม 2 (2-0-4)

Man and Environment

วิวัฒนาการของมนุษย์ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ความเชื่อ พฤติกรรมการบริโภค การตระหนักด้านสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติ และการเตรียมตัวรับมือต่อภัยพิบัติ

Human evolution, basic knowledge of natural resources and environment, relationship between human and environment, belief, consumer behavior, environment awareness, disaster, disaster preparedness and coping strategies

426-105 ภูมิสังคมวัฒนธรรมอาเซียน 2 (2-0-4)

Social Geography of ASEAN

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประเทศในกลุ่มอาเซียน ประวัติและความสำคัญของประชาคมอาเซียน ความร่วมมือของประเทศในกลุ่มอาเซียน ได้แก่ ด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ผลกระทบของการรวมกลุ่ม ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค

General information about ASEAN countries, history and importance of ASEAN community, ASEAN countries cooperation, i.e. political and

security, economic, social and cultural, impact of group forming including problem and barrier

427-103 มนุษย์กับสังคม 3 (3-0-6)

Man and Society

มนุษย์ในฐานะสมาชิกของสังคม โครงสร้างและวิวัฒนาการของสังคมมนุษย์ เศรษฐกิจ กฎหมาย การเมือง การปกครองและสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรมและผลกระทบ การปรับตัวและการดำรงชีวิตในสังคม เน้นบริบทภาคใต้

Man as a social member; structure and evolution of social human, economic, legislative, political, governmental and environmental systems; socio-culture change and their impacts; adaptation and living in society culture; emphasis on southern context

427-104 อนาคตศึกษา 3 (3-0-6)

Future Studies

พลวัต ผลกระทบ กระบวนทัศน์เชิงอนาคตในบริบทสังคมไทยและสังคมโลก เน้นการวิเคราะห์ปัญหาและแนวโน้ม ประชากร สิ่งแวดล้อม พลังงาน เทคโนโลยี เศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรมและจริยธรรมเพื่อนำไปสู่การดำรงอยู่ของสังคมอย่างสันติและยั่งยืน

Dynamism and its impacts; futuristic paradigms in Thai and global societies, emphasis on analysis of problems and trends in population, environment, energy, technology, economy, politics, society, culture, and ethics for peaceful and sustainable society

428-101 วิถีชีวิตชุมชนชายแดนใต้ 3 (3-0-6)

Ways of Southern Border Community life

ความหลากหลายของวัฒนธรรม วิถีชีวิต เอกลักษณ์ ความขัดแย้ง การปรับตัว ทูตทางสังคม ภูมิปัญญา เศรษฐกิจพอเพียง กรณีสึกษาชุมชน ปัญหาและทางเลือกเชิงนโยบายภาครัฐเพื่อการพัฒนา

Cultural diversity, ways of life, identities, conflicts, adaptation, social capital, local wisdom, sufficiency economy; case study of a community: problems, state policy alternatives in development

870-101 ความรู้เท่าทันสื่อและการใช้สารสนเทศ 3 (3-0-6)

Media Literacy and Utilization of Information

ความสำคัญของสื่อและสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ลักษณะและรูปแบบ แหล่งและการเข้าถึง การใช้ประโยชน์จากสื่อและสารสนเทศ ความรู้เท่าทันสื่อ อิทธิพลของข่าวสารและสื่อที่มีต่อชีวิตประจำวัน สังคมและวัฒนธรรม ค่านิยมและความหมายที่แฝงเร้นในเนื้อหาสารผ่านสื่อสารมวลชน จริยธรรมและกฎหมายลิขสิทธิ์ Significances of information for life-long learning; nature and form of information; resources and access; utilization of media and information; media literacy; influence of news and media on daily life; social and cultural value and hidden meaning in message of mass communication; ethical issues and copyright law

หมวดวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

724-101 วิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน 3 (3-0-6)

Science in Daily Life

ธรรมชาติและองค์ประกอบของวิทยาศาสตร์ ความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับพลังงาน อาหาร สุขภาพ ยารักษาโรค สิ่งทอ ที่อยู่อาศัย เครื่องใช้ไฟฟ้า สิ่งแวดล้อมและมลพิษ การจัดการสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีทางเลือก

Nature and component of science; advances in science; science and technology of energy, food, health, medicine, textile, household, electrical appliances; environment and pollution; environmental management and alternative technology

724-103 วิทยาศาสตร์กับสังคม 3 (3-0-6)

Science and Society

แนวคิดและพัฒนาการทางวิทยาศาสตร์ วิธีการทางวิทยาศาสตร์ เอกภพ ระบบสุริยะ โลก สสารและพลังงาน พลังงานทดแทน สิ่งแวดล้อมและมลพิษ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ปัญหาทางโภชนาการและสุขภาพการสื่อสาร

โทรคมนาคม การขนส่ง การเกษตรและอุตสาหกรรม ผลกระทบของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อสังคมมนุษย์

Concepts and development of science; scientific methods; universe, solar system, earth, matter and energy; environment and pollution; relationship between man and other living organisms; nutrition and health problem; breakthroughs in science and technology; telecommunication; transportation; agriculture and industry; impacts of science and technology on human society

276-101 โพลและการสำรวจสำหรับคนรุ่นใหม่ 3 (2-2-5)

Polls and Surveys of the New Generation

ความหมายและประเภท ความสำคัญและบทบาทของโพลและการสำรวจขั้นตอนการจัดทำโพลและการสำรวจ เครื่องมือสำหรับการจัดทำโพลและการสำรวจ การเก็บรวบรวม ข้อมูล วิธีการทางสถิติสำหรับโพลและการสำรวจ สถิติเชิงบรรยาย สถิติเชิงสรุปอ้างอิง การทดสอบไคสแควร์ การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล การรายงานผล โพลและการสำรวจ การประยุกต์ใช้ผลโพลและการสำรวจในชีวิตประจำวัน การพัฒนาโพลและการสำรวจเป็นงานวิจัย

Definitions and types; significance and role of polls and surveys; procedures of polls and surveys; polls and surveys documents; data collecting; statistics methods; descriptive statistics; inferential statistics; chi-square test; interpretation and presentation of poll and survey results; application of poll and survey result in daily life; development of polls and surveys to research project research project from poll and surveys

746-101 คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน 3 (3-0-6)

Mathematics in Daily Life

คณิตศาสตร์รอบตัว คณิตศาสตร์กับธรรมชาติ คณิตศาสตร์กับเทคโนโลยี การให้เหตุผลและตรรกศาสตร์ คณิตศาสตร์สำหรับแก้ปัญหาและการตัดสินใจ การประยุกต์ใช้คณิตศาสตร์ สถิติในชีวิตประจำวัน

Mathematics around us; mathematics and nature; mathematics and technology; reasoning logics; mathematics for problems solving and decision making; applications of mathematics; statistics in daily life

748-101 เทคโนโลยีสารสนเทศ 3 (2-2-5)

Information Technology

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ฐานข้อมูลและการประยุกต์ การจัดการระบบสารสนเทศ การสื่อสารข้อมูลและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ การสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต และการประยุกต์ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูป จริยธรรมในการใช้งานคอมพิวเตอร์และเครือข่าย

Introduction to computers, database and applications, information system management, data communication and computer network, internet and applications, use of software packages , ethics for computer users and network

993-101 สุขภาวะกายและจิต 3(2-2-5)

Healthy Body and Mind

สุขภาวะแบบองค์รวม การดูแลสุขภาพกายและจิต การพัฒนาบุคลิกภาพ การสร้างเสริมวุฒิภาวะทางอารมณ์และสุนทรียารมณ์

Holistic health; physical and mental health care; personality development; emotional quotient and aesthetics

หมวดวิชาเฉพาะ

1. กลุ่มวิชาแกน

761-100 โลกทัศน์อิสลาม 3 (3-0-6)

Islamic Worldview

โครงสร้างศาสนาอิสลามโดยสังเขป หลักอะกีดะฮ์ อิบาดะฮ์ อัคหลาก เป็นต้น

Brief structure of Islam; principles of Aqidah, Ibadah, Akhlaq, etc

761-101 อัลกุรอานและซุนนะฮ์ 3 (3-0-6)

Al-Qur'an and Sunnah

นิยาม ความเป็นมา โครงสร้าง ลักษณะเนื้อหา ความมหัศจรรย์ ตลอดจนความสำคัญของอัลกุรอานและซุนนะฮ์ในฐานะแหล่งที่มาของอิสลาม

Definition, historical background, structure, content, miracle and the importance of al-Qur'an and Sunnah as the sources of Islam

761-200 สี่เราะฮ์ศึกษา 3 (3-0-6)

Sirah Study

วิธีการศึกษาสี่เราะฮ์ การวิเคราะห์และวิพากษ์เนื้อหาสี่เราะฮ์ทั้งในยุคมัคกะฮ์และยุค
มะดีนะฮ์ ตลอดจนการประยุกต์ใช้บทเรียนจากสี่เราะฮ์ในการดำเนินชีวิต

Methods of Sirah studies; analyzation and critiques of Sirah contents in
both Meccan and Medinan era; in addition to lessons derived from its
Sirah applications in daily life

761-300 วะสะฎียะฮ์ในอิสลาม 3 (3-0-6)

Wasatiyah in Islam

นิยาม ลักษณะเฉพาะ ขอบข่าย หลักการและความสำคัญของวะสะฎียะฮ์ในอิสลาม
ตลอดจนการนำวะสะฎียะฮ์มาใช้ในสังคมปัจจุบัน

Definition, characteristics, scope, principle and significance of Wasatiyah
in Islam, including its application in the contemporary society

763-200 การเป็นผู้ประกอบการเบื้องต้น 3 (3-0-6)

Introduction to Entrepreneurship

แนวคิดการเป็นผู้ประกอบการ การประยุกต์ทฤษฎีของการเป็นผู้ประกอบการ วิธีการ
เริ่มธุรกิจหรือพัฒนาธุรกิจใหม่ การวิเคราะห์และประเมินโอกาสทางธุรกิจ การศึกษา
ความเป็นไปได้ การออกแบบเกณฑ์สำหรับการวางแผน การจัดทำแผนธุรกิจ และการ
พัฒนาธุรกิจ การรับผิดชอบต่อสังคม หลักจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจในอิสลาม

The concept of entrepreneurship, application of entrepreneurship
theory, how to start a business or develop a new business, analyzing
and evaluating business opportunities, feasibility study; planning design,
business plan and business development; corporate social
responsibility; Islamic business ethics

2. กลุ่มวิชาเอก

1) กลุ่มวิชาบังเอก

766-101 กฎหมายอิสลามเบื้องต้น 3 (3-0-6)

Introduction to Fiqh

ความหมายของฟิกฮ์และชะรีอะฮ์ กำเนิดและพัฒนาการของฟิกฮ์ ฐานะและบทบาท
ของฟิกฮ์ในยุคต่างๆ รวมทั้งศึกษา มัชฮับ (สำนักคิด) ต่าง ๆ ของฟิกฮ์ โดยเน้นมัชฮับ
ชาฟีอี

Definitions of *Fiqh* and *Shari'ah*; origin and development of *Fiqh*, status and roles of *Fiqh* in several periods; *Mazhab* (schools of thoughts) in *Fiqh* with special reference to *Mazhab Shafi'e*

- 766-102 หลักกฎหมายอิสลาม 1 3 (3-0-6)**
Principles of Fiqh I
 ประวัติความเป็นมาของวิชาอุศูลุคฟิฮฺ หุกม (บทบัญญัติ) ประเภทและที่มาของหุกม เช่น อัลกุร อาน หะดีษ อิจญ์มาอ และกีياس
 History of the Principles of Fiqh; Islamic jurisprudence; types and sources of Hukm such as al-Qur'an, Hadith, Ijtima', and Qiyah
- 766-203 หลักกฎหมายอิสลาม 2 3 (3-0-6)**
Principles of Fiqh II
 วิชาบังคับก่อน : 766-102 หลักกฎหมายอิสลาม 1
 แนวทางการได้มาของบทบัญญัติอิสลาม อันได้แก่ อิสติหฺซาน อิสติศลาหฺ และอูรฟุ (จารีตประเพณี) ตลอดจนวิธีการตีความตัวบทของอัลกุรอานและหะดีษ
 Prerequisite: 766-102 Principles of Fiqh I
 Islamic law derived from *Istihsan*, *Istislah*, and *Urf* (tradition) as well as methods of interpretations of *al-Qur'an* and *Hadith*
- 766-210 หลักการปฏิบัติศาสนกิจในอิสลาม 3 (3-0-6)**
Fiqh al-Ibadat
 ฟิฮฺในส่วนที่เกี่ยวข้องกับศาสนพิธีต่าง ๆ (อิบาดาต) ทั้งหมดคือการทำความสะอาด การละหมาด การถือศีลอด การจ่ายซะกาต และการประกอบพิธีหัจญ์
Fiqh on all religious rituals (*Ibadat*): cleanliness, prayer (*Salat*), fasting (*Siyam*), almsgiving (*Zakat*), and performing Hajj
- 766-220 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 1 3 (3-0-6)**
Fiqh al-Muamalat I
 ศึกษาการซื้อขายในอิสลาม ประเภทต่าง ๆ ของการซื้อขาย การโฆษณาสินค้า การลดแลกแจกแถม การคุ้มครองผู้บริโภค การปรับขึ้นราคาสินค้า การกักตุนสินค้า ลิขสิทธิ์ทางการค้า การซื้อขายผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การเช่า การจำนำ จำนอง การว่าจ้าง สัญญาที่ไม่มีการตอบแทน เช่น วกัฟ อิบะฮฺ และฮะดียะฮฺ

Fiqh in relation to sale contract, advertisement, consumer protection, price increasing, pledge and mortgage (*Rahn*), e-commerce, hire of property, intellectual property, and gift

766-240 หลักกฎหมายมหาชน

2 (2-0-4)

General Principles of Public Law

สถาบันทางกฎหมายมหาชน ความหมาย องค์ประกอบและรูปแบบของรัฐ การเป็นนิติบุคคลและสถาบันต่างๆ ของรัฐ ศึกษาความหมายและความจำเป็นของการปกครองโดยกฎหมาย ความเป็นมาและวิวัฒนาการของระบบกฎหมายมหาชน ขอบเขตและลักษณะเฉพาะของกฎหมายมหาชน บ่อเกิดของกฎหมายมหาชน แนวความคิดและนิติวิธี (Juristic Method) ของกฎหมายมหาชน

Institutions in public law; definition, components and forms of state; legal person status and institutions of state; a study of the necessity of governing by law; history and development of public law system; scope and specific characteristics of public law; study of the origin of public law and concept of juristic method in public law

766-241 กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป

3 (3-0-6)

Civil Law : General Principles

ความหมาย ความเป็นมาและบ่อเกิดของกฎหมาย ประเภทและหมวดหมู่ของกฎหมาย การบัญญัติ การเปลี่ยนแปลงและการยกเลิกกฎหมาย ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายกับปรากฏการณ์ทางสังคมอื่น ๆ ระบบกฎหมายที่สำคัญของโลก การใช้ การตีความ และการบังคับตามกฎหมาย สิทธิ หน้าที่ และการใช้สิทธิ รวมทั้งการใช้สิทธิเกินส่วน นิรโทษกรรมและหลักสุจริต รวมทั้งบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 หลักทั่วไป ลักษณะ 1 บทเบ็ดเสร็จทั่วไป และลักษณะ 2 บุคคล

Definition, background and origin of law; types and categories of law; enactment, alteration, and abrogation of law; relations between legal system and other social phenomena; study of world important legal systems; application, interpretations, effect and law enforcement; rights and responsibilities and exercise of right as well as excess of power, amnesty and rule of trusty; general principles of commercial law as specified in Civil and Commercial Code, Book1, excluding titles 3 to 6

- 766-242 กฎหมายรัฐธรรมนูญ 3 (3-0-6)
Constitutional Law
 ประวัติและวิวัฒนาการของรัฐธรรมนูญ การจัดทำรัฐธรรมนูญ อำนาจอธิปไตย
 องค์การต่าง ๆ ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ทฤษฎีที่สำคัญๆ
 ของระบบรัฐธรรมนูญ รวมทั้งปรัชญาของแนวความคิดต่าง ๆ ในระบบรัฐธรรมนูญ
 นิยม
 History and development of constitution; government bodies; rights and
 liberty of individual; important theories of constitutional system
- 766-243 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา 3 (3-0-6)
Civil and Commercial Law: Juristic Acts and Contracts
 ศึกษาหลักกฎหมายลักษณะนิติกรรม ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ 1
 และหลักกฎหมายเรื่องระยะเวลา อายุความ และหลักกฎหมายสัญญา ตามประมวล
 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ 2 รวมทั้งกฎหมายเกี่ยวกับข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม
 Principles of juristic act in Civil and Commercial Code, Book 1, including
 period of prescription and principles of contract in Book 2 of Civil and
 Commercial Code
- 766-307 กฎเกณฑ์และทฤษฎีในกฎหมายอิสลาม 3 (3-0-6)
Qawa'id and Theory of Fiqh
 ความหมาย และประวัติความเป็นมาของเกาะวาอิดฟิกฮ์ และหลักการของฟิกฮ์
 ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักการฟิกฮ์ สิทธิ สัญญาและกรรมสิทธิ์
 Definition and historical background of *Qawa'id* and principles of *Fiqh*;
 theories on principles of *Fiqh*; rights; contract and right of ownership
- 766-311 กฎหมายอาญาอิสลาม 3 (3-0-6)
Islamic Criminal Law
 กฎหมายอิสลามในส่วนที่เกี่ยวกับคดีอาญาต่าง ๆ บทลงโทษและความผิดที่ไม่มี
 กำหนดบทลงโทษ (ตะอซีร์)
 Fiqh pertaining to criminal law; punishment; offence with unstated
 punishment (Ta'sir)
- 766-312 กฎหมายครอบครัวอิสลาม 3 (3-0-6)
Islamic Family Law

การหมั้น การสมรส สิทธิและหน้าที่ของคู่สมรส การสิ้นสุดของการสมรส การเลี้ยง
บุตรและการปกครอง สิทธิของบุตรและสิทธิของบิดามารดา

Engagement; marriage; rights and responsibilities of the married couple;
cancellation of marriage; child rearing and guardianship; rights of a child
and parents

766-330 วิธีวิทยาการวิจัยทางกฎหมายอิสลาม 3 (3-0-6)

Research Methodology in Islamic Law

ระเบียบวิธีวิจัยและขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการวิจัยทางนิติศาสตร์อิสลามโดย
ละเอียด การเลือกหัวข้อวิจัย การตั้งปัญหาวิจัย การออกแบบวิจัย การเก็บรวบรวม
ข้อมูล การวิเคราะห์และตีความ พร้อมทั้งการเขียนรายงานการวิจัยที่ถูกต้อง

Research methodology and stages in research process in Islamic law in
details; choosing research topic, identifying research problem, research
design, data collection and gathering, analysis and interpretation, as
well as research report

766-345 กฎหมายอาญา 1 : บทบัญญัติทั่วไป 3 (3-0-6)

Criminal Law 1 : General Principles

หลักทั่วไปในกฎหมายอาญา การใช้กฎหมายอาญา โทษ และวิธีการเพื่อความ
ปลอดภัย ความรับผิดชอบในทางอาญา การพยายามกระทำความผิด ตัวการและ
ผู้สนับสนุน การกระทำความผิดหลายบทหรือกระทง การกระทำความผิดอีก อายุ
ความและหลักกฎหมายที่ใช้แก่ความผิดลหุโทษ

General principles of criminal law; application of criminal law; penalty
and safety procedure; admission of criminal guilt; attempt of
malfeasance; principals and supporters; various offenses; repeated
offenses; prescription, application petty offenses

766-414 กฎหมายมรดก-พินัยกรรมอิสลาม 3 (3-0-6)

Law of Inheritance and the living Will in Islam

หลักการแบ่งมรดกในอิสลาม ผู้มีสิทธิรับมรดก การตัดสิทธิในมรดกและการทำ
พินัยกรรม ทศนะการแบ่งมรดกของชาวอาหรับก่อนอิสลาม

Division of inheritance in Islam; eligible recipients of inheritance;
disinheritance; will in Islam; Arabs' concepts of inheritance division
before the Coming of Islam

766-431 สัมมนากฎหมายอิสลามกับปัญหาปัจจุบัน 3 (1-4-4)

Seminar on Islamic Law in Contemporary Issues

สัมมนาปัญหาทางกฎหมายอิสลามที่เกี่ยวกับปัญหาปัจจุบัน เช่น การธนาคาร การประกันชีวิต การประกันภัย การบริจาคเลือดหรืออวัยวะ การผสมเทียม ธนาคารอสุจิ และศัลยกรรมตกแต่ง และกฎหมายที่เกี่ยวกับมุสลิมในประเทศไทย

Seminar on Fiqh on contemporary issues such as banking, life insurance, insurance, blood and organ donation, artificial insemination, sperm bank including law relating to muslim in Thailand

2) วิชาเฉพาะกลุ่ม

ก. วิชาเฉพาะกลุ่มกฎหมายอิสลาม

766-204 หลักกฎหมายอิสลาม 3 2 (2-0-4)

Principles of Fiqh III

วิชาบังคับก่อน : 766-203 หลักกฎหมายอิสลาม 2

วิธีการกำหนดหุกมโดยวิธีการวิเคราะห์ อัจญ์ติฮาด (วินิจฉัย) คุณสมบัติของผู้กระทำการวิเคราะห์ วินิจฉัย (อัจญ์ติฮาด) การพิทวา ความแตกต่างระหว่างการพิพากษาและการพิทวา และตักลีต

Prerequisite: 766-203 Principles of Fiqh II

Islamic law derived from *Ijtihad* (interpretation); qualification of the interpreter (*Mujtahid*); *Fatwa*, the distinction between judgment and *fatwa*; and *Taqlid*

766-313 กฎหมายอิสลามเปรียบเทียบ 3 (3-0-6)

Comparative Fiqh

ความหมาย และความสำคัญของการศึกษาฟิกฮ์ในเชิงเปรียบเทียบ สาเหตุความแตกต่างของแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับฟิกฮ์ ตลอดถึงความแตกต่างทางความคิดของนักกฎหมายอิสลามในเรื่องที่เกี่ยวกับอิบาตัตและมุนากะฮัต มุอามาเลตและญินายาต

Definition and significance of the study of comparative *Fiqh*; causes of the distinction between concept in *Fiqh* as well as the differences of

Islamic scholars relating to *Ibadat* and *Munakahat*, *Muamalat* and *Jinayat*

766-316 กฎหมายอิสลามว่าด้วย หะลาล-หะรอม 3 (3-0-6)

Fiqh Halal-Haram

กฎหมายอิสลามที่เกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่ม เครื่องใช้ และเครื่องแต่งกายที่อนุมัติและไม่อนุมัติ และศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสะอาด

Fiqh pertaining to permissible (lawful) and forbidden (prohibited) food, drink, basic necessities, and clothing; and study relating to cleanliness

766-317 กฎหมายอิสลามว่าด้วยมาตรฐานอาหารและผลิตภัณฑ์หะลาล 3 (3-0-6)

Fiqh on Halal Standard of Foods and Products

ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการรับรองหะลาล กระบวนการผลิต เริ่มตั้งแต่การคัดเลือกวัตถุดิบ ขั้นตอนการผลิต การบรรจุภัณฑ์ การเก็บรักษา การชำระล้าง และการขนส่ง ให้ถูกต้องตามมาตรฐานหะลาล ตลอดจนศึกษาวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ที่มีการปนเปื้อนกับสิ่งที่หลักการอิสลามไม่อนุมัติ

Regulation of the Central Islamic Committee of Thailand regarding halal food standards; food production, raw materials packaging storage, cleaning and transportation processes certified and accredited with the Halal food standard; analysis of loan contaminated products

766-321 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 2 3 (3-0-6)

Fiqh al-Muamalat II

ศึกษาความเป็นมาของสถาบันการเงินอิสลาม พิภพที่เกี่ยวกับการบริการของสถาบันการเงินอิสลาม อาทิเช่น การรับฝากเงินประเภทต่าง ๆ การค้าประกัน การให้วงเงินสินเชื่อ การโอนเงิน การรับซื้อตัวแลกเงิน ตัวสัญญาการใช้เงิน การแลกเปลี่ยนเงินตรา เป็นต้น

History of Islamic financial institution, *Fiqh* relating to Islamic financial institution's products and services, for example money deposit and transfer, loan and secured transactions, bill of exchange, promissory note, currency exchange transaction

766-415 ระบบการศาลและวิธีพิจารณาความในอิสลาม 3 (3-0-6)

Islamic Judicial System and Judiciary process

ประวัติความเป็นมาของศาล ผู้พิพากษา วิธีพิจารณาความในศาล เช่น ประเภทของศาล การตั้งและอำนาจของผู้พิพากษา ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พิพากษากับรัฐ การฟ้องร้อง พยานหลักฐานและการพิจารณาคดีรวมทั้งการฝึกงานที่ศาลและที่สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเพื่อศึกษากระบวนการวิธีพิจารณาความ

History of court; judge; and trial such as type of court, appointment and authority of judge, relationship between judge and state, litigation, evidence and trial as well as internship in court and provincial Islamic committee in order to study trial process

766-418 กฎหมายอิสลามระหว่างประเทศ

2 (2-0-4)

International Islamic Law

กฎหมายอิสลามระหว่างประเทศทั้งประเภทเอกชนและมหาชน บุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศ สถานภาพของผู้ที่ไม่ใช่พลเมืองของรัฐอิสลาม หลักความสัมพันธ์ระหว่างรัฐอิสลามกับรัฐอื่น ทั้งในภาวะปกติ ภาวะสงครามและในภาวะที่มีสัญญาต่อกัน

International Islamic law including private and public categories; parties in international law; status of non-Muslims in Islamic state; principles of relations between Islamic state and other states under normal, war and pact conditions

ข.วิชาเฉพาะกลุ่มนิติศาสตร์

766-344 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยหนี้ : หลักทั่วไป

3 (3-0-6)

Civil and Commercial Law of Obligation: General Principles

หลักทั่วไปของกฎหมายลักษณะหนี้ ตามลักษณะ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 2 นอกจากนี้ที่เป็นเนื้อหาของกฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา และกฎหมายลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่งและลาภมิควรได้

General principles of obligation law based on Civil and Commercial Code Book 2 Title 1, in addition to contents of Law of Juristic Acts and Contracts; Law of Torts, Management of Affairs without Mandate and Undue Enrichment

766-346 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์

3 (3-0-6)

ลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลาภมิควรได้

Civil and Commercial Law : Torts Management of Affairs without Mandate and Undue Enrichment

หลักกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลาภมิควรได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 2

Principles of civil and commercial law; law of torts, management of affairs without mandate and undue enrichment based on Civil and Commercial Code Book 2 Title 3-5

766-447 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์สินและที่ดิน 3 (3-0-6)

Civil and Commercial Law of Property and Land

หลักกฎหมายลักษณะทรัพย์สิน การได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ แตนกรรมสิทธิ์ การใช้กรรมสิทธิ์ กรรมสิทธิ์รวม ทรัพย์สินประเภทต่าง ๆ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 ลักษณะ 3 และ บรรพ 4 และตามประมวลกฎหมายที่ดิน

Principles of property and land law; obtaining of ownership; ownership of land; application of ownership; collective ownership; different types of property rights based on Civil and Commercial Code Book 1 Title 3 and Book 4, and Land Code

766-454 กฎหมายอาญา 2 : ภาคความผิด 4 (4-0-8)

Criminal Law II : Offense

วิชาบังคับก่อน : กฎหมายอาญา 1 : บทบัญญัติทั่วไป

หลักกฎหมายเกี่ยวกับความผิดในลักษณะต่าง ๆ ในภาค 2 และ ภาค 3 ของประมวลกฎหมายอาญา

Prerequisite: 766-345 Criminal Law I: General Principles

Different types of offenses in Part 2 and Part 3 of Code of Criminal Procedure

766-461 เอกเทศสัญญา 1 3 (3-0-6)

Specific Contracts I

หลักกฎหมาย ลักษณะซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้เช่าทรัพย์สิน และเช่าซื้อ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคเบื้องต้น

Principles of law; types of purchase and sale; exchange, rent of property and hire purchase based on Civil and Commercial Code Section 3 and law related to consumer protection

3) กลุ่มวิชาเลือกเอก

766-205 อัลกุรอานที่เกี่ยวกับกฎหมาย 3 (3-0-6)

Qur'anic Verses Bearing on Law

วิเคราะห์อายะฮ์ (โองการ) ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับฟิกฮ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายครอบครัวและมรดก โองการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกฎหมายอาญา เช่น ความผิดทางอาญาที่มีการกำหนดบทลงโทษ และความผิดทางอาญาที่ไม่มีการกำหนดบทลงโทษ และอายะฮ์ที่เกี่ยวกับระบบศาล การพิจารณาคดี และพยานหลักฐาน

Analysis of Qur'anic verses related to *Fiqh* on Islamic family law and inheritance, verses related to criminal law such as criminal offence with assigned penalty and without assigned penalty; and verses relating to court system, trial and evidence

766-206 อัลหะดีษที่เกี่ยวกับกฎหมาย 3 (3-0-6)

al-Hadith Bearing on Law

วิเคราะห์หะดีษต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การล้มละลาย การจำหน่าย จำนอง และการค้ำประกัน หะดีษต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกฎหมายอาญา และการพิจารณาคดีอาญา

Analysis of *Hadith* related to civil and commercial law; bankruptcy; pawn; mortgage and suretyship; *Hadith* related to criminal law and criminal trial

766-352 กฎหมายลักษณะมรดก 3 (3-0-6)

Law of Succession

หลักกฎหมายเกี่ยวกับมรดก บทเบ็ดเสร็จทั่วไป สิทธิโดยธรรมในการรับมรดก พิธีกรรมวิธีการจัดการและพันธทรัพย์มรดก มรดกที่ไม่มีผู้รับ อายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ 6

Principles of succession law, general provisions, statutory right of inheritance, wills, administrative and distribution of an estate, vacant estates and periods of time based on Civil and Commercial Law, Book 6

- 766-353 กระบวนการยุติธรรมและระบบศาลไทย** **2 (2-0-4)**
Judiciary Process and Thai Court System
 กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง กระบวนการยุติธรรมทางอาญา กระบวนการยุติธรรมทางปกครอง ระบบศาลเดี่ยวหรือศาลยุติธรรม ระบบศาลคู่หรือศาลชำนาญพิเศษ โครงสร้างอำนาจหน้าที่และการบริหารงานของศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร และศาลรัฐธรรมนูญ
 Process of civil justice, criminal justice and administrative justice; the court system; court of justice, specialized courts, parallel court system, single court system; the structure of power, duty and judicial administration in Court of Justice, Administrative Court, Military Court, and Constitutional Court
- 766-356 การระงับข้อพิพาทโดยทางเลือกอื่น** **3 (1-4-4)**
Alternative Dispute Resolution
 วิธีการระงับข้อพิพาทในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งนอกศาลและในศาล เช่น การเจรจา อนุญาโตตุลาการ การไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท และปัญหาปัจจุบันต่าง ๆ อันเกิดจากการระงับข้อพิพาทในศาล ตลอดจนฝึกปฏิบัติการระงับข้อพิพาท โดยทางเลือกต่าง ๆ
 Procedure of dispute resolution both in and out of court; for example, arbitration, conciliation and compromise; current problems caused by dispute resolution in court as well as practice on alternative dispute resolution
- 766-408 ปรัชญากฎหมายอิสลาม** **3 (3-0-6)**
Philosophy of Islamic Law
 ปรัชญาในการบัญญัติกฎหมายในอิสลาม และเป้าหมายหลักห้าประการของกฎหมายอิสลาม คือ การรักษาศาสนา ชีวิต ทรัพย์สิน สติปัญญา และสายตระกูล
 Philosophy of law in Islam and five main objectives of Islamic law namely preservation of religion, life, property, mind and descent
- 766-419 ซิยาซะฮ์ ชัรอียะฮ์** **2 (2-0-4)**
Siyasah Shar‘iyah

ที่มาของอำนาจการปกครอง ระบบการปกครองและประวัติการจัดตั้งรัฐอิสลาม
วิธีการเลือกผู้นำ คุณสมบัติและบทบาทของผู้นำ ตลอดจนการสิ้นสุดความเป็นผู้นำใน
อิสลาม

Origin of administrative power; administrative system and history of the
establishment of Islamic state; selection of leader, qualification and role
of leader as well as termination of leadership in Islam

766-424 ระบบการเงิน การคลังในอิสลาม 2 (2-0-4)

Islamic Finance System

หลักการและนโยบายการคลังในอิสลาม อันได้แก่การจัดระบบรายได้และรายจ่าย

Principles and policies of public finance in Islam: revenues and
expenditure management system

766-432 อัลพะลัก 3 (3-0-6)

al-Falak

ระบบการโคจรของโลก ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ เพื่อคำนวณเวลาละหมาต 5 เวลา
ตลอดจนการกำหนดวันสำคัญทางศาสนาอิสลาม

Orbit of the earth, sun, and moon in order to calculate 5 prayer times
as well as to identify important dates in religion

766-451 กฎหมายพาณิชย์ 1 3 (3-0-6)

Commercial Law I

กฎหมายว่าด้วยสัญญาในทางพาณิชย์ลักษณะต่างๆ เช่น ลักษณะซื้อขาย แลกเปลี่ยน
ให้เช่าทรัพย์สิน และเช่าซื้อ กฎหมายเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วน บริษัท เช่น การบริหารจัดการ
ความเกี่ยวพันระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนด้วยกันกับบุคคลภายนอก อำนาจหน้าที่และความ
รับผิดชอบของกรรมการและ ผู้บริหาร การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วน
จำกัด บริษัทจำกัด และอื่น ๆ

Legal principle of specific contracts such as sale, exchange, gift, hire of
property, and hire purchase; legal principles of partnership and
company such as management, relation of partners between
themselves and with third persons, power, duty and liability of directors
and executives; the registration of ordinary partnership, limited
partnership and limited company

766-452 กฎหมายพาณิชย์ 2 3 (3-0-6)

Commercial Law II

กฎหมายพาณิชย์เกี่ยวกับการกู้ยืม ฝากทรัพย์ ค่าประกัน จำนอง จำน่า และหลักประกันแห่งหนี้ประเภทต่าง ๆ รวมทั้งหลักกฎหมายเกี่ยวกับบัญชีเดินสะพัด ตัวเงิน และตราสารเปลี่ยนมือประเภทต่าง ๆ ตามกฎหมายลักษณะตัวเงิน แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 รวมถึงกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดทางอาญาที่เกิดจากตัวเงิน

Legal principles pertaining to loan, deposit, suretyship, mortgage, pledge, and securities for various types of debt, legal principles pertaining to current account, bill and types of negotiable instruments according to the Civil and Commercial Code Book III including offences relating to the use of bill

766-455 กฎหมายปกครอง

3 (3-0-6)

Administrative Law

หลักทั่วไปและลักษณะสำคัญของกฎหมายปกครอง องค์กรฝ่ายปกครอง การกระทำในทางการปกครอง ผลบังคับของคำสั่งทางปกครอง การเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง มาตรการบังคับทางปกครอง วิธีปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง บริการสาธารณะ การจัดระเบียบบริหารราชการ องค์การศาลปกครอง อำนาจของศาลปกครอง วิธีพิจารณาคดีในศาลปกครอง และการบังคับคดีปกครอง

General principles and significant characteristics of administrative law, administrative organs, administrative act, legal effect of administrative act, revocation of administrative act, administrative execution, procedures performed by administrative officials, public service, administration of state organs; Including organization and jurisdiction of administrative court, administrative court's procedure and execution of administrative judgement

766-457 กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา

3 (3-0-6)

Intellectual Property Law

วิวัฒนาการและแนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ทรัพย์สินทางปัญญาประเภทต่าง ๆ เช่น ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และสิทธิในเครื่องหมายการค้า ความคุ้มครองตามกฎหมาย การบังคับใช้ตลอดจนการตรวจสอบสิทธิและวิธีการขอรับการคุ้มครอง

รวมทั้งการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศ สัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

Evolution and concepts relating to intellectual property (IP) protection, the classifications of intellectual property rights such as copyright, patent and trademark, legal protection and enforcement, right examination and protection eligibility as well as major international IP conventions and IP licensing agreement

766-458 กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน 2 (2-0-4)

Human Rights Law

ความหมายและปรัชญาของสิทธิมนุษยชน การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในระดับระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาค และการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามกฎหมายไทย

Definition and philosophy of human rights; protection of human rights by the United Nations; protection of human rights at international and regional level; protection of human rights under Thai law

766-459 กฎหมายเปรียบเทียบ 3 (3-0-6)

Comparative Law

เปรียบเทียบระหว่างกฎหมายทั่วไปกับกฎหมายอิสลาม ลักษณะแพ่งพาณิชย์ และลักษณะอาญา พร้อมด้วยแหล่งที่มาของกฎหมายทั้งสอง

Comparison between general law and Islamic law; civil and commercial and criminal qualities as well as sources of both laws

766-460 กฎหมายลักษณะตั๋วเงิน 3 (3-0-6)

Law of Negotiable Instruments

หลักกฎหมายเกี่ยวกับบัญชีเดินสะพัด ตั๋วเงิน และตราสารเปลี่ยนมือ ตามกฎหมายลักษณะตั๋วเงิน ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 รวมทั้งกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดทางอาญาที่เกิดจากตั๋วเงิน

Principles of law related to current account, negotiable notes based on law of negotiable instruments, Civil and Commercial Code Book 3, including law of criminal liability caused by negotiable notes

- 766-462 เอกเทศสัญญา 2 3 (3-0-6)
Specific Contracts II
 หลักกฎหมายลักษณะจ้างแรงงาน จ้างทำของ ตัวแทน นายหน้า ประนีประนอมยอมความฝากทรัพย์ และการพนันขึ้นต่อ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
 Principles of employment law, hire of service; agency, brokerage, compromise, deposit and gambling and betting based on the Civil and Commercial Code
- 766-463 กฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมและหลักประกัน 2 (2-0-4)
Law of Secured Transactions
 หลักกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืม และหลักประกันแห่งหนี้ (ค้ำประกัน จำนอง จำนำ) ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
 Principles of secured transaction law and secured debt (secured mortgage and pledge based on Civil and Commercial Code, Section 3 and other related law
- 766-464 กฎหมายเกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ 3 (3-0-6)
Law of Business Organization
 ประเภท การจัดตั้ง โครงสร้างขององค์กรธุรกิจประเภทห้างหุ้นส่วน บริษัทและบริษัทมหาชนจำกัด การเงิน การระดมทุน การบริหารจัดการ การจัดการภายในและการควบคุมการบริหารจัดการขององค์กรธุรกิจ การเข้าสู่ตำแหน่ง อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการและผู้บริหารความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถือหุ้น กรรมการ ผู้บริหารกับบุคคลภายนอก ความรับผิดทางอาญาขององค์กรธุรกิจ กรรมการและผู้บริหาร
 Types, establishment, structure of business organization namely partnership, company, and limited public company; finance, capital mobilization; administration; management within the organization, and controlling of business organization management; appointment of position; authority, duty and liability of board of committee and executives; relationship between stockholders and board of committee, executives and outsiders; criminal liability of business organization, board of committee and executives
- 766-465 นิติปรัชญา 3 (3-0-6)
Legal Philosophy

ประวัติและผลงานของนักปรัชญากฎหมายในสำนักความคิดทางกฎหมาย ปรัชญาที่เป็นรากฐานของทฤษฎีกฎหมาย ความหมายของกฎหมาย อำนาจอธิปไตย โทษ สิทธิ ความยุติธรรม ความเป็นธรรมในสังคม ความเสมอภาค อิทธิพลของนิติปรัชญาต่อการสร้างและการใช้กฎหมาย

History and work of legal philosophers from different law schools of thought; philosophy which many legal theories were based on; emphasizing the meanings of law, sovereign power, penalty, right, justice, social fairness and equality; influences of legal philosophy on legislation and application of law

766-466 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 4 (4-0-8)

Law of Civil Procedure

หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ว่าด้วยบททั่วไป วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น อุทธรณ์ และฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

Principles of Civil Procedure law; general rules of law; procedure in the Court of First Instance; petition of appeal based on the Civil Procedure Code

766-467 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง : ภาคบังคับคดี 2 (2-0-4)

Law of Civil Procedure : Execution of Judgments of Orders

วิชาบังคับก่อน : 766-466 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

หลักกฎหมายว่าด้วยวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา และการบังคับตามคำพิพากษา หรือคำสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

Prerequisite: 766-466 Law of Civil Procedure.

Principles of law concerning interim relief; execution of judgment or execution of the orders based on Code of Civil Procedure

766-468 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา 4 (4-0-8)

Law of Criminal Procedure

หลักทั่วไปในการดำเนินคดีอาญา อำนาจพนักงานสอบสวนและศาล การฟ้องคดีอาญา และคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา หมายถึงเรียกและหมายอาญา จับ ชั่ง จำคุก คั่น

ปล่อยชั่วคราว สอบสวน วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น อุทธรณ์และฎีกา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

Principles of criminal procedure law; authority of inquiry officials and court; prosecution of criminal cases and civil cases relating to the criminal case; subpoena, power of arrest, imprisonment, search, release, and investigation; procedure in the Court of First Instance, the Appeal Court and the Supreme Court based on the Criminal Procedure Code

766-469 กฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน 3 (3-0-6)

Law of Evidence

วิชาบังคับก่อน : 766-466 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

หลักทั่วไปและหลักกฎหมายว่าด้วยพยานหลักฐาน ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่น

Prerequisite: 766-466 Law of Civil Procedure

General principles and legal principles of evidence based on the Code of Civil Procedure and Code of Criminal Procedure and other laws

766-470 กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ 3 (3-0-6)

Public International Law

ประวัติความเป็นมาของกฎหมายระหว่างประเทศ ทฤษฎีของกฎหมายระหว่างประเทศ บ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศ หลักกฎหมายทั่วไป การกระทำที่มีผลในทางกฎหมายระหว่างประเทศความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายภายใน บุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศการแบ่งประเภทของรัฐสิทธิและหน้าที่ของรัฐ หลักว่าด้วยเขตอำนาจของรัฐ การรับรองรัฐบาลใหม่ การสืบสิทธิของรัฐ ความรับผิดชอบของรัฐ ผู้แทนของรัฐ ระบอบ กฎหมายที่ใช้กับบริเวณต่าง ๆ นิติสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ การระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศ สงครามและการใช้กำลังในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

History of public international law, theories of international law, sources of international law, principles of law, illegal acts according to international law, relations between international law and law of the country, subjects in international law, classification of states, rights and duties of states, principles of jurisdiction of states, recognition of new

governments, the succession of states, state responsibility, state representatives, legal regimes used in different areas, legal relations in international economics, settlement of international disputes, war and force using in international relations

766-471 กฎหมายเอกชนระหว่างประเทศ 3 (3-0-6)

Private International Law

ที่มา ความหมาย และลักษณะของกฎหมายเอกชนระหว่างประเทศ การจัดสรรเอกชนในทางระหว่างประเทศ การกำหนดสิทธิหน้าที่และสถานภาพของบุคคลในทางระหว่างประเทศ กฎเกณฑ์ว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย และวิธีการระงับข้อพิพาทของบุคคลในทางระหว่างประเทศ

Origin, definition and characteristics of international private law; international privatization; regulation of personal rights and duties and status of international persons; regulations concerning conflicts in international laws and settlement among international persons

766-472 ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 2 (2-0-4)

English for Lawyer

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายไทยฉบับต่าง ๆ และการเปรียบเทียบ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบกฎหมายจารีตประเพณี ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคำศัพท์ทางกฎหมายทั่วไป โดยการใช้บทบาทสมมติ ในการเรียนรู้

An introduction to the different areas of Thai law and a comparison with and an introduction to the Common Law system plus an introduction to common legal terms and utilizing role play

766-473 กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง 3 (3-0-6)

Law on Administrative Procedure

วิชาบังคับก่อน : 766-455 กฎหมายปกครอง

ความเป็นมาและแนวความคิดในการมีกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองของไทยและต่างประเทศ แนวคิดพื้นฐานของ “กระบวนการพิจารณา” ทางปกครอง ความสำคัญของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองของไทย หลักการสำคัญของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว

Prerequisite: 766-455 Administrative Law

Background and concepts of law on administrative procedures in Thailand and other countries; fundamental concepts of “Administrative Procedures” ; importance of the Thai law on administrative procedures ; principles and scope of enforcement of administrative procedure law

766-474 หลักสูตรวิชาชีพนักกฎหมาย

2 (2-0-4)

Legal Ethics

วิวัฒนาการวิชาชีพกฎหมาย หน้าที่และงานของนักกฎหมายในสาขาต่าง ๆ มารยาท วินัย อุดมคติ หลักธรรมสำหรับวิชาชีพกฎหมาย รวมถึงการก่อตั้งองค์กรวิชาชีพกฎหมาย และองค์กรควบคุม การประกอบวิชาชีพกฎหมายคุณธรรมและจริยธรรม สำหรับนักกฎหมาย

Evolution of law profession; functions and jobs of several types of lawyers; manners, disciplines, ideology and moral principles of law professionals; establishment of law professional organizations and organizations for controlling the law professionals and ethics for lawyers

766-475 กฎหมายภาษีอากรและการคลัง

3 (3-0-6)

Law of Taxation and Public Finance

ความเป็นมาและพัฒนาการของการคลังภาครัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างการคลังภาครัฐกับสภาพเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม หลักเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการคลังภาครัฐ เครื่องมือทางการคลังที่รัฐใช้ในการบริหารประเทศ ระบบภาษีอากร หลักกฎหมายทั่วไปของงบประมาณ กระบวนการงบประมาณ การควบคุมตรวจสอบการใช้งบประมาณและการตรวจเงินแผ่นดิน

Origins and development of state finances; relationship between state finances and economy, politics and society; economics principles relating to state finances; financial instruments used by the state for running the country; tax system, general laws for budgeting, budgeting procedure; control and assessment of state budgeting and auditing of state finances

766-476 กฎหมายแรงงาน

2 (2-0-4)

Labor Law

วิวัฒนาการและหลักทั่วไปของกฎหมายแรงงาน ความแตกต่างระหว่างสัญญาจ้างแรงงานกับสัญญาจ้างทำของ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หลักกฎหมาย

แรงงานที่สำคัญ อาทิกฎหมายคุ้มครองแรงงาน แรงงานสัมพันธ์ การระงับข้อพิพาท
แรงงานและการพิจารณาคดีแรงงาน

Evolution and general principles of labor law, differences between labor contracts and hire of service contracts according to the Civil and Commercial Code, important legal principles such as labor protection law, labor relation law, settlement of labor disputes and labor procedure

766-477 หลักกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ 3 (3-0-6)

International Business Transactions Law

หลักการและแนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจระหว่างประเทศ หลักการและโครงสร้างทางกฎหมายธุรกิจระหว่างประเทศ กฎหมายและสัญญาเกี่ยวกับการลงทุน การถ่ายทอดเทคโนโลยี การกู้ยืมเงิน การซื้อขาย การระงับข้อพิพาททางธุรกิจ และภาษีอากรเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ

Fundamental principles and concepts of international trade transactions, legal principles and structure of international trade transactions, law and contracts relating to investment, technology transfer, loaning, sales, settlement of business transactions disputes and tax relating to international trade

766-478 กฎหมายล้มละลาย 2 (2-0-4)

Bankruptcy Law

กระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย และการฟื้นฟูกิจการ วิธีการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ อำนาจศาลและกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย การสอบสวน บทกำหนดโทษและการฟื้นฟูกิจการ

Bankruptcy judicial procedure and business revival, debtor's assets management, asset protection officers, court power and bankruptcy procedure, investigation, punishment and business revival

4) กลุ่มวิชาการฝึกงาน ภาคนิพนธ์ หรือสหกิจศึกษา

766-300 การฝึกงาน 3 (0-0-9)

Field Work

การฝึกงานในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอิสลาม นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนแล้วไม่น้อยกว่า 6 ภาคการเรียน ต้องติดต่อเข้ารับการฝึกงานในภาคฤดูร้อนไม่น้อยกว่า 300 ชั่วโมง แล้วทำรายงานเสนออาจารย์ผู้ควบคุม

Field work in various business units involving Islamic law; student having registered for at least 6 semesters are eligible to do field work for a minimum of 300 hours, written report required

766-401 ภาคนิพนธ์ทางกฎหมายอิสลาม 3 (0-9-0)

Senior Project for Islamic law

การค้นคว้าเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามในหัวข้อที่นักศึกษาสนใจ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เป็นผู้ให้คำแนะนำ พร้อมกับนำเสนอผลการค้นคว้าในรูปแบบสารนิพนธ์

Independent study on any aspect of Islamic law that is of students' interest and under the supervision of an advisor ; written report project

766-433 สหกิจศึกษา 6 (0-36-0)

Cooperative Education

การปฏิบัติงานเต็มเวลาของนักศึกษาด้านกฎหมายอิสลาม ในสถานประกอบการหรือในโครงการที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ ภายใต้การดูแลและแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษา และที่ปรึกษาจากสถานประกอบการ การรายงาน การนำเสนอ และผลสำเร็จโครงการสหกิจศึกษา

On the full-time job training in field of Islamic law at work place or related organization under supervision of supervisor of the College and employment site, reporting, presentation and Cooperative Education' successful Projects

3.2 ชื่อ สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน ตำแหน่งและคุณวุฒิของอาจารย์

3.2.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลำดับ	ชื่อ-สกุล เลขประจำตัว บัตรประชาชน	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	คุณวุฒิ/สาขาวิชา/สถาบัน	ภาระการสอน ช.ม./ปี การศึกษา			
				2559	2560	2561	2562
1	นายมะรอนิง สาแลมิง 3-9599- 00422-94-1	อาจารย์	Ph.D. (Principle of Jurisprudence) The Islamic University of Madinah, Saudi Arabia M.A. (Principle of Jurisprudence) The Islamic University of Madinah, Saudi Arabia B.A. (Islamic Law) The Islamic University of Madinah, Saudi Arabia	300	300	300	300

ลำดับ	ชื่อ-สกุล เลขประจำตัว บัตรประชาชน	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	คุณวุฒิ/สาขาวิชา/สถาบัน	ภาระการสอน ช.ม./ปี การศึกษา			
				2559	2560	2561	2562
2	นายอัสมัน แด อาลี 3-9506- 00036-77-1	อาจารย์	Ph.D. in Islamic Revealed knowledge and Heritage (Fiqh and Usul Al-Fiqh) International Islamic University Malaysia, Malaysia	300	300	300	300
			ศศ.ม. (อิสลามศึกษา) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์				
			B.A. (Islamic Law), The Islamic University of Madinah, Saudi Arabia				
3	นายสุทธิศักดิ์ ดีอระ 3-9599- 00142-39-6	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	น.ม. (กฎหมายมหาชน ระหว่างประเทศ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	360	360	360	360
			น.บ. (กฎหมาย) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์				
4	นายอุสมาน ยูนู 3-9605- 00277-75-0	อาจารย์	Ph.D. (Islamic Law), Al- Imam Muhammad Ibn Saud Islamic University, Saudi Arabia	360	360	360	360
			M.A. (Islamic Law), Al- Imam Muhammad Ibn Saud Islamic University, Saudi Arabia				
			B.A. (Shariah), Al-Imam				

ลำดับ	ชื่อ-สกุล เลขประจำตัว บัตรประชาชน	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	คุณวุฒิ/สาขาวิชา/สถาบัน	ภาระการสอน ช.ม./ปี การศึกษา			
				2559	2560	2561	2562
			Muhammad Ibn Saud Islamic University, Saudi Arabia				
5	นายญาตุลฮัก มิงสมร 3-9499- 00318-76-1	อาจารย์	Ph.D. (Islamic Studies- Shariah) Sidi Mohamed Ben Abdellah University, Morocco	300	300	300	300
			MA. (Ossol-dine) University Quaraouiene, Morocco				
			BA. (Shariah & Islamic Studies) Mu'tah University, Jordan				

4. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา)

4.1 มาตรฐานผลการเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม

- 4.1.1 มีทักษะในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ องค์กรภาครัฐ และหน่วยงานเอกชน
- 4.1.2 บูรณาการความรู้เพื่อนำไปแก้ปัญหาสำหรับการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม ได้อย่างเหมาะสม
- 4.1.3 มีมนุษยสัมพันธ์และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี รวมทั้งสามารถปรับตัวเข้ากับผู้ร่วมงาน/สถานประกอบการได้
- 4.1.4 มีความสามารถในการเป็นผู้นำและผู้ตาม รวมทั้งแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์
- 4.1.5 มีระเบียบวินัย ตรงเวลา และมีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงาน
- 4.1.6 เข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม

4.1.7 มีความกล้าในการแสดงออก และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนางานให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

4.2 ช่วงเวลา

วิชา	ชั้นปี	ภาคการศึกษา
766-300 การฝึกงาน	3	ภาคการศึกษาที่ 3 (ภาคฤดูร้อน)
766-433 สหกิจศึกษา	4	ภาคการศึกษา 1

4.3 การจัดเวลาและตารางสอน

วิชา	ชั้นปี	จำนวนชั่วโมงและตารางสอน
766-300 การฝึกงาน	3	ไม่น้อยกว่า 300 ชั่วโมง ในภาคฤดูร้อน (40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือสัปดาห์ละ 5 วัน)
766-433 สหกิจศึกษา	4	จำนวน 6 หน่วยกิต เต็มเวลา ในภาคการศึกษาที่ 1 ชั้นปีที่ 4 (40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือสัปดาห์ละ 5 วัน)

5. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรืองานวิจัย (ถ้ามี)

ไม่มี

หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

1. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนักศึกษา
1. มีความรู้ด้านกฎหมายอิสลามไปบูรณาการและประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้	<ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้ที่สามารถนำความรู้ด้านกฎหมายอิสลามไปประยุกต์ใช้ การเรียนการสอนตามหลักสูตรและกิจกรรมเสริมความเป็นนักกฎหมายอิสลาม จัดการเรียนการสอนที่เน้นการวิเคราะห์ประเด็นปัญหา ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมสัมมนาในระดับต่าง ๆ ทั้งที่จัดขึ้นในมหาวิทยาลัยและนอกมหาวิทยาลัย จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเข้าใจพหุวัฒนธรรม
2. มีภาวะผู้นำ มีวินัยและรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม	<ol style="list-style-type: none"> จัดกิจกรรมปลูกฝังภาวะความเป็นผู้นำอย่างต่อเนื่อง มีกฎระเบียบที่จะสร้างวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเอง จัดกิจกรรมในรายวิชาการเสริมหลักสูตรที่เน้นการมีจิตสำนึกสาธารณะและประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง
3. มีความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการวิจัย และที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอิสลาม	<ol style="list-style-type: none"> จัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้นักศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีไปใช้ประกอบการเรียนรู้ การทำงานและการดำรงชีวิตประจำวันได้ จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การสืบค้นจากห้องสมุด จากฐานข้อมูลต่าง ๆ การจัดการเรียนแบบ e-learning ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน เช่น ClassStart, Google Classroom, Kahoot, LMS1, LMS2 ส่งเสริมให้นักศึกษาใช้เทคโนโลยีในการนำเสนอผลงาน

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนักศึกษา
	เช่น Powerpoint, Prezi, VDO clip, Facebook Live
4. มีจิตวิญญาณของการดำเนินการเพื่อประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง มีลักษณะของบัณฑิตมาตรฐานสากล (I-WiSe)	<ol style="list-style-type: none"> 1. สนับสนุนการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคม 2. สนับสนุนงบประมาณในการทำโครงการที่เน้นประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง 3. สอดแทรกจิตสำนึกของการดำเนินการเพื่อประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่งในการเรียนการสอน และ การทำกิจกรรมของนักศึกษา 4. สนับสนุนการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ผ่านทางโครงการ Social Enterprise and Economic Development (SEED)
5. มีความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษ ผ่านการทดสอบภาษาอังกฤษ (Exit Exam) ตามประกาศมหาวิทยาลัย	<ol style="list-style-type: none"> 1. เข้าค่ายฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ 2. ร่วมกิจกรรมชมรมภาษาอังกฤษ 3. พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย 4. จัดกิจกรรมทั้งในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียนโดยใช้ภาษาอังกฤษร่วมด้วยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 5. ร่วมกิจกรรมพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของคณะ/มหาวิทยาลัย ผ่านทางโปรแกรม Tell Me More 6. สนับสนุนให้นักศึกษามีประสบการณ์ดูงานหรือฝึกงานในต่างประเทศ 7. นักศึกษาบางส่วนเข้าร่วมโครงการศึกษาแลกเปลี่ยนต่างประเทศ ผ่านทางโครงการ IISN

2. กลยุทธ์การสอน กลยุทธ์การประเมินผลและ Curriculum Mapping ของรายวิชาศึกษาทั่วไป วิชาแกน วิชาเอกบังคับ วิชาเอกเลือก การฝึกงาน ภาคนิพนธ์ หรือสหกิจศึกษา

2.1 คุณธรรม จริยธรรม

2.1.1 ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- 1) มีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น สำนึกในหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งเคารพในสิทธิ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

- 2) ตระหนักและเห็นคุณค่าในความต่างและหลากหลายของวัฒนธรรมท้องถิ่น และนานาชาติ
- 3) มีความเสียสละและจิตสาธารณะที่ถูกต้องและดีงาม

2.1.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- 1) เน้นการเข้าชั้นเรียน การตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย และการแต่งกายให้เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย
- 2) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง บทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลองและสื่อต่าง ๆ
- 3) มอบหมายงานกลุ่มและหรืองานรายบุคคลให้คิดทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์
- 4) มอบหมายงานกลุ่มหรืองานรายบุคคลให้ศึกษาบุคคลที่มีความเสียสละและจิตสาธารณะต่อสังคม
- 5) เข้าร่วมกิจกรรมในวันถือประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง (เช่น ให้คิดคำขวัญ และจัดทำโปสเตอร์เกี่ยวกับความเสียสละและจิตสาธารณะที่ถูกต้องและดีงาม)
- 6) อบรมจริยธรรม/บรรยายและนำเสนอกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ (เช่น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีวัตถุประสงค์ไม่สุจริต หรือจากมิจฉาชีพ เป็นต้น)

2.1.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- 1) ประเมินจากการเข้าชั้นเรียนสม่ำเสมอ การตรงต่อเวลาของนักศึกษาในการเข้าชั้นเรียน การเข้าร่วมกิจกรรม ความซื่อสัตย์ และการส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงเวลา
- 2) ประเมินจากการมอบหมายงานเดี่ยวและงานกลุ่มที่มีการค้นหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยจะต้องมีการอ้างอิงที่มาของข้อมูลอย่างครบถ้วน
- 3) ประเมินจากความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- 4) สังเกตจากพฤติกรรมการเรียน
- 5) ประเมินจากการทำงานกลุ่มและผลงานของกลุ่ม
- 6) ประเมินจากคะแนนจิตพิสัย

2.2 ความรู้

2.2.1 ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- 1) เข้าใจความรู้พื้นฐานของศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต

- 2) มีความรอบรู้ โดยการผสมผสานเนื้อหาในศาสตร์ต่าง ๆ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม
- 3) แสวงหาความรู้จากงานวิจัย หรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ
- 4) มีความรู้ในสาขาวิชากฎหมายอิสลาม ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างกว้างขวาง เป็นระบบ เป็นสากล และทันต่อสถานการณ์โลก
- 5) ตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบ ข้อกำหนดทางวิชาการ รวมถึงการปรับเปลี่ยนตามกาลเวลาเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป
- 6) รู้และเข้าใจหลักการและทฤษฎีพื้นฐานด้านกฎหมายอิสลาม โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันตลอดจนในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอิสลาม
- 7) มีความรู้ที่เกิดจากการบูรณาการความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 8) มีความรู้ในกระบวนการและเทคนิคการวิจัย เพื่อแก้ไขปัญหาและต่อยอดองค์ความรู้ในด้านกฎหมายอิสลาม

2.2.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

- 1) ให้ความรู้ครอบคลุมทฤษฎีและหลักการที่ควรจัดในกลุ่มภาษา กลุ่มมนุษยศาสตร์ กลุ่มสังคมศาสตร์ และกลุ่มวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์
- 2) จัดให้มีการเรียนรู้จากสื่อที่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน
- 3) จัดบรรยายพิเศษโดยวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ตรง
- 4) มอบหมายงานให้ค้นคว้าจากสื่อ/งานวิจัยและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
- 5) จัดให้มีการเรียนรู้จากสภาพจริง
- 6) เน้นการเรียนการสอนที่เป็น PBL
- 7) จัดให้มีการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง
- 8) จัดบรรยายพิเศษโดยวิทยากรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ตรง

2.2.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

ประเมินความรู้ของนักศึกษาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปฏิบัติงานของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ จากสิ่งต่อไปนี้

- 1) การนำเสนอผลงาน
- 2) งานที่ได้รับมอบหมาย

- 3) ประเมินผลด้วยผลการตรวจผลงานการทดสอบย่อย การสอบกลางภาค และการสอบไล่ ประเมินผลโดยใช้หลักการประเมินตามสภาพจริง เช่น การนำเสนอผลงาน แฟ้มสะสมผลงาน การทัศนศึกษา การทดสอบ เป็นต้น

2.3 ทักษะทางปัญญา

2.3.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- 1) สามารถบูรณาการความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม
- 2) สามารถสืบค้นและประเมินข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
- 3) สามารถคิดวิเคราะห์ รู้เท่าทันสถานการณ์และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
- 4) สามารถนำความรู้ไปเชื่อมโยงกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อทำความเข้าใจและสร้างสรรค์สังคม
- 5) มีทักษะในการประมวลความคิดอย่างเป็นระบบ
- 6) มีความสามารถในการค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลสารสนเทศ แนวคิดและหลักฐานใหม่ ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และใช้ข้อสรุปที่ได้ในการแก้ไขปัญหาหรืองานอื่น ๆ
- 7) สามารถศึกษา วิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงความรู้ทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และผลกระทบที่ตามมาจากการตัดสินใจนั้น
- 8) มีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ และประยุกต์ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ โดยเฉพาะสามารถแก้ปัญหาทางกฎหมายอิสลามได้อย่างเหมาะสม

2.3.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- 1) จัดกระบวนการเรียนการสอนที่ฝึกทักษะการคิด (ที่เน้นการบูรณาการความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ) ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เช่น สะท้อนคิด อภิปรายกลุ่ม วิเคราะห์กรณีศึกษาจากสื่อประเภทต่าง ๆ การโต้วาที การจัดทำโครงการ
- 2) จัดกิจกรรมที่นักเรียนมีโอกาสคิดวิเคราะห์จากกรณีศึกษา บทบาทสมมุติสถานการณ์จริง
- 3) จัดกิจกรรมให้นักเรียนมีโอกาสปฏิบัติจริงและเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
- 4) อภิปรายกลุ่มย่อยจากสื่อต่าง ๆ เช่น ภาพถ่าย โปสเตอร์ ข่าว
- 5) สำรวจปัญหาเกี่ยวกับบทเรียนในภาคสนาม
- 6) ให้นักเรียนสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
- 7) สอนให้คิดแบบวิทยาศาสตร์และฝึกวิธีการแก้ปัญหาแบบวิทยาศาสตร์
- 8) ใช้การสอนแบบ PBL

- 9) สอนให้คิดแบบวิเคราะห์แยกแยะองค์ประกอบของกระบวนการผลิตสื่อประเภทต่าง ๆ
- 10) ฝึกแก้โจทย์ปัญหา

2.3.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- 1) ประเมินจากการร่วมแสดงความคิดเห็น
- 2) ประเมินจากการทำงานกลุ่ม
- 3) ประเมินจากการนำเสนอผลงาน
- 4) ประเมินจากการเขียนรายงานของนักศึกษา
- 5) ประเมินจากข้อสอบ/การสัมภาษณ์/การสังเกต/การทำแบบฝึกหัด/แบบทดสอบ/ที่ให้นักศึกษาได้ฝึกแก้ปัญหา
- 6) วัดและประเมินความสามารถในการปรับเปลี่ยนตนเองให้เป็นผู้รับสารที่รู้เท่าทันสื่อ

2.4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

2.4.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- 1) มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ในฐานะผู้นำหรือสมาชิกของกลุ่ม
- 2) สามารถปรับตัว รับฟัง ยอมรับความคิดเห็น และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกของกลุ่ม
- 3) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานในองค์กรและกับบุคคลทั่วไป
- 4) สามารถรวมกลุ่มคิดริเริ่ม วางแผน และตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข
- 5) รับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- 6) ตระหนักในหน้าที่รับผิดชอบของตน และรับผิดชอบในการกระทำของตน
- 7) วางตัวได้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ
- 8) มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งงานรายบุคคลและงานกลุ่ม
- 9) สามารถปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- 1) มอบหมายให้นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่ม ฝึกการเป็นผู้นำ สมาชิกกลุ่ม ฝึกความรับผิดชอบและปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน และ/หรือนำเสนอหน้าชั้นเรียน
- 2) มอบหมายงานรายบุคคลและงานกลุ่มให้นักศึกษาติดตามสื่อข่าวสารอย่างต่อเนื่องจากแหล่งเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ

- 3) เสนอผลงานโดยการจัดบอร์ดนิทรรศการ
- 4) ศึกษาภาคสนามและนำผลการศึกษาภาคสนามมาจัดแสดงและอภิปรายในชั้นเรียน
- 5) ทศนศึกษาและมอบหมายงานให้สรุปผลการทศนศึกษาเป็นกลุ่ม
- 6) จัดสถานการณ์ที่เป็นปัญหาให้นักศึกษารวมกลุ่มกันแก้ไขปัญหา
- 7) มอบหมายงานรายบุคคล
- 8) สอดแทรกเรื่องความรับผิดชอบ การมีมนุษยสัมพันธ์ การเข้าใจวัฒนธรรมขององค์กร ในรายวิชาต่าง ๆ

2.4.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- 1) สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของนักศึกษาขณะทำกิจกรรมกลุ่ม
- 2) ประเมินความสม่ำเสมอของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
- 3) ประเมินความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- 4) ประเมินการทำงานกลุ่ม
- 5) ประเมินการนำเสนอผลงานกลุ่ม
- 6) จัดโอกาสให้เพื่อนร่วมชั้นประเมินการทำงานกลุ่ม
- 7) จัดให้มีแบบทดสอบความรู้จากการทศนศึกษา

2.5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.5.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- 1) สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน
- 2) ก้าวทันเทคโนโลยีปัจจุบันและสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อการสืบค้น ศึกษาด้วยตนเอง นำเสนอ และสื่อสาร
- 3) เข้าใจปัญหา วิเคราะห์ และเลือกใช้กระบวนการทางคณิตศาสตร์และสถิติที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา

2.5.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- 1) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เน้นการฝึกทักษะทั้ง 4 ของการสื่อสารในระหว่างผู้เรียน ผู้สอน

- 2) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักศึกษาสามารถพูด เขียน วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากสื่อที่นำเสนอ
- 3) ฝึกปฏิบัติการฟังจากสื่อประเภทต่าง ๆ
- 4) ฝึกเขียนเพื่อการสื่อสารในรายงานกลุ่มและรายงานเดี่ยว
- 5) บรรยาย สาธิต และฝึกปฏิบัติการพูดภาษาไทย วิเคราะห์การฝึกปฏิบัติและร่วมอภิปรายเสนอแนะข้อบกพร่อง
- 6) ฝึกปฏิบัติการเปิดรับสื่อและข่าวสารประเภทต่าง ๆ
- 7) จัดโอกาสให้นักศึกษานำเสนอผลงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางคณิตศาสตร์และสถิติ
- 8) บรรยาย สาธิต ฝึกปฏิบัติ
- 9) ฝึกใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลทางสถิติ
- 10) มอบหมายให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเว็บไซต์สื่อการสอน e-learning และทำรายงานโดยเน้นการค้นคว้าจากแหล่งที่มาของข้อมูลที่นำเสนอ

2.5.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- 1) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน
- 2) ทักษะในการเขียนรายงาน
- 3) ใบงาน
- 4) ทักษะในการพูด
- 5) ทักษะการนำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6) ความสามารถในการใช้ทักษะทางคณิตศาสตร์และสถิติเพื่ออธิบาย ผลงานได้อย่างเหมาะสม
- 7) ประเมินจากรายงานและรูปแบบการนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี
- 8) การสังเกตพฤติกรรม

3. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)																															
มาตรฐานผลการเรียนรู้ 5 ด้าน/ รายละเอียดมาตรฐานการเรียนรู้ แต่ละด้าน	● ความรับผิดชอบหลัก								● ความรับผิดชอบรอง								4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ									5. ทักษะการ วิเคราะห์เชิง ตัวเลขและการ ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ					
	1. จริยธรรม			2. ความรู้					3. ทักษะทางปัญญา																						
	1	2	3	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3
รายวิชาศึกษาทั่วไปกลุ่มวิชาภาษา : บังคับ																															
417-101 การฟังและการพูดภาษาอังกฤษ	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●
417-102 การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●
รายวิชาศึกษาทั่วไปกลุ่มวิชาภาษา : เลือก																															
411-101 ภาษากับความคิดและการสื่อสาร	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●
411-103 ชีวิตกับวรรณกรรม	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●
411-104 ภาษาไทยมาตรฐาน	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●
417-191 พัฒนาการอ่าน	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●
417-193 บันเทิงศึกษาภาษาอังกฤษ	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●
รายวิชาศึกษาทั่วไปกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์																															
บังคับ																															
281-xxx เลือกเรียนกีฬา 1 รายวิชา	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●
เลือกรายวิชาในกลุ่มที่ 1 จำนวน 3 หน่วยกิต																															
264-102 ทักษะชีวิต	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●
282-201 ชีวิตและสุขภาพ	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●
425-101 มนุษย์กับมรดกทางอารยธรรม	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●
437-101 ปรัชญาชีวิต	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก

● ความรับผิดชอบรอง

มาตรฐานผลการเรียนรู้ 5 ด้าน/ รายละเอียดมาตรฐานการเรียนรู้ แต่ละด้าน	1. จริยธรรม			2. ความรู้								3. ทักษะทางปัญญา								4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ									5. ทักษะการ วิเคราะห์เชิง ตัวเลขและการ ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ		
	1	2	3	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3
993-101 สุขภาวะกายและจิต	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●
เลือกรายวิชากลุ่มที่ 2 ไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิต																															
261-201 ทักษะการคิด	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●
438-101 ศาสนาวิถี	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	-
761-105 วิถีชีวิตมุสลิม	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	-	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●
914-101 วัฒนธรรมและศิลปะไทย	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●
914-102 สุนทรียภาพในงานศิลปะ	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●
รายวิชาศึกษาทั่วไปกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ฯ																															
บังคับ																															
748-101 เทคโนโลยีสารสนเทศ	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	
เลือก																															
276-101 โพลและการสำรวจสำหรับคนรุ่นใหม่	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●
299-103 วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●
724-101 วิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●
724-103 วิทยาศาสตร์กับสังคม	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●
746-101 คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	-	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●
รายวิชาแกนวิทยาลัยอิสลามศึกษา																															
1) กลุ่มวิชาแกน																															
761-100 โลกทัศน์อิสลาม	●	○	○	●	○	○	-	-	-	-	-	○	●	○	○	-	-	-	-	○	○	○	●	○	-	-	-	-	○	○	○

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก

● ความรับผิดชอบรอง

มาตรฐานผลการเรียนรู้ 5 ด้าน/ รายละเอียดมาตรฐานการเรียนรู้ แต่ละด้าน	1. จริยธรรม			2. ความรู้								3. ทักษะทางปัญญา								4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ									5. ทักษะการ วิเคราะห์เชิง ตัวเลขและการ ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ			
	1	2	3	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	
761-101 อัลกุรอานและสุนนะฮ์	●	○	●	○	○	●	-	-	-	-	-	○	○	○	●	-	-	-	-	○	○	○	●	○	-	-	-	-	○	○	●	
761-200 สีเราะฮ์ศึกษา	●	○	○	●	●	○	-	-	-	-	-	○	●	○	○	-	-	-	-	○	○	○	●	○	-	-	-	-	○	○	●	
761-300 วะสะฎียะฮ์ในอิสลาม	●	○	●	●	●	●	-	-	-	-	-	○	○	○	○	-	-	-	-	○	○	●	●	○	-	-	-	-	○	○	○	
763-200 การเป็นผู้ประกอบการเบื้องต้น	●	●	○	●	●	○	-	-	-	-	-	○	○	●	○	-	-	-	-	○	○	○	●	○	-	-	-	-	●	●	○	
2) กลุ่มวิชาเอก																																
2.1 วิชาเอกบังคับ																																
766-101 กฎหมายอิสลามเบื้องต้น	●	●	●	-	-	-	●	○	●	○	○	-	-	-	-	○	○	○	○	-	-	-	-	-	●	○	●	○	●	●	○	
766-102 หลักกฎหมายอิสลาม 1	●	○	●	-	-	-	●	○	○	○	●	-	-	-	-	●	●	○	○	-	-	-	-	-	○	●	●	○	●	●	○	
766-203 หลักกฎหมายอิสลาม 2	●	○	●	-	-	-	●	○	○	○	●	-	-	-	-	●	●	○	○	-	-	-	-	-	○	●	●	○	●	●	○	
766-210 หลักการปฏิบัติศาสนกิจในอิสลาม	●	●	○	-	-	-	●	○	○	●	○	-	-	-	-	○	●	●	○	-	-	-	-	-	○	●	●	○	●	●	○	
766-220 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 1	●	●	○	-	-	-	●	○	○	●	●	-	-	-	-	●	○	●	○	-	-	-	-	-	●	○	○	○	●	●	○	
766-240 หลักกฎหมายมหาชน	○	○	●	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	●	●	
766-241 กฎหมายแพ่ง: หลักทั่วไป	●	○	○	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●	●
766-242 กฎหมายรัฐธรรมนูญ	●	○	●	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●	●
766-243 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติ กรรมและสัญญา	●	○	○	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●	●
766-307 กฎเกณฑ์และทฤษฎีในกฎหมายอิสลาม	●	●	○	-	-	-	●	○	○	○	●	-	-	-	-	○	○	●	●	-	-	-	-	-	○	●	○	●	●	○	○	
766-311 กฎหมายอาญาอิสลาม	●	○	○	-	-	-	●	○	●	○	○	-	-	-	-	●	●	○	○	-	-	-	-	-	●	●	○	○	●	●	○	

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก

● ความรับผิดชอบรอง

มาตรฐานผลการเรียนรู้ 5 ด้าน/ รายละเอียดมาตรฐานการเรียนรู้ แต่ละด้าน	1. จริยธรรม			2. ความรู้								3. ทักษะทางปัญญา								4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ									5. ทักษะการ วิเคราะห์เชิง ตัวเลขและการ ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ			
	1	2	3	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	
766-312 กฎหมายครอบครัวอิสลาม	●	○	○	-	-	-	●	○	○	○	●	-	-	-	-	○	○	○	●	-	-	-	-	-	○	●	○	●	●	●	○	
766-330 วิธีวิทยาการวิจัยทางกฎหมายอิสลาม	●	○	●	-	-	-	●	○	○	●	○	-	-	-	-	○	○	●	●	-	-	-	-	-	●	○	○	●	●	●	○	
766-345 กฎหมายอาญา 1: บทบัญญัติทั่วไป	○	○	●	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	●	●	
766-414 กฎหมายมรดก-พินัยกรรมอิสลาม	●	○	●	-	-	-	●	○	○	○	●	-	-	-	-	●	○	○	○	-	-	-	-	-	●	○	○	●	●	●	○	
766-431 สัมมนากฎหมายอิสลามกับปัญหา ปัจจุบัน	●	○	●	-	-	-	●	○	○	●	○	-	-	-	-	○	○	●	●	-	-	-	-	-	●	○	○	●	●	●	○	
2.2 วิชาเฉพาะกลุ่ม																																
2.2.1 กลุ่มวิชากฎหมายอิสลาม																																
766-204 หลักกฎหมายอิสลาม 3	○	●	○	-	-	-	●	○	○	●	●	-	-	-	-	●	●	○	○	-	-	-	-	-	○	○	○	●	●	●	○	
766-313 กฎหมายอิสลามเปรียบเทียบ	●	○	○	-	-	-	●	○	●	○	○	-	-	-	-	○	●	○	●	-	-	-	-	-	○	●	○	●	●	●	○	
766-316 กฎหมายอิสลามว่าด้วยทะเลสาบ-หะรอม	●	○	○	-	-	-	●	○	●	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	●	●	
766-317 กฎหมายอิสลามว่าด้วยมาตรฐานอาหาร และผลิตภัณฑ์ทะเลสาบ	●	○	○	-	-	-	●	●	●	○	○	-	-	-	-	●	○	●	○	-	-	-	-	-	●	○	○	○	●	●	○	
766-321 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 2	●	○	○	-	-	-	●	○	○	●	●	-	-	-	-	●	○	●	○	-	-	-	-	-	●	○	○	○	●	●	○	
766-415 ระบบการศาลและวิธีพิจารณาความใน อิสลาม	●	○	○	-	-	-	●	○	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	○	○	●	●	●	○	
766-418 กฎหมายอิสลามระหว่างประเทศ	●	○	●	-	-	-	●	○	●	○	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	●	●	
2.2.2 กลุ่มวิชานิติศาสตร์																																
766-344 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้	●	○	●	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●	●

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)																																
มาตรฐานผลการเรียนรู้ 5 ด้าน/ รายละเอียดมาตรฐานการเรียนรู้ แต่ละด้าน	● ความรับผิดชอบหลัก												● ความรับผิดชอบรอง								4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ									5. ทักษะการ วิเคราะห์เชิง ตัวเลขและการ ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ		
	1. จริยธรรม			2. ความรู้					3. ทักษะทางปัญญา				1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3								
	1	2	3	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	
หลักทั่วไป																																
766-346 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะ ละเมิดจัดการงานนอกสั่งลาภมิควรได้	●	○	○	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	●	●	
766-351 กฎหมายลักษณะครอบครัว	●	●	○	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	○	-	-	-	-	-	●	○	○	○	○	○	●	●
766-447 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์ และที่ดิน	●	○	○	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●	●
766-454 กฎหมายอาญา 2 : ภาคความผิด	○	○	●	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●	●
766-461 เอกเทศสัญญา 1	●	○	○	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●	●
2.3 กลุ่มวิชาเอกเลือก																																
766-205 อัลกุรอานที่เกี่ยวกับกฎหมาย	●	○	○	-	-	-	●	○	○	○	●	-	-	-	-	○	○	○	●	-	-	-	-	-	○	●	○	●	●	●	○	
766-206 หะดีษที่เกี่ยวกับกฎหมาย	○	○	●	-	-	-	●	○	○	●	○	-	-	-	-	●	○	●	○	-	-	-	-	-	●	○	●	○	●	●	○	
766-352 กฎหมายลักษณะมรดก	●	○	○	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	○	●
766-353 กระบวนการยุติธรรมและระบบศาลไทย	●	○	○	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	○	●
766-356 การระงับข้อพิพาทโดยทางเลือกอื่น	●	○	○	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	○	●
766-408 ปรัชญากฎหมายอิสลาม	●	○	○	-	-	-	●	○	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	○	○
766-419 ชีวะอะฮ์ซอฮียะฮ์	●	○	●	-	-	-	●	○	○	○	●	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	○	○
766-424 ระบบการเงินการคลังในอิสลาม	●	○	○	-	-	-	●	○	○	○	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	○	○
766-432 อัลฟะลัค	●	○	○	-	-	-	●	○	○	○	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	○	○	○	○	○	○	○
766-451 กฎหมายพาณิชย์ 1	●	○	○	-	-	-	○	●	○	○	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	○	○

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก

● ความรับผิดชอบรอง

มาตรฐานผลการเรียนรู้ 5 ด้าน/ รายละเอียดมาตรฐานการเรียนรู้ แต่ละด้าน	1. จริยธรรม			2. ความรู้								3. ทักษะทางปัญญา								4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ									5. ทักษะการ วิเคราะห์เชิง ตัวเลขและการ ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ		
	1	2	3	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3
766-452 กฎหมายพาณิชย์ 2	●	○	○	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●
766-455 กฎหมายปกครอง	○	○	●	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●
766-457 กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	●	○	○	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●
766-458 กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน	○	○	●	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	○	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●
766-459 กฎหมายเปรียบเทียบ	●	○	○	-	-	-	●	○	○	○	○	-	-	-	-	○	●	○	●	-	-	-	-	-	○	●	○	●	●	●	○
766-460 กฎหมายลักษณะตัวเงิน	○	○	●	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●
766-462 เอกเทศสัญญา 2	●	○	○	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●
766-463 กฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมและ หลักประกัน	●	○	○	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●
766-464 กฎหมายที่เกี่ยวกับองค์กรทางธุรกิจ	●	●	○	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●
766-465 นิติปรัชญา	●	○	○	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●
766-466 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	○	○	●	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●
766-467 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง : ภาค บังคับคดี	●	○	○	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●
766-468 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	●	○	○	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●
766-469 กฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน	●	○	○	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●
766-470 กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ	●	○	○	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●
766-471 กฎหมายเอกชนระหว่างประเทศ	●	○	○	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●
766-472 ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย	●	○	○	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก

● ความรับผิดชอบรอง

มาตรฐานผลการเรียนรู้ 5 ด้าน/ รายละเอียดมาตรฐานการเรียนรู้ แต่ละด้าน	1. จริยธรรม			2. ความรู้								3. ทักษะทางปัญญา								4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ									5. ทักษะการ วิเคราะห์เชิง ตัวเลขและการ ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ		
	1	2	3	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3
766-473 กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	○	○	●	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●
766-474 หลักวิชาขึ้นบังคับกฎหมาย	○	○	●	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●
766-475 กฎหมายภาษีอากรและการคลัง	●	○	○	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●
766-476 กฎหมายแรงงาน	○	○	●	-	-	-	○	●	○	●	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●
766-477 หลักกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ	○	○	●	-	-	-	●	○	○	○	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●
766-478 กฎหมายลักษณะล้มละลาย	●	○	○	-	-	-	○	○	○	○	○	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●
2.4 กลุ่มวิชาการฝึกงาน ภาคนิพนธ์ หรือสหกิจศึกษา																															
766-300 ฝึกงาน	●	●	●	-	-	-	●	●	●	○	●	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●
766-401 ภาคนิพนธ์ทางกฎหมายอิสลาม	●	○	●	-	-	-	●	○	○	●	○	-	-	-	-	○	○	●	●	-	-	-	-	-	●	○	○	●	●	●	○
766-433 สหกิจศึกษา	●	●	●	-	-	-	●	●	●	○	●	-	-	-	-	●	○	○	●	-	-	-	-	-	●	●	○	○	○	○	●

หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา

1. ภาวะเทียบหรือหลักเกณฑ์ ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี

2. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา

กระบวนการ	ผู้รับผิดชอบ	กำหนดเวลา
1. ประเมินความสอดคล้องของ ข้อสอบถึงผลการเรียนรู้ตามกรอบ มาตรฐานหลักสูตร	อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา	ก่อนสอบกลางภาคและปลาย ภาค 10 วัน
2. ประเมินความสอดคล้องของ ข้อสอบกับวัตถุประสงค์ของรายวิชา	ประธานหลักสูตร	ก่อนสอบกลางภาคและปลาย ภาค 7 วัน
3. คณะกรรมการประจำวิทยาลัย รับรองผลการประเมินของรายวิชา	หัวหน้าภาค โดยการมอบอำนาจ ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัย	ก่อนสอบกลางภาคและปลาย ภาค 3 วัน
4. ประเมินผลการฝึกงาน/การ ปฏิบัติงานในสถานประกอบการ จากอาจารย์ผู้สอน ผู้เกี่ยวข้องใน สถานประกอบการ ผลงานของ นักศึกษา	อาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษาและ ผู้เกี่ยวข้องในสถานประกอบการ	หลังสิ้นสุดกระบวนการฝึก ปฏิบัติงาน
5. นักศึกษาประเมินผลสัมฤทธิ์ของ ตนเอง	นักศึกษา	สัปดาห์สุดท้ายของภาค การศึกษา
6. ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต	ผู้ใช้บัณฑิต	เมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา

3. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

- 3.1 เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2558
- 3.2 เข้าร่วมกิจกรรมตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- 3.3 เข้าร่วมกิจกรรมตามข้อกำหนดของแผนกวิชาและวิทยาลัยอิสลามศึกษา
- 3.4 เรียนครบตามแผน 135 หน่วยกิต และผ่านการฝึกงานหรือสหกิจศึกษา

หมวดที่ 6 การพัฒนาคณาจารย์

1. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

1.1 การเตรียมการในระดับมหาวิทยาลัย

- 1.1.1 อาจารย์ใหม่ทุกคนต้องเข้ารับการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่
- 1.1.2 อาจารย์ใหม่ทุกคนต้องได้รับการฝึกอบรมตามโครงการสมรรถนะการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1.2 การเตรียมการในระดับคณะ/วิทยาลัย

- 1.2.1 วิทยาลัยชี้แจงระเบียบหลักเกณฑ์และภาระงานสอนของอาจารย์ใหม่ พร้อมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมให้เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาทักษะและคุณภาพการเรียนการสอนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง
- 1.2.2 การสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ ฝึกอบรม ศึกษาดูงานทางวิชาการ การประชุมทางวิชาการทั้งในประเทศและ/หรือต่างประเทศ หรือการลาเพิ่มพูนประสบการณ์

2. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์

2.1 การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

2.1.1 การพัฒนาระดับมหาวิทยาลัย

- 1) จัดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดการเรียนการสอนรายวิชาพื้นฐาน การสร้างคู่มืออาชีพ และการสอนแบบ active learning ฯลฯ
- 2) มีโครงการพัฒนาสมรรถนะการสอนอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งครอบคลุมทักษะการจัดการเรียนการสอนขั้นพื้นฐานและขั้นสูง การผลิตสื่อการสอน รวมทั้งการวัดและการประเมินผล

2.1.2 การพัฒนาระดับคณะ/วิทยาลัย

- 1) วิทยาลัยให้ทุนสนับสนุนการผลิตสื่อการสอน ได้แก่ ทุนแต่ง/แปลและเรียบเรียงตำรา ทุนสนับสนุนการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทุน Virtual Classroom

2.2 การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านอื่น ๆ

2.2.1 การพัฒนาในระดับมหาวิทยาลัย

- 1) มหาวิทยาลัยให้ทุนสนับสนุนการไปเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอผลงานทางวิชาการในต่างประเทศ
- 2) มหาวิทยาลัยมีโครงการพัฒนาผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก โดยการให้ทุนสนับสนุนเงินค่าใช้จ่ายรายเดือนสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการที่นำเสนอผลงานพัฒนาการเรียนการสอนและทำวิจัย

2.2.2 การพัฒนาระดับคณะ/วิทยาลัย

- 1) ให้ทุนสนับสนุนการเข้าร่วมประชุมเพื่อนำเสนอผลงานวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- 2) ให้ทุนสนับสนุนอาจารย์เพื่อศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกทั้งในและต่างประเทศ
- 3) ให้ทุนสนับสนุนอาจารย์ระยะสั้นเพื่อเข้ารับการอบรม ศึกษาดูงานหรือทำวิจัยทั้งในและต่างประเทศ

หมวดที่ 7 การประกันคุณภาพหลักสูตร

1. การบริหารหลักสูตร

1.1 กรรมการวิชาการระดับวิทยาลัยดูแลคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรในภาพรวม

- 1.1.1 มีกรรมการวิชาการระดับคณะดูแลคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรในภาพรวม
- 1.1.2 มีกรรมการบริหารหลักสูตร ทำหน้าที่ วางแผน ดำเนินการควบคุมคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร
- 1.1.3 มีผู้รับผิดชอบหลักสูตร ทำหน้าที่ในการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การติดตามประเมินผลหลักสูตร
- 1.1.4 มีอาจารย์ผู้ประสานงานรายวิชา ทำหน้าที่จัดทำ มคอ. 3 4 5 และ มคอ. 6 และวางแผนการจัดการเรียนการสอนร่วมกับอาจารย์ผู้สอน ดำเนินการจัดการเรียนการสอน และติดตามประเมินผลรายวิชาที่รับผิดชอบเป็นไปอย่างมีคุณภาพ
- 1.1.5 มีกรรมการบริหารหลักสูตร ประสานงานการสรรหากรรมการปรับปรุงหลักสูตรเมื่อถึงรอบการปรับปรุงหลักสูตร

2. บัณฑิต

- 2.1 มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตทุกปีเพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงหลักสูตร
- 2.2 มีการสำรวจการดำเนินงานทำของบัณฑิตทุกปี

3. นักศึกษา

3.1 การรับนักศึกษา

- 3.1.1 การรับนักศึกษา

หลักสูตรกำหนดเกณฑ์และคุณสมบัติของนักศึกษาใหม่ โดยอิงตามประกาศของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และวิทยาลัยอิสลามศึกษา

3.1.2 การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา

หลักสูตรได้มีจัดเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษาให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยให้นักศึกษาทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยอิสลามศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้ นักศึกษามีความพร้อมทั้งด้านวิชาการและด้านการใช้ชีวิตก่อนเข้าศึกษา

3.2 การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา

3.2.1 การควบคุมการดูแลการให้คำปรึกษาวิชาการ และแนะแนวแก่นักศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตรได้เสนอชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาในการดูแลนักศึกษาแต่ละชั้นปีแก่ภาควิชาฯ เพื่อแต่งตั้ง และจัดอบรมแนวทางการให้คำปรึกษา โดยอาจารย์ที่ปรึกษาจะเป็นผู้ให้คำแนะนำด้านวิชาการ การใช้ชีวิตและปัญหาอื่น ๆ หากปัญหาดังกล่าวเกินกำลังของอาจารย์ที่ปรึกษาให้อาจารย์ที่ ปรึกษาแจ้งหัวหน้าแผนกเพื่อประสานงานกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่อไป

3.2.2 การพัฒนาศักยภาพนักศึกษา และการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1) กลุ่มทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation skills)

หลักสูตรได้แจ้งอาจารย์ผู้สอนให้ใช้เทคนิคการสอนที่เสริมทักษะด้านนี้ในบางหัวข้อของรายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอน และร่วมกับวิทยาลัยจัดโครงการ IISN เพื่อเป็นการสร้างโอกาสให้นักศึกษาได้ แลกเปลี่ยนไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ

2) กลุ่มทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี (Information, media and technology skills)

หลักสูตรได้บรรจุทักษะด้านนี้ในผลการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ

3.3 ผลที่เกิดกับนักศึกษา

3.3.1 มีการติดตามและรายงานผลการคงอยู่ของนักศึกษา

3.3.2 มีการสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารหลักสูตรหลังสำเร็จการศึกษา

3.3.3 มีระบบการจัดการข้อร้องเรียน และมีการสำรวจความพึงพอใจต่อผลการจัดการข้อร้องเรียนของนักศึกษา

4. อาจารย์

4.1 การบริหารและพัฒนาอาจารย์

4.1.1 ระบบการรับและแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร

หลักสูตรทำการสำรวจจำนวนและคุณภาพของอาจารย์ประจำหลักสูตร เสนอภาควิชาอิสลามศึกษาให้รับทราบเพื่อวิเคราะห์ความต้องการอาจารย์ในรอบ 5 ปี อีกทั้งกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติ และวิธีการคัดเลือกของอาจารย์ใหม่ ในเรื่องผลการเรียน ผลงานทางวิชาการ ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ทักษะคิดและบุคลิกภาพ โดยเน้นความสอดคล้องของสาขาวิชาที่จบ โดยอาจารย์ใหม่ต้องมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก ในสาขากฎหมายอิสลาม

สาขากฎหมายทั่วไป หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง อาจารย์ใหม่จะได้รับการปฐมนิเทศโดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

4.1.2 ระบบการบริหารอาจารย์

หลักสูตรกำหนดในอาจารย์ประจำหลักสูตรต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาอาจารย์ เช่น ด้านการเรียนการสอน ด้านการทำวิจัย อย่างน้อย 1 กิจกรรมต่อภาคการศึกษา โดยอาจารย์ประจำหลักสูตรต้องนำผลที่ได้จากกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการประชุมอาจารย์ประจำหลักสูตร เมื่ออาจารย์ประจำหลักสูตรพบเจออุปสรรคใด ๆ ควรนำแจ้งปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน การเรียนการสอน ให้หัวหน้าแผนกฯ ทราบเพื่อดำเนินการแก้ไขต่อไป อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาโท ทางหลักสูตรและภาควิชากำหนดไว้ว่า ภายใน 2 ปี จะต้องไปเรียนต่อในระดับปริญญาเอก โดยจะช่วยเหลือประสานงานในเรื่องทุนการศึกษาจากแหล่งทุนต่าง ๆ ให้

4.1.3 ระบบการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์

อาจารย์ในหลักสูตรจะต้องเข้าโครงการพัฒนาอาจารย์ในด้านต่าง ๆ ที่จัดโดยมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานอื่น ๆ อย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง

4.2 คุณภาพอาจารย์

4.2.1 มีการติดตามและรายงานร้อยละของอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการ

4.2.2 มีการติดตามและรายงานการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของอาจารย์

4.3 ผลที่เกิดกับอาจารย์

4.3.1 มีการรายงานอัตราการคงอยู่ของอาจารย์

4.3.2 มีการสำรวจความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการบริหารงานของหลักสูตร

5. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

5.1 สารของรายวิชาในหลักสูตร

หลักสูตรจะทำการปรับปรุงทุก 5 ปี โดยคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร ประธานหลักสูตรจัดทำร่างหลักสูตร แล้วนำเสนอให้คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรทุกท่านร่วมพิจารณา โดยจะรวบรวมข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อหลักสูตร และข้อเสนอแนะจาก มคอ.5 ในแต่ละรายวิชา เพื่อนำมาปรับปรุงในหลักสูตร คณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรวิเคราะห์ curriculum mapping ให้สอดคล้องกับ learning outcomes คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรรับข้อเสนอจากผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเพื่อนำเสนอหลักสูตรปรับปรุงผ่านการเห็นชอบคณะกรรมการแต่ละระดับ จนถึงสกอ.

5.2 การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน

5.2.1 การพิจารณากำหนดผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทำการประชุมเพื่อรับทราบรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา หัวหน้าแผนกฯ จัดรายวิชาให้ผู้สอนตามความถนัดและความเชี่ยวชาญของอาจารย์

ผู้สอน ตามจำนวนโหลดของแต่ละคน (อาจารย์ปกติ 10 หน่วยกิต/ภาคการศึกษา อาจารย์ที่ดำรงตำแหน่งบริหาร 6 หน่วยกิต/ภาคการศึกษา หัวหน้าแผนกฯ 7 หน่วยกิต/ภาคการศึกษา)

- 5.2.2 การกำกับกระบวนการเรียนการสอน และตรวจสอบการจัดทำ มคอ.3 และ มคอ.4
หลักสูตรมีการประเมินหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ TQF กำกับอาจารย์ผู้สอนรับทราบ กำหนดส่งรายงานรายวิชา มคอ.3 ก่อนเปิดภาคการศึกษา 30 วัน ผ่านระบบ intranet ประชุมอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเพื่อติดตามและพิจารณาตรวจสอบ มคอ.3 ร่วมกัน ก่อนเปิดภาคการศึกษา เพื่อพิจารณาการบูรณาการการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการวิจัย การบริการวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม รายงานผลการดำเนินงานของรายวิชา มคอ.5 หลังปิดภาคการศึกษา ไม่เกิน 30 วัน การประเมินหลักสูตรตามแบบ CUPT-QA ให้กำหนดแล้วเสร็จก่อน 60 วันหลังจากจบปีการศึกษา พร้อมการประเมินจากคณะกรรมการ
- 5.2.3 การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา
มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ โดยแบ่งตามชั้นปี เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษา มีอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำกิจกรรมของนักศึกษา มีคลินิกให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาประจำวิทยาลัย
- 5.2.4 การอุดหนุนของนักศึกษา
นักศึกษาสามารถยื่นคำร้องเพื่อขออุดหนุนในกรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการสอบ ผลคะแนนและวิธีการประเมินผล จัดช่องทางรับคำร้องเพื่อการขออุดหนุนของนักศึกษา จัดตั้งคณะกรรมการในการพิจารณาการอุดหนุนของนักศึกษา

5.3 การประเมินผู้เรียน

การประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทั้งการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาและการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา

6. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

6.1 การบริหารงบประมาณ

วิทยาลัย/หลักสูตรจัดสรรงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้เพื่อจัดซื้อตำรา สื่อการเรียนการสอน โสตทัศนูปกรณ์ และวัสดุครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์อย่างเพียงพอเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียนและสร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

6.2 ทรัพยากรการเรียนการสอนที่มีอยู่เดิม

1) หนังสือ/ตำรา

หนังสือและตำราในห้องพักอาจารย์ประจำแผนกวิชาและห้องสมุดของทั้งวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย

2) สื่อการเรียนรู้

ระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัย ระบบการเรียนการสอนออนไลน์ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการเรียนรู้ของวิทยาลัย

3) ครุภัณฑ์

ห้องเรียนและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย

6.3 การจัดหาทรัพยากรการเรียนการสอนเพิ่มเติม

- 1) อาจารย์ประจำหลักสูตรแจ้งรายการสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นในที่ประชุมแผนกวิชา ด้านต่อไปนี้
  - ด้านอุปกรณ์เทคโนโลยี
  - ตำรา หนังสือ ห้องสมุด
  - อุปกรณ์การเรียนการสอน
- 2) หัวหน้าแผนกทำเรื่องแจ้งไปยังภาควิชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในมหาวิทยาลัยรับทราบ เพื่อดำเนินการจัดหาให้กับผู้สอนและผู้เรียน

6.4 การประเมินความเพียงพอของทรัพยากรการเรียนรู้

- 1) ประเมินความเพียงพอจากผู้สอน ผู้เรียน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- 2) จัดระบบติดตามการใช้ทรัพยากร เพื่อเป็นฐานข้อมูลประกอบการประเมิน

7. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
(1) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ 80 มีการประชุมหลักสูตรเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตรอย่างน้อย ปีการศึกษาละสองครั้ง โดยต้องบันทึกการประชุมทุกครั้ง	/	/	/	/	/
(2) มีรายละเอียดของหลักสูตรตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (ถ้ามี)	/	/	/	/	/
(3) มีรายละเอียดของรายวิชาและรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา ให้ครบทุกวิชา	/	/	/	/	/
(4) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชาและรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดภาค	/	/	/	/	/

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
การศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา					
(5) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรตามมหาวิทยาลัย/สภาวิชาชีพกำหนด ภายใน 60 วันหลังสิ้นสุดปีการศึกษา	/	/	/	/	/
(6) มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.3 และมคอ.4 (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	/	/	/	/	/
(7) มีการพัฒนา/ปรับปรุง การจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอนหรือการประเมินผลการเรียนรู้จากผลการดำเนินงานที่รายงานในผลการดำเนินการของหลักสูตรปีที่ผ่านมา	/	/	/	/	/
(8) อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคนได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	/	/	/	/	/
(9) อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการและ/หรือวิชาชีพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	/	/	/	/	/
(10) จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ได้รับการพัฒนาทางวิชาการและ/หรือวิชาชีพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	/	/	/	/	/
(11) ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตรเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.0				/	/
(12) ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่เฉลี่ย ไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.0					/

ผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง 2 ปีการศึกษา เพื่อติดตามการดำเนินการตาม TQF ต่อไป ทั้งนี้ เกณฑ์การประเมินผ่าน คือ มีการดำเนินงานตามข้อ 1-5 และอย่างน้อยร้อยละ 80 ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี

หมายเหตุ : กรณีหลักสูตรมี มคอ.1/สภาวิชาชีพ ให้ดำเนินการตามตัวบ่งชี้ของ มคอ.1 /สภาวิชาชีพของสาขา/สาขาวิชานั้น ๆ
: กรณีหลักสูตรที่ไม่มี มคอ.1/สภาวิชาชีพ สามารถเพิ่มตัวบ่งชี้จากที่มหาวิทยาลัยกำหนดได้

หมวดที่ 8 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

1. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

1.1 การประเมินกลยุทธ์การสอน

1.1.1 ประเมินรายวิชา โดยนักศึกษา

1.1.2 ประเมินกลยุทธ์การสอนโดยทีมผู้สอนหรือระดับภาควิชา

1.1.3 ประเมินจากผลการเรียนของนักศึกษา

1.1.4 ประเมินจากพฤติกรรมของนักศึกษาในการอภิปราย การซักถาม และการตอบคำถามในชั้นเรียน

1.1.5 จัดกิจกรรมและ/หรือดำเนินการวิจัยเพื่อการพัฒนากลยุทธ์การสอน

1.2 การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

1.2.1 นักศึกษาประเมินอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา

1.2.2 สังเกตการณ์ โดยผู้รับผิดชอบหลักสูตร/ประธานหลักสูตร/ผู้สอน

1.2.3 รายงานผลการประเมินทักษะอาจารย์ให้แก่อาจารย์ผู้สอนและผู้รับผิดชอบหลักสูตร เพื่อใช้ในการปรับปรุงกลยุทธ์การสอนของอาจารย์ต่อไป

1.2.4 คณะรวบรวมผลการประเมินทักษะของอาจารย์ในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนา/ปรับปรุงทักษะ
กลยุทธ์การสอน

2. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

- 2.1 ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประเมินหลักสูตรหลังสิ้นสุดการสอนแต่ละปีโดยนักศึกษาในชั้นปีนั้น ๆ
- 2.2 ประเมินหลักสูตรโดยนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย
- 2.3 มหาวิทยาลัยประเมินหลักสูตรโดยบัณฑิตใหม่
- 2.4 มหาวิทยาลัยประเมินหลักสูตรโดยผู้ใช้บัณฑิต
- 2.5 ประเมินหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

3. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร

คณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน ดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้
(Key Performance Indicators) ในหมวดที่ 7 ข้อ 7

4. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุงหลักสูตรและแผนกลยุทธ์การสอน

- 4.1 ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจัดทำรายงานการประเมินผลหลักสูตรตามแบบ CUPT-QA
- 4.2 ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและผู้สอน จัดประชุม สัมมนา เพื่อนำผลการประเมินมาวางแผนปรับปรุง
หลักสูตรและกลยุทธ์การสอน
- 4.3 เชิญผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรและกลยุทธ์การสอน

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ภาระงานสอนและ ผลงานทางวิชาการ การค้นคว้าวิจัย หรือการแต่งตำรา

1. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

1.1 ภาระงานสอนของ ศ. รศ. ผศ. อ. ดร. มะรอนิง สาแลมิง

รายวิชา 766-102	หลักกฎหมายอิสลาม 1	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-203	หลักกฎหมายอิสลาม 2	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-204	หลักกฎหมายอิสลาม 3	2 (2-0-4)
รายวิชา 766-300	การฝึกงาน	3 (0-0-9)
รายวิชา 766-307	กฎเกณฑ์และทฤษฎีในกฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-356	การระงับข้อพิพาทโดยทางเลือกอื่น	3 (1-4-4)
รายวิชา 766-401	ภาคนิพนธ์ทางกฎหมายอิสลาม	3 (0-9-0)
รายวิชา 766-408	ปรัชญากฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-432	อัลฟะลัค	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-433	สหกิจศึกษา	6 (0-36-0)

1.2 ผลงานทางวิชาการ

1.2.1 บทความงานวิจัยตีพิมพ์ในวารสารวิชาการย้อนหลัง 5 ปี

มะรอนิง สาแลมิง, อะห์มัด ยี่สุนทร, นิเลาะ แวอูเซ็ง, นูมาน หะยิมะแซ, ซอซาลี เบ็ญหมั, อัสมัน แต่อาลี และซัยนุรดีน นิมา, (2554). การปรับปรุงระบบและเพิ่มศักยภาพการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทครอบครัวและมรดกตามบทบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2554

1.2.2 ผลงานวิจัยประเภทบทความวิชาการ

มะรอนิง สาแลมิง, (2557). หลักประกันภัยในอิสลาม : วารสารอันนัวร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 หน้า: 93-106

มะรอนิง สาแลมิง, รากฐานคำสอนเรื่องสิทธิมนุษยชนในศาสนาอิสลาม : คู่มือสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้, จัดพิมพ์โดย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ 2558, หน้า 25-58

สุไรยา วานี และมะรอนิง สาแลมิง, การอยู่ร่วมกันของชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมกรณีศึกษา ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี (Living Together as a Community in Multicultural Society : A Case Study on Traikho Subdistrict,

Khokpho in Pattani Province), ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 กันยายน 2556-กุมภาพันธ์
2557 Journal of Politics and Governance

1.2.3 หนังสือหรือตำรา

- ไม่มี

2. ภาระงานสอนของ ศ. รศ. ผศ. อ. ดร. อัสมัน แตอาลี

รายวิชา 766-300	การฝึกงาน	3 (0-0-9)
รายวิชา 766-312	กฎหมายครอบครัวอิสลาม	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-313	กฎหมายอิสลามเปรียบเทียบ	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-316	กฎหมายอิสลามว่าด้วยทะเล-หะรอม	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-317	กฎหมายอิสลามว่าด้วยมาตรฐานอาหารและผลิตภัณฑ์ ทะเล	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-330	วิธีวิทยาการวิจัยทางกฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-401	ภาคินิพนธ์ทางกฎหมายอิสลาม	3 (0-9-0)
รายวิชา 766-414	กฎหมายมรดก-พินัยกรรมอิสลาม	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-431	สัมมนากฎหมายอิสลามกับปัญหาปัจจุบัน	3 (1-4-4)
รายวิชา 766-433	สหกิจศึกษา	6 (0-36-0)

2.1 ผลงานทางวิชาการ

2.1.1 บทความงานวิจัยตีพิมพ์ในวารสารวิชาการย้อนหลัง 5 ปี

อาลี สาเมาะและอัสมัน แตอาลี, (2556). أسلوب التعريض في القرآن الكريم وفوائده التربوية, *วารสาร الأمة للحضارية للنقل*, Faculty of Qur'an and Sunnah Studies, Universiti Sain Islam Malaysia ฉบับที่ 1/2013 (2556) หน้า 136-147

2.1.2 ผลงานที่เสนอในที่ประชุมวิชาการ

ฮัมดาน ดาตุและอัสมัน แตอาลี, (2558). أحكام خطبة الزواج بين الفقه الإسلامي الوسطي والقانون التايواني, *International Conference on Islam in Malay World (ICON IMAD V)*, วิทยาลัยอิสลามศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, เล่มที่ 3 หน้า 344-361

2.1.3 หนังสือหรือตำรา

- ไม่มี

3. ภาระงานสอนของ ศ. รศ. ผศ. อ. ดร. สุทธิศักดิ์ ตือระ

รายวิชา 766-240	หลักกฎหมายมหาชน	2 (2-0-4)
รายวิชา 766-241	กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-242	กฎหมายรัฐธรรมนูญ	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-243	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-300	การฝึกงาน	3 (0-0-9)
รายวิชา 766-344	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้: หลักทั่วไป	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-345	กฎหมายอาญา 1: บทบัญญัติทั่วไป	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-346	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิดจัดการงานนอกสั่งลามิควรรได้	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-351	กฎหมายลักษณะครอบครัว	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-352	กฎหมายลักษณะมรดก	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-401	ภาคนิพนธ์ทางกฎหมายอิสลาม	3 (0-9-0)
รายวิชา 766-433	สหกิจศึกษา	6 (0-36-0)
รายวิชา 766-447	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์และที่ดิน	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-451	กฎหมายพาณิชย์ 1	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-452	กฎหมายพาณิชย์ 2	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-454	กฎหมายอาญา 2: ภาคความผิด	4 (4-0-8)
รายวิชา 766-461	เอกเทศสัญญา 1	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-462	เอกเทศสัญญา 2	3 (3-0-6)

3.1 ผลงานทางวิชาการ

3.1.1 บทความงานวิจัยตีพิมพ์ในวารสารวิชาการย้อนหลัง 5 ปี

- ไม่มี

3.1.2 ผลงานที่เสนอในที่ประชุมวิชาการ

สุทธิศักดิ์ ตือระ และนิเลาะ แวอุเซ็ง, (2556). สภาพการดำเนินงานของศูนย์อำนวยการช่วยเหลือความเป็นธรรมภาคประชาชนระดับตำบล. การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1. วันที่ 15 พฤษภาคม 2556 ณ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา จัดโดย มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา. หน้า 100-115.

สุทธิศักดิ์ ตีอระ และฮาฟิส สาและ, (2556). ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการพัฒนาสื่อและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางกฎหมายเชิงลึกแก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. การประชุมวิชาการระดับชาติด้านอิสลามศึกษาและมุสลิมศึกษา ครั้งที่ 1. วันที่ 27 พฤษภาคม 2556 ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จัดโดย วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. หน้า 414-428.

สุทธิศักดิ์ ตีอระ ,นิเลาะ แวอุเซ็ง, อับดุลรอหนิง สือแต และ อนุกุล อาแวปุเตะ, (2558). ความสัมพันธ์ขององค์กรช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 ปี 2558. วันที่ 4 มิถุนายน 2558 ณ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี จัดโดยมหาวิทยาลัยฟาฏอนี. หน้า 540-550.

สุทธิศักดิ์ ตีอระ และศรีสมภพ จิตภิรมย์ศรี, (2558). ประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือผ่านรูปแบบลูกขุนพลเมือง: กรณีรูปแบบการปกครองในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. การประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 15. วันที่ 5-6 พฤศจิกายน 2558 ณ โรงแรมแอมบาสเดอร์ซีดี จอมเทียน พัทยา ชลบุรี จัดโดย คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. หน้า 132-145.

Suthisak Duereh and Tawat Noipom, (2015). *Waqf Administrative Law in a Non-Muslim Country: an Investigation of Thailand's Administrative Law*. The first international conference on shariah oriented public policy in Islamic Economic system, 30-31 march 2015 at Hermes Palace Hotel, Bandar Aceh, Aceh, Indonesia. Organized by Ar-Raniry State Islamic University. Pages 354-359.

Suthisak Duereh and Tawat Noipom, (2016). *An Overview of Waqf Administration: A Case Study of Thai Administrative Law*. International conference on Islamic Jurisprudence, 29 October 2016 at Krabi Front Bay Resort, Krabi, Thailand. Jointly Organized by Department of Shariah, Faculty of Islamic Studies, The National University of Malaysia and College of Islamic Studies Princ of Songkla University Thailand. Pages 388-591.

Noipom, Tawat & Duereh, Suthisak (2014). *Islamic Microfinance Institutions in Thailand: Formation, Regulation Framework, Operations and Performance*, 1st International Conference on Economics, Management, Accounting and Social Sciences (EMASS 2014): Proceeding, Univesity of Guilan, Rasht, Iran. Pages 324-335.

3.1.3 หนังสือหรือตำรา

- ไม่มี

4. ภาระงานสอนของ ศ. รศ. ผศ. อ. ดร. ญาดุลฮัก มิงสมร

รายวิชา 766-101 กฎหมายอิสลามเบื้องต้น 3 (3-0-6)

รายวิชา 766-210 หลักการปฏิบัติศาสนกิจในอิสลาม 3 (3-0-6)

รายวิชา 766-311	กฎหมายอาญาอิสลาม	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-220	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 1	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-300	การฝึกงาน	3 (0-0-9)
รายวิชา 766-321	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 2	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-401	ภาคินพนธ์ทางกฎหมายอิสลาม	3 (0-9-0)
รายวิชา 766-433	สหกิจศึกษา	6 (0-36-0)

4.1 ผลงานทางวิชาการ

4.1.1 บทความงานวิจัยตีพิมพ์ในวารสารวิชาการย้อนหลัง 5 ปี

- ไม่มี

4.1.2 ผลงานที่เสนอในที่ประชุมวิชาการ

อับดุลฮาดี สะบูดิง, ญาดุลฮัก มิงสมร, อับดุลรอซิด เจมะมะ, และอีสมะแอ กาเต๊ะ, (2557) ความรู้และทัศนคติของนักศึกษาวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เกี่ยวกับบออะกีตอะฮ์ซาลัฟ การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5 ประจำปี 2559 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา วันที่ 24-26 เมษายน 2559 (หน้า 524-530)

4.1.3 หนังสือหรือตำรา

สุลัยมาน ดอเลาะ และญาดุลฮัก มิงสมร, (2557). กฎหมายอิสลามลักษณะอาญา, (Criminal Islamic Law), บรรณาธิการพิมพ์ สงขลา

5. ภาระงานสอนของ ศ. รศ. ผศ. อ. ดร. อูสมาน ยูนู

รายวิชา 766-205	อัลกุรอานที่เกี่ยวกับกฎหมาย	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-206	หะดีษที่เกี่ยวกับกฎหมาย	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-300	การฝึกงาน	3 (0-0-9)
รายวิชา 766-322	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 3	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-353	กระบวนการยุติธรรมและระบบศาลไทย	2 (2-0-4)
รายวิชา 766-401	ภาคินพนธ์ทางกฎหมายอิสลาม	3 (0-9-0)
รายวิชา 766-415	ระบบการศาลและวิธีพิจารณาความในอิสลาม	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-418	กฎหมายอิสลามระหว่างประเทศ	2 (2-0-4)
รายวิชา 766-419	ชียาอะฮ์ ซ์รียะฮ์	2 (2-0-4)
รายวิชา 766-424	ระบบการเงินการคลังในอิสลาม	2 (2-0-4)

รายวิชา 766-433	สหกิจศึกษา	6 (0-36-0)
รายวิชา 766-455	กฎหมายปกครอง	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-458	กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-459	กฎหมายเปรียบเทียบ	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-470	กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-471	กฎหมายเอกชนระหว่างประเทศ	3 (3-0-6)

5.1 ผลงานทางวิชาการ

5.1.1 บทความงานวิจัยตีพิมพ์ในวารสารวิชาการย้อนหลัง 5 ปี

- ไม่มี

5.1.2 ผลงานที่เสนอในที่ประชุมวิชาการ

อุสมาน ยูนู, (2016). หลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติภายใต้กฎหมายอิสลาม, International Conference on Islamic Jurisprudence (632-645)

5.1.3 หนังสือหรือตำรา

- ไม่มี

อุสมาน ยูนู, (2559). เอกสารคำสอน รายวิชา 766-418 กฎหมายอิสลามระหว่างประเทศ, International Islamic Law, วิทยาลัยอิสลามศึกษา, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

2. อาจารย์พิเศษ

2.1 ภาระงานสอนของ ศ. รศ. ผศ. อ. ดร. มุฮัมมัดซาคี เจ๊ะหะ

รายวิชา 766-457	กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-460	กฎหมายลักษณะตัวเงิน	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-463	กฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมและหลักประกัน	2 (2-0-4)
รายวิชา 766-464	กฎหมายเกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ	3 (3-0-6)

รายวิชา 766-465 นิติปรัชญา 3 (3-0-6)

2.2 ภาระงานสอนของ ศ. รศ. ผศ. อ. ดร. อับดุลกอฮาร์ อาแวปุเตะ

รายวิชา 766-466 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 4 (4-0-8)

รายวิชา 766-467 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง : ภาคบังคับคดี 2 (2-0-4)

รายวิชา 766-468 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา 4 (4-0-8)

รายวิชา 766-469 กฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน 3 (3-0-6)

รายวิชา 766-472 ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 2 (2-0-4)

2.3 ภาระงานสอนของ ศ. รศ. ผศ. อ. ดร. สากีมัน เบญจเดชา

รายวิชา 766-473 กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง 3 (3-0-6)

รายวิชา 766-474 หลักวิชาซีพนักกฎหมาย 2 (2-0-4)

รายวิชา 766-475 กฎหมายภาษีอากรและการคลัง 3 (3-0-6)

รายวิชา 766-476 กฎหมายแรงงาน 2 (2-0-4)

รายวิชา 766-477 หลักกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ 3 (3-0-6)

รายวิชา 766-478 กฎหมายลักษณะล้มละลาย 2 (2-0-4)

ภาคผนวก ข

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและการดำเนินการของหลักสูตร

ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	คำชี้แจงและการดำเนินการ
ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์เจี๊ยะ เหล๊ะ แยกพงศ์	
1. มีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงได้ดี โดยเฉพาะรายวิชา คำอธิบาย และการแบ่งกลุ่ม ควรปรับให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และปรัชญาของหลักสูตรด้วย	ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
2. ควรนำความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียในข้อ 11.3 หน้า 7 มาปรับใส่ไว้ในหลักการและเหตุผล/วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ความเหมาะสม เช่น มีทักษะภาษาต่างประเทศ อังกฤษ อาหรับ	ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
3. ชื่อวิชาภาษาอังกฤษ เช่น AL-Hadith, al-Falak พิมพ์เล็ก-ใหญ่ ควรใช้แบบเดียวกัน	ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
4. หลักสูตรได้แบ่งกลุ่มเป็นกลุ่ม ก. กฎหมายอิสลาม และกลุ่ม ข. กฎหมายอิสลามและนิติศาสตร์ เป็นช่องทางให้นักศึกษามีโอกาสเลือกเรียนได้มากขึ้น แต่อาจทำให้กลุ่ม ข. เรียนวิชากฎหมายอิสลามได้น้อยมากทั้งที่ปริญญาเป็นกฎหมายอิสลาม จึงขอให้หลักสูตรได้พิจารณาเรื่องนี้ให้รอบคอบอีกครั้ง	จำนวนหน่วยกิตของหลักสูตรมีจำนวนจำกัด (135 หน่วยกิต) ดังนั้น เพื่อให้นักศึกษาที่เลือกกลุ่ม ข. กฎหมายอิสลามและนิติศาสตร์ จบการศึกษาในเวลาที่กำหนด หลักสูตรจึงแบ่งรายวิชาให้เหมาะสมกับระยะเวลา 5 ปี
ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 รองศาสตราจารย์ ดร.มูฮัมหมัดซาคี เจ๊ะหะ	
1. ควรแก้ไขการเขียนถึงสถานการณ์หรือพัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรม โดยเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายอิสลามในประเทศอาเซียน รวมถึงแก้ไขการเขียนเกี่ยวกับความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ถึงการแก้ไขหลักสูตรครั้งนี้	ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
2. ควรแบ่งบางรายวิชาออกเป็น 2 วิชา เนื่องจากมีเนื้อหาที่ค่อนข้างมาก เช่น กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และบางรายวิชาไม่มีความจำเป็น เนื่องจากมีวิชาอื่นที่มีเนื้อหาซ้ำซ้อนอยู่แล้ว เช่น ควรตัดออกรายวิชากฎหมายอิสลามเบื้องต้น เนื่องจากมีรายวิชาหลักกฎหมายอิสลาม 1-2 อยู่แล้ว	รายวิชากฎหมายอิสลามเบื้องต้น เป็นวิชาแกน ซึ่งนักศึกษาจำเป็นต้องลงทะเบียนเรียน เพราะมีความสัมพันธ์กับรายวิชาอื่น ๆ ของกฎหมายอิสลาม
3. ในบางรายวิชาไม่มีคำอธิบายที่เป็นภาษาอังกฤษ	ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
4. มีข้อสังเกตในบางรายวิชาที่มีเนื้อหามากเกินกว่าหน่วยกิตที่กำหนดไว้ เช่น รายวิชากฎหมายแพ่งและพาณิชย์ 1 และ 2 ดังนั้น ควรแบ่งให้มีมากกว่า 2 วิชา	ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
5. กฎหมายอิสลามในภาษาอังกฤษจะใช้คำว่า Islamic Law หรือ Fiqh ให้มีความชัดเจน โดยเลือกใช้คำใดคำหนึ่งตลอดหลักสูตร	บางครั้งจะใช้ Islamic Law และ Fiqh แทนกฎหมายอิสลามในภาษาอังกฤษ เพราะจะให้สอดคล้องกับต่างประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง

6. การกำหนดให้เลือกเรียนวิชาเสรี ไม่ควรกำหนดรายวิชาที่ชัดเจน ส่วนที่จะเป็นข้อเสนอแนะให้นักศึกษาเลือกรายวิชาที่วิชาหนึ่ง ควรเป็นนโยบายของหลักสูตรมากกว่าที่จะระบุในตัวหลักสูตร	ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
7. การระบุว่ามีการใช้ภาษาอังกฤษถึง 50 % ของแต่รายวิชาในหลักสูตรนี้มีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด ในกรณีที่เป็นไปได้น้อย ก็ไม่ควรเป็นเงื่อนไข	เป็นระเบียบและนโยบายของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 รองศาสตราจารย์ ดร.ชากรียา หะมะ	
1. หลักสูตรมีความสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 เป็นหลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการและเป็นไปตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	เห็นด้วย
2. หลักสูตรได้รับการปรับปรุง สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทของสังคมและความทันสมัย	เห็นด้วย
3. เป็นหลักสูตรที่ให้ความสำคัญกับ Active Learning ซึ่งเหมาะสมกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	เห็นด้วย
4. เนื่องจาก สกอ. ได้ประกาศเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 ดังนั้น ต้องแก้ไข ภาคผนวก 5 ให้ถูกต้อง (หน้า 123) เพื่อให้สอดคล้องกับข้อ 9.1 และ 9.2 ที่เกี่ยวข้องกับจำนวนหน่วยกิต	ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
5. ควรกำหนดภาษาอาหรับเป็นภาษาร่วมในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบกับแหล่งที่มาของกฎหมายอิสลาม คือ ภาษาอาหรับ	เห็นด้วย
6. ควรเพิ่มข้อ 11.3 เป็นผลกระทบต่อการพัฒนาหลักสูตรด้วย (หน้า 8)	ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
7. กฎหมายพณิชย์ 1 766-451 เนื้อหามากกว่า 3 หน่วยกิต และกฎหมายพณิชย์ 2 766-452 เนื้อหามากกว่า 3 หน่วยกิต	ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
8. คำอธิบายรายวิชา บางรายวิชาไม่มีคำอธิบายเป็นภาษาอังกฤษ	ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
9. 766-459 กฎหมายเปรียบเทียบควรกำหนดประเด็นในการเปรียบเทียบที่เฉพาะเจาะจง	ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
10. การแปลคำอธิบายรายวิชาเป็นภาษาอังกฤษไม่ตรงกับภาษาไทย เช่น (766-243) (766-345) (766-346) (766-454) (766-461) (766-463)	ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
11. หน้า 83-92 ผลการเรียนรู้ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มี 5 ข้อ แต่ในตารางมีแค่ 4 ข้อ ขาดข้อ 4 และ 5 คือ รับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
12. หน้า 93-100 ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา และทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่สอดคล้องกับหน้า 78-81 กล่าวคือ	ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

จำนวนการเรียนรู้ไม่เท่ากัน	
13. Curriculum Mapping รายวิชา ควรปรับให้เป็นรูปแบบเดียวกัน	ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
14. หน้า 101 ชื่อระเบียบ ควรระบุชื่อเดิมของระเบียบ คือ ระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2558	ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

ภาคผนวก ค

ตารางเปรียบเทียบปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเดิมกับหลักสูตรปรับปรุง

หลักสูตร เดิม พ.ศ. 2554	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560
1. ชื่อหลักสูตร/สาขา 1.1 ภาษาไทย หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา กฎหมายอิสลาม 1.2 ภาษาอังกฤษ Bachelor of Arts Program in Islamic Law	1. ชื่อหลักสูตร/สาขา คงเดิม
2. ชื่อปริญญา 2.1 ภาษาไทย ชื่อเต็ม ศิลปศาสตรบัณฑิต (กฎหมายอิสลาม) ชื่อย่อ ศศ.บ. (กฎหมายอิสลาม) 2.2 ภาษาอังกฤษ ชื่อเต็ม Bachelor of Arts (Islamic Law) ชื่อย่อ B.A. (Islamic Law)	2. ชื่อปริญญา คงเดิม
ปรัชญาของหลักสูตร หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขา กฎหมายอิสลามมีปรัชญาที่จะผลิตบัณฑิตที่มีองค์ ความรู้ ความสามารถ และมีความเชี่ยวชาญใน ศาสตร์กฎหมายอิสลาม (Islamic Law) และ กฎหมายทั่วไป ตลอดจนมีคุณธรรมและมีความ	ปรัชญาของหลักสูตร คงเดิม

หลักสูตร เดิม พ.ศ. 2554	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560
<p>รับผิดชอบตนเองและสังคมส่วนรวม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมอย่างสมดุล จนสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข</p>	
<p>วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อผลิตบัณฑิตสาขาวิชากฎหมายอิสลามที่มีองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์กฎหมายอิสลามและกฎหมายทั่วไป และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมได้ 2. เพื่อส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า วิจัยทางด้านกฎหมายอิสลามให้กว้างขวางยิ่งขึ้น 3. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรม จริยธรรมตามแนวทางของอิสลาม และสามารถอยู่ในพหุสังคมได้อย่างมีความสุข 4. เพื่อให้นักศึกษาสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่และสารสนเทศกับกฎหมายอิสลามอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ 	<p>วัตถุประสงค์ของหลักสูตร คงเดิม</p>

ภาคผนวก ง

เอกสารแสดงรายวิชาที่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์แต่ละข้อ

วัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	รายวิชาตามวัตถุประสงค์			วิธีการเรียน การสอน
	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต	
1. เพื่อผลิตบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม ที่มีองค์ความรู้ ความ เชี่ยวชาญในศาสตร์ กฎหมายอิสลามและ กฎหมายทั่วไป และ สามารถนำไปใช้ในการ พัฒนาคุณภาพชีวิตของ ตนเองและสังคมได้	766-101	กฎหมายอิสลามเบื้องต้น	3 (3-0-6)	
	766-102	หลักกฎหมายอิสลาม 1	3 (3-0-6)	
	766-203	หลักกฎหมายอิสลาม 2	3 (3-0-6)	
	766-204	หลักกฎหมายอิสลาม 3	2 (2-0-4)	
	766-205	อัลกุรอานที่เกี่ยวกับกฎหมาย	3 (3-0-6)	
	766-206	หะดีษที่เกี่ยวกับกฎหมาย	3 (3-0-6)	
	766-210	หลักการปฏิบัติศาสนกิจในอิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-220	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 1	3 (3-0-6)	
	766-240	หลักกฎหมายมหาชน	2 (2-0-4)	
	766-241	กฎหมายแพ่ง:หลักทั่วไป	3 (3-0-6)	
	766-242	กฎหมายรัฐธรรมนูญ	3 (3-0-6)	
	766-243	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยนิติ กรรมและสัญญา	3 (3-0-6)	
	766-300	การฝึกงาน	3 (0-0-9)	
	766-307	กฎเกณฑ์และทฤษฎีในกฎหมาย อิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-311	กฎหมายอาญาอิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-312	กฎหมายครอบครัวอิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-313	กฎหมายอิสลามเปรียบเทียบ	3 (3-0-6)	
	766-316	กฎหมายอิสลามว่าด้วยทะเลาล-หะรอม	3 (3-0-6)	
	766-317	กฎหมายอิสลามว่าด้วยมาตรฐาน อาหารและผลิตภัณฑ์ทะเลาล	3 (3-0-6)	
	766-321	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 2	3 (3-0-6)	
766-330	วิธีวิทยาการวิจัยทางกฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)		
766-344	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้ : หลักทั่วไป	3 (3-0-6)		
766-345	กฎหมายอาญา 1: บทบัญญัติทั่วไป	3 (3-0-6)		

วัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	รายวิชาตามวัตถุประสงค์			วิธีการเรียน การสอน
	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต	
	766-346	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะ ละเมิดจัดการงานนอกสั่ง ลามิควรได้	3 (3-0-6)	
	766-353	กระบวนการยุติธรรมและระบบศาล ไทย	2 (2-0-4)	
	766-356	การระงับข้อพิพาทโดยทางเลือกอื่น	3 (3-0-6)	
	766-408	ปรัชญากฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-414	กฎหมายมรดกพินัยกรรมอิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-415	ระบบการศาลและวิธีพิจารณาความใน อิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-418	กฎหมายอิสลามระหว่างประเทศ	2 (2-0-4)	
	766-419	ชียาอะฮ์ ซ์อียะฮ์	2 (2-0-4)	
	766-424	ระบบการเงิน การคลังในอิสลาม	2 (2-0-4)	
	766-431	สัมมนากฎหมายอิสลามกับปัญหา ปัจจุบัน	3 (1-4-4)	
	766-432	อัลฟะลัค	3 (3-0-6)	
	766-433	สหกิจศึกษา	6 (0-36-0)	
	766-447	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย ทรัพย์สินและที่ดิน	3 (3-0-6)	
	766-451	กฎหมายพาณิชย์ 1	3 (3-0-6)	
	766-452	กฎหมายพาณิชย์ 2	3 (3-0-6)	
	766-454	กฎหมายอาญา 2 : ภาคความผิด	4 (4-0-8)	
	766-455	กฎหมายปกครอง	3 (3-0-6)	
	766-457	กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	3 (3-0-6)	
	766-458	กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน	2 (2-0-4)	
	766-459	กฎหมายเปรียบเทียบ	3 (3-0-6)	
2. เพื่อส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า วิจัยทางด้าน กฎหมายอิสลามให้ กว้างขวางยิ่งขึ้น	766-102	หลักกฎหมายอิสลาม 1	3 (3-0-6)	
	766-203	หลักกฎหมายอิสลาม 2	3 (3-0-6)	
	766-204	หลักกฎหมายอิสลาม 3	2 (2-0-4)	
	766-220	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 1	3 (3-0-6)	
	766-300	การฝึกงาน	3 (0-0-9)	

วัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	รายวิชาตามวัตถุประสงค์			วิธีการเรียน การสอน
	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต	
	766-307	กฎเกณฑ์และทฤษฎีในกฎหมาย	3 (3-0-6)	
	766-312	กฎหมายครอบครัวอิสลาม อิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-313	กฎหมายอิสลามเปรียบเทียบ	3 (3-0-6)	
	766-321	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 2	3 (3-0-6)	
	766-330	วิธีวิทยาการวิจัยทางกฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-408	ปรัชญากฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-431	สัมมนากฎหมายอิสลามกับ ปัญหาปัจจุบัน	3 (1-4-4)	
	766-432	อัลฟะลัก	3 (3-0-6)	
	766-433	สหกิจศึกษา	6 (0-36-0)	
	766-459	กฎหมายเปรียบเทียบ	3 (3-0-6)	
3. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มี คุณธรรม จริยธรรมตาม แนวทางของอิสลาม และ สามารถอยู่ในพหุสังคมได้ อย่างมีความสุข	766-101	กฎหมายอิสลามเบื้องต้น	3 (3-0-6)	
	766-102	หลักกฎหมายอิสลาม 1	3 (3-0-6)	
	766-203	หลักกฎหมายอิสลาม 2	3 (3-0-6)	
	766-204	หลักกฎหมายอิสลาม 3	2 (2-0-4)	
	766-205	อัลกุรอานที่เกี่ยวกับกฎหมาย	3 (3-0-6)	
	766-206	หะดีษที่เกี่ยวกับกฎหมาย	3 (3-0-6)	
	766-210	หลักการปฏิบัติศาสนกิจใน อิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-220	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 1	3 (3-0-6)	
	766-241	กฎหมายแพ่ง:หลักทั่วไป	3 (3-0-6)	
	766-307	กฎเกณฑ์และทฤษฎีในกฎหมาย อิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-312	กฎหมายครอบครัวอิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-345	กฎหมายอาญา 1: บทบัญญัติ ทั่วไป	3 (3-0-6)	

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	รายวิชาตามวัตถุประสงค์			วิธีการเรียนการสอน
	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต	
4. เพื่อให้ให้นักศึกษาสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่และสารสนเทศกับกฎหมายอิสลามอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	766-300	การฝึกงาน	3 (0-0-9)	
	766-330	วิธีวิทยาการวิจัยทางกฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-431	สัมมนากฎหมายอิสลามกับปัญหาปัจจุบัน	3 (1-4-4)	
	766-432	อัลอะลัก	3 (3-0-6)	
	766-433	สหกิจศึกษา	6 (0-0-36)	
	766-457	กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	3 (3-0-6)	

ภาคผนวก จ

เอกสารเปรียบเทียบโครงสร้างหลักสูตรเดิมกับหลักสูตรปรับปรุง

หมวดวิชา/กลุ่มวิชา	เกณฑ์ขั้นต่ำของสกอ. (หน่วยกิต)	หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2554	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	30	30	30
1) กลุ่มวิชาภาษา	-	9	9
2) กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	-	6	6
3) กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	-	6	6
4) กลุ่มวิทยาศาสตร์และ คณิตศาสตร์	-	9	9
2. หมวดวิชาเฉพาะ	84	106	99

2.1 วิชาพื้นฐานคณะ	-	21	15
2.2 วิชาเอก/วิชาชีพ	-	-	-
- วิชากลุ่มพื้นฐานวิชาเอก	-	73	-
- วิชาเอกบังคับ	-	12	66
- วิชาเอกเลือกไม่น้อยกว่า	12	12	12
- วิชาชีพ	-	-	-
2.3 วิชาโท	-	-	-
2.4 สหกิจศึกษาหรือฝึกงาน และภาคนิพนธ์	-	6 หน่วยกิต/ 300ชม.	6
3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า	-	6	6
รวม		142	135

ภาคผนวก ฉ

เอกสารเปรียบเทียบรายวิชาในหลักสูตรเดิม พ.ศ. 2554 กับหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม (หลักสูตร เดิม พ.ศ. 2554)	หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต	1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต
หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554)	หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559)
2. หมวดวิชาเฉพาะ 106 หน่วยกิต	2. หมวดวิชาเฉพาะ 99 หน่วยกิต

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม (หลักสูตร เดิม พ.ศ. 2554)		หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)	
1) วิชาพื้นฐานเอก	21 หน่วยกิต	1) กลุ่มวิชาแกน	15 หน่วยกิต
761-102 ชีวประวัติศาสดามุฮัมมัด	3 (3-0-6)	- ไม่นำมาจัดในหลักสูตร	
761-201 ภาษาอัลกุรอาน 1	2 (2-0-4)	- ไม่นำมาจัดในหลักสูตร	
761-202 ภาษาอัลกุรอาน 2	2 (2-0-4)	- ไม่นำมาจัดในหลักสูตร	
761-203 ภาษาอัลกุรอาน 3	2 (2-0-4)	- ไม่นำมาจัดในหลักสูตร	
761-205 อุลุม อัลกุรอาน	3 (3-0-6)	- ไม่นำมาจัดในหลักสูตร	
761-206 อุลุม อัลหะดีษ	3 (3-0-6)	- ไม่นำมาจัดในหลักสูตร	
761-207 อะกีดะฮ์ อิสลามียะฮ์	3 (3-0-6)	- ไม่นำมาจัดในหลักสูตร	
766-101 กฎหมายอิสลามเบื้องต้น	3 (3-0-6)	- ไม่นำมาจัดในหลักสูตร	
- เดิมไม่มี		761-100 โลกทัศน์อิสลาม	3 (3-0-6)
- เดิมไม่มี		761-101 อัลกุรอานและสุนนะฮ์	3 (3-0-6)
- เดิมไม่มี		761-200 สี่เราะฮ์ศึกษา	3 (3-0-6)
- เดิมไม่มี		761-300 วะสะฎียะฮ์ในอิสลาม	3 (3-0-6)
- เดิมไม่มี		763-200 การเป็นผู้ประกอบการเบื้องต้น	3 (3-0-6)
2) วิชาเอกบังคับ	60 หน่วยกิต	2) กลุ่มวิชาเอกบังคับ	66 หน่วยกิต
- เดิมเป็นวิชาแกน	3 (3-0-6)	766-101 กฎหมายอิสลามเบื้องต้น	3 (3-0-6)
766-102 หลักกฎหมายอิสลาม 1	3 (3-0-6)	- คงเดิม	3 (3-0-6)
766-203 หลักกฎหมายอิสลาม 2	3 (3-0-6)	- คงเดิม	3 (3-0-6)
766-204 หลักกฎหมายอิสลาม 3	2 (2-0-4)	- ปรับเป็นวิชาเฉพาะกลุ่ม	
766-205 อัลกุรอานที่เกี่ยวกับกฎหมาย	3 (3-0-6)	- ปรับเป็นวิชาเลือกเอก	
766-206 อัลหะดีษที่เกี่ยวกับกฎหมาย	3 (3-0-6)	- ปรับเป็นวิชาเลือกเอก	
766-210 หลักการปฏิบัติศาสนกิจในอิสลาม	3 (3-0-6)	- คงเดิม	3 (3-0-6)
766-220 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 1	3 (3-0-6)	- คงเดิม	3 (3-0-6)
766-240 หลักกฎหมายมหาชน	2 (2-0-4)	- คงเดิม	2 (2-0-4)
766-241 กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป	3 (3-0-6)	- คงเดิม	3 (3-0-6)
766-242 กฎหมายรัฐธรรมนูญ	3 (3-0-6)	- คงเดิม	3 (3-0-6)
766-243 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา	3 (3-0-6)	- คงเดิม	3 (3-0-6)
766-307 กฎเกณฑ์และทฤษฎีในกฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)	- คงเดิม	3 (3-0-6)
766-311 กฎหมายอาญาอิสลาม	3 (3-0-6)	- คงเดิม	3 (3-0-6)
766-312 กฎหมายครอบครัวอิสลาม	3 (3-0-6)	- คงเดิม	2 (2-0-4)
766-313 กฎหมายอิสลามเปรียบเทียบ	3 (3-0-6)	- ปรับเป็นวิชาเฉพาะกลุ่ม (กลุ่มวิชากฎหมายอิสลาม)	3 (3-0-6)

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม (หลักสูตร เดิม พ.ศ. 2554)	หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)
766-321 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 2 3 (3-0-6)	- ปรับเป็นวิชาเฉพาะกลุ่ม (กลุ่มวิชากฎหมายอิสลาม) 3 (3-0-6)
766-322 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 3 3 (3-0-6)	- ไม่นำมาจัดในหลักสูตร
766-330 วิธีวิทยาการวิจัยทางกฎหมายอิสลาม 3 (3-0-6)	- คงเดิม 3 (3-0-6)
766-344 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยหนี้ : หลักทั่วไป 3 (3-0-6)	- ปรับเป็นวิชาเฉพาะกลุ่ม (กลุ่มวิชานิติศาสตร์) 3 (3-0-6)
766-345 กฎหมายอาญา 1 : บทบัญญัติทั่วไป 3 (3-0-6)	- คงเดิม 3 (3-0-6)
เดิมเป็นวิชาเลือกเอก	766-459 กฎหมายเปรียบเทียบ 3 (3-0-6)
766-346 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ ละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรได้ 3 (3-0-6)	- ปรับเป็นวิชาเฉพาะกลุ่ม (กลุ่มวิชานิติศาสตร์) 3 (3-0-6)
766-414 กฎหมายมรดก-พินัยกรรมอิสลาม 3 (3-0-6)	- คงเดิม 3 (3-0-6)
766-415 ระบบการศาลและวิธีพิจารณาความใน อิสลาม 3 (3-0-6)	- ปรับเป็นวิชาเฉพาะกลุ่ม (กลุ่มวิชากฎหมายอิสลาม) 3 (3-0-6)
766-431 สัมมนากฎหมายอิสลามกับปัญหา ปัจจุบัน 3 (1-4-4)	- คงเดิม 3 (3-0-6)
766-447 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์ และที่ดิน 3 (3-0-6)	ปรับเป็นวิชาเฉพาะกลุ่ม 3 (3-0-6)
(เดิมไม่มี)	วิชาเฉพาะกลุ่ม
(เดิมไม่มี)	กลุ่มวิชากฎหมายอิสลาม
- เดิมเป็นวิชาเอกบังคับ ปรับเป็นวิชาเฉพาะกลุ่ม 2 (2-0-4)	766-204 หลักกฎหมายอิสลาม 3 2 (2-0-4)
- เดิมเป็นวิชาเอกบังคับ ปรับเป็นวิชาเฉพาะกลุ่ม 3 (3-0-6)	766-313 กฎหมายอิสลามเปรียบเทียบ 3 (3-0-6)
- เดิมเป็นวิชาเอกเลือก ปรับเป็นวิชาเฉพาะกลุ่ม 3 (3-0-6)	766-316 กฎหมายอิสลามว่าด้วยทะเล- หะรอม 3 (3-0-6)
- เดิมเป็นวิชาเอกเลือก ปรับเป็นวิชาเฉพาะกลุ่ม 3 (3-0-6)	766-317 กฎหมายอิสลามว่าด้วยมาตรฐาน อาหารและผลิตภัณฑ์ทะเล 3 (3-0-6)
- เดิมเป็นวิชาเอกบังคับ ปรับเป็นวิชาเฉพาะกลุ่ม 3 (3-0-6)	766-321 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 2 3 (3-0-6)
- เดิมเป็นวิชาเอกบังคับปรับเป็นวิชาเฉพาะกลุ่ม 3 (3-0-6)	766-415 ระบบการศาลและวิธีพิจารณา ความในอิสลาม 3 (3-0-6)
- เดิมเป็นวิชาเอกเลือก ปรับเป็นวิชาเฉพาะกลุ่ม 2 (2-0-4)	766-418 กฎหมายอิสลามระหว่างประเทศ 2 (2-0-4)
(เดิมไม่มี)	กลุ่มวิชานิติศาสตร์

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม (หลักสูตร เดิม พ.ศ. 2554)		หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)	
- เดิมเป็นวิชาเอก บัณฑิตปรับเป็นวิชาเฉพาะกลุ่ม		766-346 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ ละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควร ได้	3 (3-0-6)
- เดิมไม่มี		766-351 กฎหมายลักษณะครอบครัว	3 (3-0-6)
- เดิมเป็นวิชาเอกบังคับ ปรับเป็นวิชาเฉพาะกลุ่ม	3 (3-0-6)	766-447 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย ทรัพย์และที่ดิน	3 (3-0-6)
- เดิมเป็นวิชาเอกเลือก ปรับเป็นวิชาเฉพาะกลุ่ม	4 (4-0-8)	766-454 กฎหมายอาญา 2 : ภาคความผิด	4 (4-0-8)
- เดิมไม่มี		766-461 เอกเทศสัญญา 1	3 (3-0-6)
3) วิชาเอกเลือก	10 หน่วยกิต	3) วิชาเอกเลือก	12 หน่วยกิต
- เดิมเป็นวิชาเอกบังคับ ปรับเป็นกลุ่มวิชาเอกเลือก	3 (3-0-6)	766-205 อัลกุรอานที่เกี่ยวกับกฎหมาย	3 (3-0-6)
- เดิมเป็นวิชาเอกบังคับ ปรับเป็นกลุ่มวิชาเอกเลือก	3 (3-0-6)	766-206 อัลหะดีษที่เกี่ยวกับกฎหมาย	3 (3-0-6)
766-316 กฎหมายอิสลามว่าด้วย ทะลาล-หะรอม	2 (2-0-4)	- ปรับเป็นวิชาเอกบังคับเฉพาะกลุ่มและเพิ่ม 1 หน่วยกิต	3 (3-0-6)
766-317 กฎหมายอิสลามว่าด้วยมาตรฐานอาหาร และผลิตภัณฑ์ทะเล	3 (3-0-6)	- ปรับเป็นวิชาเอกบังคับเฉพาะกลุ่ม	3 (3-0-6)
766-350 กฎหมายลักษณะบุคคล ครอบครัว และ มรดก	3 (3-0-6)	ไม่นำมาจัดในหลักสูตร	3 (3-0-6)
- เดิมไม่มี		766-352 กฎหมายลักษณะมรดก	3 (3-0-6)
766-353 กระบวนการยุติธรรมและระบบศาลไทย	2 (2-0-4)	- คงเดิม	2 (2-0-4)
766-356 การระงับข้อพิพาทโดยทางเลือกอื่น	3 (1-4-4)	- คงเดิม	3 (1-4-4)
766-408 ปรัชญากฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)	- คงเดิม	3 (3-0-6)
766-418 กฎหมายอิสลามระหว่างประเทศ	2 (2-0-4)	- ปรับเป็นวิชาเฉพาะกลุ่ม (กลุ่มวิชากฎหมาย อิสลาม)	2 (2-0-4)
766-419 ซิยาซะฮ์ ซิริอียะฮ์	2 (2-0-4)	- คงเดิม	2 (2-0-4)
766-423 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 4	3 (3-0-6)	ไม่นำมาจัดในหลักสูตร	3 (3-0-6)
766-424 ระบบการเงิน การคลังในอิสลาม	2 (2-0-4)	- คงเดิม	2 (2-0-4)
766-432 อัลฟะลัค	3 (3-0-6)	- คงเดิม	3 (3-0-6)
766-451 กฎหมายพาณิชย์ 1	3 (3-0-6)	- คงเดิม	3 (3-0-6)
766-452 กฎหมายพาณิชย์ 2	3 (3-0-6)	- คงเดิม	3 (3-0-6)
766-454 กฎหมายอาญา 2 : ภาคความผิด	4 (4-0-8)	- ปรับเป็นวิชาเฉพาะกลุ่ม (กลุ่มวิชานิติศาสตร์)	4 (4-0-8)
766-455 กฎหมายปกครอง	3 (3-0-6)	- คงเดิม	3 (3-0-6)

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม (หลักสูตร เดิม พ.ศ. 2554)	หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)
766-457 กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา 3 (3-0-6)	- คงเดิม 3 (3-0-6)
766-458 กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน 2 (2-0-4)	- คงเดิม 2 (2-0-4)
766-459 กฎหมายเปรียบเทียบ 3 (3-0-6)	- คงเดิม 3 (3-0-6)
- เดิมไม่มี	766-460 กฎหมายลักษณะตัวเงิน 3 (3-0-6)
- เดิมไม่มี	766-462 เอกเทศสัญญา 2 3 (3-0-6)
- เดิมไม่มี	766-463 กฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมและ หลักประกัน 2 (2-0-4)
- เดิมไม่มี	766-464 กฎหมายเกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ 3 (3-0-6)
- เดิมไม่มี	766-465 นิติปรัชญา 3 (3-0-6)
- เดิมไม่มี	766-466 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 4 (4-0-8)
- เดิมไม่มี	766-467 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง : ภาค บังคับคดี 2 (2-0-4)
- เดิมไม่มี	766-468 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา 4 (4-0-8)
- เดิมไม่มี	766-469 กฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน 3 (3-0-6)
- เดิมไม่มี	766-470 กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ 3 (3-0-6)
- เดิมไม่มี	766-471 กฎหมายเอกชนระหว่างประเทศ 3 (3-0-6)
- เดิมไม่มี	766-472 ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 2 (2-0-4)
- เดิมไม่มี	766-473 กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทาง ปกครอง 3 (3-0-6)
- เดิมไม่มี	766-474 หลักวิชาชีพนักกฎหมาย 2 (2-0-4)
- เดิมไม่มี	766-475 กฎหมายภาษีอากรและการคลัง 3 (3-0-6)
- เดิมไม่มี	766-476 กฎหมายแรงงาน 2 (2-0-4)
- เดิมไม่มี	766-477 หลักกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ 3 (3-0-6)
- เดิมไม่มี	766-478 กฎหมายลักษณะล้มละลาย 2 (2-0-4)
3. หมวดวิชาการฝึกงาน/สหกิจศึกษา	3. การฝึกงาน ภาคนิพนธ์ หรือสหกิจศึกษา
766-300 การฝึกงาน 300 ชั่วโมง	766-300 การฝึกงาน 3 (0-0-9)
เดิมไม่มี	766-401 ภาคนิพนธ์ทางกฎหมายอิสลาม 3 (0-9-0)
766-433 สหกิจศึกษา 6 (0-36-0)	766-433 สหกิจศึกษา 6 (0-36-0)
4. หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต	4. หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต
เลือกเรียนรายวิชาเลือกเสรีที่ภาควิชาอิสลามศึกษา	นักศึกษาสามารถเลือกเรียนรายวิชาที่เปิดสอน

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม (หลักสูตร เดิม พ.ศ. 2554)		หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)	
เปิดสอน หรือเลือกเรียนจากรายวิชาของคณะที่ เปิดสอนในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หรือโดย ทางคณะเจ้าของรายวิชาจัดให้เป็นวิชาเลือกเสรีได้ และได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตร		ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หรือ มหาวิทยาลัยอื่น ๆ ทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ โดยความเห็นชอบของอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	
5. วิชาโทกฎหมายอิสลามสำหรับสาขาอื่น	24 หน่วยกิต	5.วิชาโทกฎหมายอิสลามสำหรับสาขาอื่น	21 หน่วยกิต
นักศึกษาที่เลือกเรียนสาขากฎหมายอิสลามเป็น วิชาโท จะต้องลงทะเบียนเรียนไม่ต่ำกว่า 24 หน่วย กิต แยกเป็นกลุ่มวิชา ดังนี้		- ปรับเป็น ไม่ต่ำกว่า 21 หน่วยกิต	
1) กลุ่มวิชาโทบังคับ	9 หน่วยกิต	1) กลุ่มวิชาโทบังคับ	6 หน่วยกิต
766-101 กฎหมายอิสลามเบื้องต้น	3 (3-0-6)	- คงเดิม	3 (3-0-6)
766-102 หลักกฎหมายอิสลาม 1	3 (3-0-6)	- คงเดิม	3 (3-0-6)
766-431 สัมมนากฎหมายอิสลามกับปัญหา ปัจจุบัน	3 (1-4-4)	ไม่นำมาจัดในหลักสูตร	
2) กลุ่มวิชาโทเลือก	15 หน่วยกิต	2) กลุ่มวิชาโทเลือก	15 หน่วยกิต
ให้นักศึกษาเลือกเรียนจากรายวิชาที่ เกี่ยวกับกฎหมายอิสลาม หรือกฎหมาย ทั่วไปที่เปิดสอนในสาขากฎหมาย อิสลามไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต		- คงเดิม	

ภาคผนวก ข

แบบฟอร์มแสดงร้อยละของกระบวนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาในหลักสูตรที่สะท้อน Active Learning

รหัสรายวิชา/ชื่อรายวิชา/หน่วยกิต	ร้อยละของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย และการจัดการเรียนการสอนที่เน้น Active Learning								
	ร้อยละของการสอนแบบบรรยาย ของจำนวนชั่วโมงตามหน่วยกิต		ร้อยละของการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ						รวม ร้อยละ 100
			ใช้สื่อ/วิดีโออื่น ๆ	แบบโครงงาน	แบบใช้ปัญหา เป็นฐาน	แบบเน้นทักษะ กระบวนการคิด	แบบอื่น ๆ		
	ระบุจำนวน ชั่วโมงบรรยาย	ระบุ ร้อยละ					ประกอบการจัดการ เรียนรู้ การอภิปราย ค้นคว้าในชั้นเรียน	ระบุ การจัดการเรียนรู้	ระบุ ร้อยละ
766-101 กฎหมายอิสลามเบื้องต้น 3(3-0-6)	23	49	10	-	10	21	Work-integrated Learning	10	100
766-102 หลักกฎหมายอิสลาม 1 3(3-0-6)	23	49	10	10	10	21	-	-	100
766-203 หลักกฎหมายอิสลาม 2 3(3-0-6)	23	49	10	10	10	21	-	-	100
766-210 หลักการปฏิบัติศาสนกิจในอิสลาม 3(3-0-6)	23	49	10	10	10	21	-	-	100
766-220 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 1 3(3-0-6)	23	49	-	10	20	21	Work-integrated Learning	10	100
766-240 หลักกฎหมายมหาชน 2 2(2-0-4)	23	49	-	10	20	21	-	-	100
766-241 กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป 3(3-0-6)	23	49	-	10	20	21	-	-	100
766-242 กฎหมายรัฐธรรมนูญ 3(3-0-6)	23	49	-	10	20	21	-	-	100
766-243 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา 3(3-0-6)	23	49	-	10	20	21	-	-	100
766-307 กฎเกณฑ์และทฤษฎีใน	23	49	-	10	20	21	-	-	100

รหัสรายวิชา/ชื่อรายวิชา/หน่วยกิต	ร้อยละของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย และการจัดการเรียนการสอนที่เน้น Active Learning								
	ร้อยละของการสอนแบบบรรยาย ของจำนวนชั่วโมงตามหน่วยกิต		ร้อยละของการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ						รวม ร้อยละ 100
			ใช้สื่อ/วิดีโอสั้น ๆ	แบบโครงงาน	แบบใช้ปัญหา	แบบเน้นทักษะ	แบบอื่นๆ		
	ระบุจำนวน ชั่วโมงบรรยาย	ระบุ ร้อยละ	ประกอบการจัดการ เรียนรู้ การอภิปราย ค้นคว้าในชั้นเรียน		เป็นฐาน	กระบวนการคิด	ระบุ การจัดการเรียนรู้	ระบุ ร้อยละ	
กฎหมายอิสลาม 3(3-0-6)									
766-311 กฎหมายอาญาอิสลาม 3(3-0-6)	23	49	-	10	20	21	-	-	100
766-312 กฎหมายครอบครัวอิสลาม 3(3-0-6)	23	49	10	-	10	21	Work-integrated Learning	10	100
766-330 วิธีวิทยาการวิจัยทางกฎหมายอิสลาม 3(3-0-6)	23	49	-	10	10	21	Work-integrated Learning	10	100
766-345 กฎหมายอาญา 1 : บทบัญญัติทั่วไป 3(3-0-6)	23	49	-	10	10	21	Work-integrated Learning	10	100
766-414 กฎหมายมรดก-พินัยกรรมอิสลาม 3(3-0-6)	23	49	10	10	10	21	-	-	100
766-204 หลักกฎหมายอิสลาม 3 2(2-0-4)	23	49	10	10	10	21	-	-	100
766-313 กฎหมายอิสลามเปรียบเทียบ 3(3-0-6)	23	49	10	-	10	21	Work-integrated Learning	10	100
766-316 กฎหมายอิสลามว่าด้วยทะเลาะ-หะรอม 3(3-0-6)	30	65	-	10	10	15	Work-integrated Learning	10	100
766-317 กฎหมายอิสลามว่าด้วยมาตรฐานอาหารและผลิตภัณฑ์ทะเลาะ 3(3-0-6)	30	65	-	10	10	15	Work-integrated Learning	10	100

รหัสรายวิชา/ชื่อรายวิชา/หน่วยกิต	ร้อยละของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย และการจัดการเรียนการสอนที่เน้น Active Learning									
	ร้อยละของการสอนแบบบรรยาย ของจำนวนชั่วโมงตามหน่วยกิต			ร้อยละของการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ						รวม ร้อยละ 100
	ระบุจำนวน ชั่วโมงบรรยาย	ระบุ ร้อยละ	ใช้สื่อ/วิดีโออื่น ๆ ประกอบการจัดการ เรียนรู้ การอภิปราย ค้นคว้าในชั้นเรียน	แบบโครงงาน	แบบใช้ปัญหา เป็นฐาน	แบบเน้นทักษะ กระบวนการคิด	แบบอื่นๆ			
							ระบุ การจัดการเรียนรู้	ระบุ ร้อยละ		
766-321 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 2 3(3-0-6)	23	49	10	10	10	21	Work-integrated Learning	10	100	
766-346 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะละเมิด จัดการงาน นอกสิ่ง ล่ามมิควรได้ 3(3-0-6)	23	49	10	10	10	21	-	-	100	
766-351 กฎหมายลักษณะครอบครัว 3(3-0-6)	23	49	10	10	10	11	Work-integrated Learning	10	100	
766-344 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่า ด้วยหนี้ : หลักทั่วไป 3(3-0-6)	23	49	10	10	10	21	-	-	100	
766-447 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่า ด้วยทรัพย์และที่ดิน 3(3-0-6)	23	49	10	10	10	21	-	-	100	
766-454 กฎหมายอาญา 2 : ภาค ความผิดการเงิน 4(4-0-8)	23	49	10	10	10	21	-	-	100	
766-461 เอกเทศสัญญา 1 3(3-0-6)	23	49	10	-	10	21	Work-integrated Learning	10	100	
766-205 อัลกอรานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย 3(3-0-6)	23	49	10	10	10	11	-	-	100	

รหัสรายวิชา/ชื่อรายวิชา/หน่วยกิต	ร้อยละของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย และการจัดการเรียนการสอนที่เน้น Active Learning								
	ร้อยละของการสอนแบบบรรยาย ของจำนวนชั่วโมงตามหน่วยกิต		ร้อยละของการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ						รวม ร้อยละ 100
	ระบุจำนวน ชั่วโมงบรรยาย	ระบุ ร้อยละ	ใช้สื่อ/วิดีโอสั้น ๆ	แบบโครงงาน	แบบใช้ปัญหา เป็นฐาน	แบบเน้นทักษะ กระบวนการคิด	แบบอื่นๆ		
			ประกอบการจัดการ เรียนรู้ การอภิปราย ค้นคว้าในชั้นเรียน				ระบุ การจัดการเรียนรู้	ระบุ ร้อยละ	
766-206 อัลหะดีษที่เกี่ยวกับกฎหมาย 3(3-0-6)	23	49	10	-	10	21	-	-	100
766-356 การระงับข้อพิพาทโดย ทางเลือกอื่น 3(1-4-4)	23	49	10	-	10	21	Work-integrated Learning	10	100
766-408 ปรัชญากฎหมายอิสลาม 3(3-0-6)	23	49	10	10	10	21	-	-	100
766-419 ชีวะชะฮ์ ซัรียะฮ์ 2(2-0-4)	23	49	10	10	10	21	-	-	100
766-424 ระบบการเงินการคลังใน อิสลาม 2(2-0-4)	23	49	10	10	10	21	-	-	100
766-432 อัลฟะลัก 3(3-0-6)	23	49	10	10	10	21	-	-	100
766-451 กฎหมายพาณิชย์ 1 3(3-0-6)	23	49	10	10	10	21	Work-integrated Learning	10	100
766-452 กฎหมายพาณิชย์ 2 3(3-0-6)	23	49	10	-	10	21	-	-	100
766-459 กฎหมายเปรียบเทียบ 3(3-0-6)	23	49	10	10	10	21	-	-	100
766-352 กฎหมายลักษณะมรดก 3(3-0-6)	23	49	10	10	10	21	-	-	100
766-353 กระบวนการยุติธรรมและ ระบบศาลไทย 2(2-0-4)	23	49	10	10	10	21	-	-	100
766-455 กฎหมายปกครอง 3(3-0-6)	23	49	10	10	10	21	-	-	100

รหัสรายวิชา/ชื่อรายวิชา/หน่วยกิต	ร้อยละของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย และการจัดการเรียนการสอนที่เน้น Active Learning								
	ร้อยละของการสอนแบบบรรยาย ของจำนวนชั่วโมงตามหน่วยกิต		ร้อยละของการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ						รวม ร้อยละ 100
			ใช้สื่อ/วิดีโออื่น ๆ	แบบโครงงาน	แบบใช้ปัญหา	แบบเน้นทักษะ	แบบอื่นๆ		
	ระบุจำนวน ชั่วโมงบรรยาย	ระบุ ร้อยละ	ประกอบการจัดการ เรียนรู้ การอภิปราย ค้นคว้าในชั้นเรียน		เป็นฐาน	กระบวนการคิด	ระบุ การจัดการเรียนรู้	ระบุ ร้อยละ	
766-457 กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน ทางปัญญา 3(3-0-6)	23	49	-	10	20	21	-	-	100
766-458 กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิ มนุษยชน 2 2(2-0-4)	23	49	10	10	10	21	-	-	100
766-460 กฎหมายลักษณะตัวเงิน 3(3-0-6)	23	49	10	10	10	21	-	-	100
766-462 เอกเทศสัญญา 2 3(3-0-6)	23	49	10	10	10	21	-	-	100
766-463 กฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมและ หลักประกัน 2(2-0-4)	23	49	10	-	10	21	Work-integrated Learning	10	100
766-464 กฎหมายเกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ 3(3-0-6)	23	49	10	-	10	21	Work-integrated Learning	10	100
766-465 นิติปรัชญา 3(3-0-6)	23	49	10	10	10	21	-	-	100
766-466 กฎหมายวิธีพิจารณาความ แพ่ง 4(4-0-8)	23	49	10	10	10	21	Work-integrated Learning	10	100
766-467 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง : ภาคบังคับคดี 2(2-0-4)	23	49	10	10	10	21	-	-	100
766-468 กฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญา 4(4-0-8)	23	49	-	10	20	21	Work-integrated Learning	10	100

รหัสรายวิชา/ชื่อรายวิชา/หน่วยกิต	ร้อยละของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย และการจัดการเรียนการสอนที่เน้น Active Learning								
	ร้อยละของการสอนแบบบรรยาย ของจำนวนชั่วโมงตามหน่วยกิต		ร้อยละของการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ						รวม ร้อยละ 100
	ระบุจำนวน ชั่วโมงบรรยาย	ระบุ ร้อยละ	ใช้สื่อ/วิดีโออื่น ๆ ประกอบการจัดการ เรียนรู้ การอภิปราย ค้นคว้าในชั้นเรียน	แบบโครงงาน	แบบใช้ปัญหา เป็นฐาน	แบบเน้นทักษะ กระบวนการคิด	แบบอื่นๆ		
							ระบุ การจัดการเรียนรู้	ระบุ ร้อยละ	
766-469 กฎหมายลักษณะ พยานหลักฐาน 3(3-0-6)	23	49	10	10	10	21	-	-	100
766-470 กฎหมายมหาชนระหว่าง ประเทศ 3(3-0-6)	23	49	10	-	10	21	-	-	100
766-471 กฎหมายเอกชนระหว่าง ประเทศ 3(3-0-6)	23	49	10	10	10	21	-	-	100
766-472 ภาษาอังกฤษสำหรับนัก กฎหมาย 2(2-0-4)	23	49	10	10	10	21	-	-	100
766-473 กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทาง ปกครอง 3(3-0-6)	23	49	10	10	10	21	-	-	100
766-474 หลักวิชาซีพนักกฎหมาย 2(2-0-4)	23	49	10	10	10	21	-	-	100
766-475 กฎหมายภาษีอากรและการ คลัง 3(3-0-6)	23	49	10	-	10	21	Work-integrated Learning	10	100
766-476 กฎหมายแรงงาน 2(2-0-4)	23	49	10	-	10	21	Work-integrated Learning	10	100
766-477 หลักกฎหมายการค้าระหว่าง ประเทศ 3(3-0-6)	23	49	10	10	10	21	Work-integrated Learning	10	100

รหัสรายวิชา/ชื่อรายวิชา/หน่วยกิต	ร้อยละของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย และการจัดการเรียนการสอนที่เน้น Active Learning								
	ร้อยละของการสอนแบบบรรยาย ของจำนวนชั่วโมงตามหน่วยกิต		ร้อยละของการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ						รวม ร้อยละ 100
	ระบุจำนวน ชั่วโมงบรรยาย	ระบุ ร้อยละ	ใช้สื่อ/วิดีโอสั้น ๆ	แบบโครงงาน	แบบใช้ปัญหา เป็นฐาน	แบบเน้นทักษะ กระบวนการคิด	แบบอื่นๆ		
			ประกอบการจัดการ เรียนรู้ การอภิปราย ค้นคว้าในชั้นเรียน				ระบุ การจัดการเรียนรู้	ระบุ ร้อยละ	
766-478 กฎหมายลักษณะล้มละลาย 2(2-0-4)	23	49	10	10	10	21	-	-	100
766-300 การฝึกงาน 3(0-0-9)	0	0	-	30	-	-	Work-integrated Learning	70	100
766-401 ภาคนิพนธ์ทางกฎหมาย อิสลาม 3(0-9-0)	0	0	-	50	30	20	-	-	100
766-433 สหกิจศึกษา 6(0-36-0)	0	0	-	30	-	-	Work-integrated Learning	70	100

- หมายเหตุ
- หลักสูตรนี้มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้น active learning ในร้อยละ 70 ของรายวิชาทั้งหมด โดยแต่ละรายวิชาจัดการเรียนการสอนที่เน้น active learning ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนชั่วโมงบรรยาย
  - ทุกรายวิชาในหลักสูตรนี้ใช้ภาษาอังกฤษร่วมในการจัดการเรียนการสอนไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา
  - หลักสูตรนี้มีรายวิชาที่สอดแทรก Work Integrated Learning ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของรายวิชาในหลักสูตร

ภาคผนวก ซ

(สำเนา)

คำสั่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ที่ 50142/2554

เรื่อง คณะกรรมการปรับปรุงหลักและพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม

เพื่อให้การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามคำสั่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ 0955/2558 ลงวันที่ 1 มิถุนายน 2558 จึงแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักและพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม ดังนี้

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.มูฮัมหมัดซาคี เจ๊ะหะ	มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ซาการียา หะมะ	มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เจ๊ะเลาะ แยกพงศ์ ผู้ใช้บัณฑิต	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

1. นายคนอง รอดทอง	ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ
2. นายสืบศักดิ์ กลิ่นสอน	ผู้อำนวยการสถาบันฮาลาล

คณะกรรมการจัดทำหลักสูตร

1. นายญาดุลฮัก มิ่งสมร หัวหน้าแผนกวิชากฎหมายอิสลาม	ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทธิศักดิ์ ตือเระ	กรรมการ
3. นายมะรอนิง สาแลมิง	กรรมการ
4. นายอัสมัน แดอาลี	กรรมการ
5. นายอุสมาน ยูนู	กรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559

(ลงชื่อ) พชรียา ไชยลังกา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พชรียา ไชยลังกา)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาเขตปัตตานี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สำเนาถูกต้อง

ซาฟีนี

(นางสาวซาฟีนี ลาเต๊ะ)

นักวิชาการอุดมศึกษา

ซาฟีนี/ร่าง/พิมพ์ /ทาน

ภาคผนวก ก

(สำเนา)

ประกาศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานและแนวปฏิบัติการสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษ
เพื่อรับปริญญาของนักศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี

ตามที่ มหาวิทยาลัยกำหนดนโยบายและเป้าหมายให้นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์สามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในชีวิตประจำวันและในการทำงานได้ในระดับดี ซึ่งหมายถึงนักศึกษาสามารถอ่านและฟังภาษาอังกฤษเข้าใจและสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้องทั้งการพูดและการเขียน โดยที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ 364 (2/2558) เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2558 เห็นชอบการกำหนดเป้าหมายดังกล่าว และเห็นชอบการกำหนดเงื่อนไขความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายคือ กำหนดให้นักศึกษาใหม่ที่จะเข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 เป็นต้นไป ต้องสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษผ่านในระดับคะแนนที่มหาวิทยาลัยกำหนดจึงจะมีสิทธิ์ได้รับปริญญาจากมหาวิทยาลัยนั้น

เพื่อดำเนินการตามมติข้างต้น มหาวิทยาลัยจึงกำหนดเกณฑ์มาตรฐานความสามารถภาษาอังกฤษที่นักศึกษาต้องสอบผ่านเพื่อรับปริญญาของนักศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี และแนวปฏิบัติดังนี้

- เกณฑ์มาตรฐานผลการทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษ** มหาวิทยาลัยจึงกำหนดเกณฑ์มาตรฐานผลการสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษที่นักศึกษาต้องสอบผ่านตามเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งเพื่อรับปริญญาสำหรับนักศึกษาที่จะเข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 เป็นต้นไป ดังนี้

ประเภทของการทดสอบ	ระดับคะแนนที่ผ่าน
PSU-Test	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50
TOEIC	ไม่น้อยกว่าระดับคะแนน 390
Tell Mc More: Placement/Progress Test	ไม่น้อยกว่าระดับคะแนน 5
Tell Mc More: Achievement Test	ไม่น้อยกว่าระดับคะแนน 380
TOEFL	ไม่น้อยกว่าระดับคะแนน 450
IELTS	ไม่น้อยกว่าระดับคะแนน 5

หมายเหตุ ผลการทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษประเภทอื่นที่นอกเหนือจากที่กำหนด ให้เสนอมหาวิทยาลัยพิจารณาเป็นรายกรณี

- แนวปฏิบัติ** มหาวิทยาลัยกำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินการ ดังนี้
  - คณะจัดกระบวนการพัฒนาภาษาอังกฤษให้แก่นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง และให้นักศึกษาทดสอบภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งข้างต้น โดยระดับคะแนนที่ถือว่าผ่านต้องไม่น้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
  - นักศึกษายื่นผลการทดสอบภาษาอังกฤษในระดับผ่านพร้อมหลักฐานที่คณะต้นสังกัดได้ตั้งตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2 เป็นต้นไป โดยต้องเป็นผลการทดสอบที่สอบมาแล้วไม่เกินสองปีนับถึงวันที่ยื่นผลการทดสอบ
  - คณะตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และรับรองผลการทดสอบ
  - คณะรวบรวมรายชื่อนักศึกษาและแจ้งผลการทดสอบพร้อมหลักฐานแสดงผลการทดสอบไปยังมหาวิทยาลัย ในกรณีวิทยาเขตขอให้รวบรวมส่งในภาพรวม
  - มหาวิทยาลัยตรวจสอบความถูกต้อง และแจ้งรายชื่อไปยังกองทะเบียนและประมวลผลเพื่อบันทึกข้อมูลผู้สอบผ่านและมีสิทธิ์รับปริญญา

ประกาศ ณ วันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2559

(ลงชื่อ) จุฑามาส ศตสุข
 (รองศาสตราจารย์ ดร.จุฑามาส ศตสุข)
 รองอธิการบดีฝ่ายการศึกษา ปฏิบัติการแทน
 อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประกาศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 เรื่อง แก้ไขประกาศ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานและแนวปฏิบัติการสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษ
 เพื่อรับปริญญาของนักศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี

ตามที่มีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้มีประกาศ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานและแนวปฏิบัติการสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษเพื่อรับปริญญาของนักศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี ลงวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 กำหนดเกณฑ์มาตรฐานและแนวปฏิบัติการสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี นั้น

เนื่องด้วยประกาศดังกล่าวมีถ้อยคำที่ไม่ชัดเจนอันอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิด ดังนั้น เพื่อให้ประกาศดังกล่าวมีความชัดเจนและตรงตามเจตนารมณ์ในการพัฒนาภาษาอังกฤษ จึงแก้ไขถ้อยคำในประกาศดังกล่าวในทุกที่ที่ปรากฏ ดังนี้

- เดิม “เพื่อรับปริญญา” แก้เป็น “เพื่อสำเร็จการศึกษา”
- เดิม “มีสิทธิ์ได้รับปริญญา” และ “มีสิทธิ์รับปริญญา” แก้เป็น “มีสิทธิ์สำเร็จการศึกษา”

ทั้งนี้ ให้มีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2559

ประกาศ ณ วันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2559

(รองศาสตราจารย์ ดร.จุฑามาส ศตสุข)
 รองอธิการบดีฝ่ายการศึกษา ปฏิบัติการแทน
 อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

(สำเนา)
ประกาศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานและแนวปฏิบัติการสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษ
เพื่อรับปริญญาของนักศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี

ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดนโยบายและเป้าหมายให้นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์สามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในชีวิตประจำวันและในการทำงานได้ในระดับดี ซึ่งหมายถึง นักศึกษาสามารถอ่านและฟังภาษาอังกฤษเข้าใจและสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้องทั้งการพูดและการเขียน โดยที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ 364(2/2558) เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2558 เห็นชอบการกำหนดเป้าหมายดังกล่าว และเห็นชอบการกำหนดเงื่อนไขความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมาย คือ กำหนดให้นักศึกษาใหม่ที่จะเข้าศึกษาดังแต่ปีการศึกษา 2559 เป็นต้นไป ต้องสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษผ่านในระดับคะแนนที่มหาวิทยาลัยกำหนดจึงจะมีสิทธิได้รับปริญญาจากมหาวิทยาลัย นั้น

เพื่อดำเนินการตามมติข้างต้น มหาวิทยาลัยจึงกำหนดเกณฑ์มาตรฐานความสามารถภาษาอังกฤษที่นักศึกษาต้องสอบผ่านเพื่อรับปริญญาของนักศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี และแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. เกณฑ์มาตรฐานผลการทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยกำหนดเกณฑ์มาตรฐานผลการสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษที่นักศึกษาต้องสอบผ่านตามเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งเพื่อรับปริญญาสำหรับนักศึกษาที่จะเข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 เป็นต้นไป ดังนี้

ประเภทของการทดสอบ	ระดับคะแนนที่ผ่าน
PSU-Test	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50
TOEIC	ไม่น้อยกว่าระดับคะแนน 390
Tell Me More: Placement / Progress Test	ไม่น้อยกว่าระดับคะแนน 5
Tell Me More: Achievement Test	ไม่น้อยกว่าระดับคะแนน 380
TOEFL	ไม่น้อยกว่าระดับคะแนน 450
IELTS	ไม่น้อยกว่าระดับคะแนน 5

หมายเหตุ ผลการทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษประเภทอื่นที่นอกเหนือจากที่กำหนด ให้เสนอมหาวิทยาลัยพิจารณาเป็นรายกรณี

/2. แนวปฏิบัติ ...

-2-

2. แนวปฏิบัติ มหาวิทยาลัยกำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินการ ดังนี้

2.1 คณะจัดกระบวนการพัฒนาภาษาอังกฤษให้แก่ศึกษาอย่างต่อเนื่อง และให้นักศึกษาทดสอบภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งข้างต้น โดยระดับคะแนนที่ถือว่าผ่านต้องไม่น้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

2.2 นักศึกษาขึ้นผลการทดสอบภาษาอังกฤษในระดับผ่านพร้อมหลักฐานที่คณะต้นสังกัดได้ตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2 เป็นต้นไป โดยต้องเป็นผลการทดสอบที่สอบมาแล้วไม่เกินสองปีนับถึงวันที่ขึ้นผลการทดสอบ

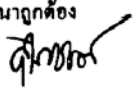
2.3 คณะตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และรับรองผลการทดสอบ

2.4 คณะรวบรวมรายชื่อนักศึกษาและแจ้งผลการทดสอบพร้อมหลักฐานแสดงผลการทดสอบไปยังมหาวิทยาลัย ในกรณีวิทยาเขตขอให้รวบรวมส่งในภาพรวม

2.5 มหาวิทยาลัยตรวจสอบความถูกต้อง และแจ้งรายชื่อไปยังกองทะเบียนและประมวลผลเพื่อบันทึกข้อมูลผู้สอบผ่านและมีสิทธิรับปริญญา

ประกาศ ณ วันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2559

(ลงชื่อ) จุฬามาส ศตสุข
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุฬามาส ศตสุข)
รองอธิการบดีฝ่ายการศึกษา ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สำเนาถูกต้อง

(นางอุไรรัชต์ กาเทพ)
นักวิชาการศึกษารักษาราชการ

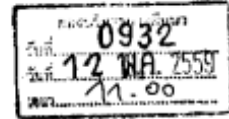
อุไรรัชต์/ร่าง/พิมพ์
สินีนานู/ทาน

ภาคผนวก ญ
 อัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ด่วน

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองกลาง งานการประชุม โทร. 2024

ที่ มอ 002/244

วันที่ 10 พฤษภาคม 2559

เรื่อง อัตลักษณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

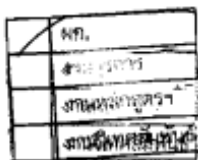
เรียน ผู้อำนวยการกองบริการการศึกษา

ด้วยที่ประชุมคณะบดีในคราวประชุมครั้งที่ 6/2559 เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2559 ได้รับทราบ
 เรื่องการกำหนดอัตลักษณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ แล้ว ดังนี้

ภาษาไทย	ชื่อสัตย์มีวินัย ใฝ่ปัญญา จิตสาธารณะ
ภาษาอังกฤษ	Integrity Wisdom Social engagement
คำย่อ (ภาษาอังกฤษ)	I-WiSe

นอกจากนี้ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบการให้ใช้อัตลักษณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย
 สงขลานครินทร์ตามที่เสนอ เป็นระยะเวลา 2 ปี และหลังจากนั้น ให้มีการทบทวนอัตลักษณ์ดังกล่าว
 อีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ ที่ประชุมได้เสนอแนะเพิ่มเติมว่ามหาวิทยาลัยควรพิจารณาแนวทางในการขับเคลื่อน
 และปลูกฝังอัตลักษณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ให้นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป และได้แนบเรื่องเดิมคืนมาพร้อมนี้ด้วยแล้ว

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

(นางสุวิมล คงพล)

ผู้อำนวยการกองกลาง
 เลขาธิการที่ประชุมคณะบดี

สำเนาเรียน รองอธิการบดีฝ่ายการศึกษา

[Handwritten notes and signatures]
 เรื่อง ๑๑๐๐ อธิการบดี/เลขาธิการ
 เพื่อไปจัดทำเอกสาร และเรื่อง
 1102 เรื่อง ๑๑๐๐ อธิการบดี/เลขาธิการ
 และ คณ./คณะบดี/อธิการบดี
 ทบทวน 11๑๐ เรื่อง ๑๑๐๐ อธิการบดี/เลขาธิการ
 จัดทำเรื่อง ๑๑๐๐ อธิการบดี/เลขาธิการ
 ๑๑๐๐-๑๑

อ.ต.

[Handwritten signature]
 23/5/59

ภาคผนวก ก ระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2558

(สำเนา)

ระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี

พ.ศ. 2558

ด้วยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้พิจารณาเห็นสมควรปรับปรุงระเบียบว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรีเสียใหม่ ดังนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15 (2) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. 2522 และโดยมติสภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในคราวประชุมครั้งที่ 367(5)/2558 เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2558 จึงให้กำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรีไว้ ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2558”

ข้อ 2 ให้ใช้ระเบียบนี้สำหรับนักศึกษาตามหลักสูตรชั้นปริญญาตรี ซึ่งเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2547 และ พ.ศ. 2552 บรรดาความในระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือประกาศอื่นใด ที่มีอยู่ก่อนระเบียบฉบับนี้ และมีความกล่าวไว้ในระเบียบนี้ หรือที่ระเบียบนี้กล่าวเป็นอย่างอื่น หรือที่ขัดหรือแย้งกับความในระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ในระเบียบนี้ เว้นแต่จะมีข้อความให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

“อธิการบดี” หมายความว่า อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

“คณะ” หมายความว่า คณะหรือวิทยาลัยหรือหน่วยงานที่นักศึกษาสังกัดอยู่

“คณบดี” หมายความว่า คณบดีของคณะหรือผู้อำนวยการวิทยาลัยหรือผู้บริหารหน่วยงานที่นักศึกษาสังกัดอยู่

“คณะกรรมการประจำคณะ” หมายความว่า คณะกรรมการประจำคณะของคณะหรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยหรือหน่วยงานที่นักศึกษาสังกัดอยู่

“ภาควิชา” หมายความว่า ภาควิชาหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาเอกที่นักศึกษาศึกษาอยู่

“หน่วยกิตสะสม” หมายความว่า หน่วยกิตที่นักศึกษาเรียนสะสมเพื่อให้ครบตามหลักสูตรสาขาวิชานั้น

“สถาบันอุดมศึกษาอื่น” หมายความว่า สถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือเอกชน ที่มีคุณภาพและมาตรฐานจัดตั้งถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งในหรือต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ

ข้อ 5 การรับนักศึกษา

มหาวิทยาลัยรับนักศึกษาเข้าศึกษาหลักสูตรชั้นปริญญาตรี โดยวิธีดังนี้

5.1 การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในระบบกลาง (Admissions) ซึ่งดำเนินการโดย
องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ

5.2 การรับตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ได้แก่

5.2.1 การคัดเลือกโดยวิธีรับตรง

5.2.2 การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรต่อเนื่อง

5.3 การรับตามข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถาบันหรือข้อตกลงของเครือข่าย ความร่วมมือระหว่าง
สถาบัน

5.4 การรับนักศึกษาเป็นผู้ร่วมเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยการศึกษา
ของผู้ร่วมเรียนและประกาศผู้ร่วมเรียนนั้น ๆ

5.5 วิธีอื่น ๆ ที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ 6 คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา

6.1 สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดของการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือการศึกษาอื่นที่เทียบเท่า

6.2 ผ่านการรับเข้าเป็นนักศึกษาตามความในข้อ 5

6.3 ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ไร้รังสีที่แพร่กระจายได้ หรือโรคที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา

ข้อ 7 การรายงานตัวเป็นนักศึกษา

ผู้มีสิทธิ์ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา ต้องรายงานตัวและขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาตามกำหนด และ
รายละเอียดที่มหาวิทยาลัยจะประกาศเป็นคราว ๆ ไป มิฉะนั้นจะถือว่าสละสิทธิ์

ข้อ 8 ค่าธรรมเนียมการศึกษา

ค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ต้องชำระให้แก่มหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามรายละเอียดที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ 9 ระบบการศึกษา

9.1 มหาวิทยาลัยอำนวยความสะดวกด้วยวิธีประสานงานทางวิชาการระหว่างคณะและภาควิชาต่าง ๆ คณะ
หรือภาควิชาใด มีหน้าที่เกี่ยวกับวิชาการด้านใด มหาวิทยาลัยจะส่งเสริมให้อำนวยการศึกษาในวิชาการด้านนั้นแก่นักศึกษาทั้ง
มหาวิทยาลัย

9.2 มหาวิทยาลัยจัดการศึกษาโดยใช้ระบบทวิภาคเป็นหลัก โดยปีการศึกษาหนึ่ง ๆ มี 2 ภาคการศึกษา
ปกติ ซึ่งเป็นภาคการศึกษาบังคับ คือภาคการศึกษาที่หนึ่ง และภาคการศึกษาที่สอง โดยแต่ละภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลา
ศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และมหาวิทยาลัยอาจเปิดภาคฤดูร้อนเพิ่มอีกได้ ซึ่งเป็นภาคการศึกษาที่ไม่บังคับ มีระยะเวลา
ศึกษาไม่น้อยกว่า 7 สัปดาห์ แต่ให้มีจำนวนชั่วโมงเรียนของแต่ละรายวิชาเท่ากับภาคการศึกษาปกติ

มหาวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาระบบอื่นได้ เช่น ระบบไตรภาค หรือระบบจตุรภาค โดยให้มีจำนวนชั่วโมง
เรียนของแต่ละรายวิชาเท่ากับภาคการศึกษาปกติของระบบทวิภาค

9.3 การกำหนดปริมาณการศึกษาของแต่ละรายวิชาให้กำหนดเป็นหน่วยกิตตามลักษณะการจัดการเรียน
การสอน ดังนี้

9.3.1 ภาคทฤษฎี ใ้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาหนึ่งชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดหนึ่งภาค
การศึกษาปกติ หรือจำนวนชั่วโมงรวมไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมง ให้นับเป็นหนึ่งหน่วยกิต

9.3.2 ภาคปฏิบัติ ใช้เวลาฝึกหรือทดลอง 2 – 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ หรือจำนวนชั่วโมงรวม ระหว่าง 30 - 45 ชั่วโมง ให้นับเป็นหนึ่งหน่วยกิต

9.3.3 การฝึกงาน การฝึกภาคสนามหรือการฝึกอื่น ๆ ใช้เวลา 3 - 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ หรือจำนวนชั่วโมงรวมระหว่าง 45 - 90 ชั่วโมงหรือเทียบเท่า ให้นับเป็นหนึ่งหน่วยกิต

9.3.4 สหกิจศึกษาเป็นการศึกษาที่ใช้เวลาปฏิบัติงาน ในสถานประกอบการ อย่างต่อเนื่อง ไม่น้อยกว่า 16 สัปดาห์และไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต ทั้งนี้ต้องผ่านการเตรียมความพร้อม ก่อนออกปฏิบัติสหกิจศึกษาไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง

9.3.5 การศึกษาด้วยตนเอง เป็นการศึกษาที่นักศึกษาต้องศึกษาหรือวิเคราะห์ด้วยตนเองเป็นหลัก โดยมีอาจารย์ผู้สอนให้คำปรึกษา เช่น รายวิชาโครงการนักศึกษาปัญหาพิเศษ ใช้เวลา 2 – 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ หรือเทียบเท่าทั้งในห้องปฏิบัติการ และนอกห้องเรียน ให้นับเป็นหนึ่งหน่วยกิต

9.3.6 การศึกษาบางรายวิชาที่มีลักษณะเฉพาะ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดหน่วยกิตโดยใช้หลักเกณฑ์อื่นได้ตามความเหมาะสม

9.4 คณะอาจกำหนดเงื่อนไขการลงทะเบียนเรียนบางรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาสามารถเรียนรายวิชานั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การลงทะเบียนเรียนที่ผิดเงื่อนไข ให้ถือเป็นโมฆะในรายวิชานั้น

ข้อ 10 การลงทะเบียนเรียน

10.1 กำหนดวัน เวลา สถานที่ และวิธีการลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษา ให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

10.1.2 นักศึกษาที่ไม่ได้ลงทะเบียนเรียน เมื่อพ้นกำหนดสัปดาห์แรกนับจาก วันเปิดภาคการศึกษาปกติ หรือพ้นกำหนดสองวันแรกภาคฤดูร้อน จะหมดสิทธิ์ในการลงทะเบียนเรียนสำหรับ ภาคการศึกษานั้น

10.1.3 ในภาคการศึกษาปกติใด หากนักศึกษาไม่ได้ลงทะเบียนเรียน ต้องยื่นคำร้องขอลาพักการศึกษาภายใน 30 วัน นับจากวันเปิดภาคการศึกษานั้น หากไม่ปฏิบัติตามดังกล่าว มหาวิทยาลัยจะถอนชื่อนักศึกษาผู้นั้นออกจากทะเบียนนักศึกษา

10.1.4 การลงทะเบียนเรียนรายวิชาต่าง ๆ ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา มิฉะนั้น จะถือว่าการลงทะเบียนเรียนดังกล่าวเป็นโมฆะ

10.1.5 ในภาคการศึกษาปกติ นักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียนไม่ต่ำกว่า 9 หน่วยกิต และไม่เกิน 22 หน่วยกิต ยกเว้นนักศึกษาในภาวะรอพินิจตามนัยแห่งข้อ 12 ของระเบียบนี้ต้องลงทะเบียนเรียนไม่เกิน 16 หน่วยกิต และสำหรับภาคฤดูร้อนนักศึกษาลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 9 หน่วยกิต ยกเว้นนักศึกษาในภาวะรอพินิจ ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 6 หน่วยกิต

10.1.6 ภาคฤดูร้อน นักศึกษาลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 9 หน่วยกิต ยกเว้น นักศึกษาในภาวะรอพินิจ และนักศึกษาในภาวะวิกฤตตามนัยแห่งข้อ 12 ของระเบียบนี้ ลงทะเบียนเรียนได้ ไม่เกิน 6 หน่วยกิต

10.1.7 การลงทะเบียนเรียนโดยมีจำนวนหน่วยกิตมากกว่าหรือน้อยกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ 10.1.5 และ 10.1.6 ต้องขออนุมัติคณบดีโดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา มิฉะนั้นจะถือว่าการลงทะเบียนเรียนดังกล่าวเป็นโมฆะ

10.1.8 ในกรณีมีเหตุอันควร มหาวิทยาลัยอาจประกาศงดการสอนรายวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือจำกัดจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาใดก็ได้

10.1.9 การลงทะเบียนเรียนรายวิชาเพิ่ม ต้องกระทำภายในสัปดาห์แรกของภาคการศึกษาปกติ และภายใน 2 วันแรกของภาคฤดูร้อน

10.2 การถอน

10.2.1 การถอนการลงทะเบียนเรียนรายวิชาใด ให้มีผลดังนี้

10.2.1.1 ถ้าถอนภายใน 2 สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาปกติหรือภายในสัปดาห์แรกของภาคฤดูร้อน รายวิชานั้นจะไม่ปรากฏในใบแสดงผลการศึกษา

10.2.1.2 ถ้าถอนเมื่อพ้นกำหนด 2 สัปดาห์แรก แต่ยังคงอยู่ใน 12 สัปดาห์ หรือเมื่อพ้นกำหนดสัปดาห์แรก แต่ยังคงอยู่ใน 5 สัปดาห์แรกของภาคฤดูร้อน จะต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผ่านอาจารย์ผู้สอน และรายวิชานั้นจะปรากฏในใบแสดงผลการศึกษา โดยจะได้สัญลักษณ์ W

10.2.1.3 เมื่อพ้นกำหนดการถอนรายวิชาโดยได้สัญลักษณ์ W ตามข้อ 10.2.1.2 แล้ว นักศึกษาจะถอนการลงทะเบียนเฉพาะรายวิชาไม่ได้ ยกเว้นกรณีความผิดพลาด ไม่ได้เกิดจากนักศึกษา

ข้อ 11 การวัดและประเมินผล

11.1 มหาวิทยาลัยดำเนินการวัดและประเมินผลแต่ละรายวิชาที่นักศึกษาได้ ลงทะเบียนเรียนในทุกภาคการศึกษา การวัดและประเมินผลเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้สอน หรือผู้ที่คณะเจ้าของรายวิชาจะกำหนด ซึ่งอาจกระทำโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม การสอบ หรือวิธีอื่น ตามที่คณะเจ้าของรายวิชาจะกำหนดในแต่ละรายวิชา ซึ่งการสอบอาจมีได้หลายครั้ง และการสอบได้ หมายถึง การสอบครั้งสุดท้ายของรายวิชานั้น

11.2 ทุกรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียน นักศึกษาต้องเข้ารับการวัดและประเมินผล ตามกิจกรรมที่อาจารย์ผู้สอนรายวิชานั้น ๆ กำหนด และต้องเข้าเรียนตามแผนการสอนที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด

11.3 การวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชา ให้วัดและประเมินผลเป็นระดับคะแนนหรือสัญลักษณ์

11.3.1 การวัดและประเมินผลเป็นระดับคะแนน มี 8 ระดับ มีความหมายดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย	ค่าระดับคะแนน (ต่อหนึ่งหน่วยกิต)
A	ดีเยี่ยม	(Excellent) 4.0
B+	ดีมาก	(Very Good) 3.5
B	ดี	(Good) 3.0
C+	พอใช้	(Fairly Good) 2.5
C	ปานกลาง	(Fair) 2.0
D+	อ่อน	(Poor) 1.5
D	อ่อนมาก	(Very Poor) 1.0
E	ตกออก	(Fail) 0.0

11.3.2 การวัดและประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ มีความหมายดังนี้

11.3.2.1 รายวิชาที่ไม่มีจำนวนหน่วยกิต เช่น รายวิชาฝึกงานและ รายวิชาที่มีจำนวนหน่วยกิต แต่หลักสูตรกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ เช่น รายวิชาสหกิจศึกษา หรือรายวิชาที่กำหนดในระเบียบฯ ของคณะ กำหนดสัญลักษณ์ ดังนี้

G (Distinction)	หมายความว่า	ผลการศึกษาอยู่ในขั้นดี
P (Pass)	หมายความว่า	ผลการศึกษาอยู่ในขั้นพอใช้
F (Fail)	หมายความว่า	ผลการศึกษาอยู่ในขั้นตก

11.3.2.2 รายวิชาที่ไม่นับหน่วยกิตเป็นหน่วยกิตสะสม กำหนด สัญลักษณ์ ดังนี้

S (Satisfactory)	หมายความว่า	ผลการศึกษาเป็นที่พอใจ
------------------	-------------	-----------------------

U (Unsatisfactory) หมายความว่า ผลการศึกษาไม่เป็นที่พอใจ

11.3.3 สัญลักษณ์อื่น ๆ มีความหมายดังนี้

I (Incomplete) หมายความว่า การวัดและประเมินผลยังไม่สมบูรณ์ ใช้เมื่ออาจารย์ผู้สอน โดยความเห็นชอบของหัวหน้าภาควิชาที่รับผิดชอบรายวิชานั้น เห็นสมควรให้รอการวัดและประเมินผลไว้ก่อน เนื่องจากนักศึกษายังปฏิบัติงานซึ่งเป็นส่วนประกอบการศึกษาวิชานั้นยังไม่สมบูรณ์ หรือใช้เมื่อนักศึกษาได้รับการอนุมัติให้ ได้สัญลักษณ์ I จากคณะกรรมการประจำคณะตามความใน ข้อ 16.1.2 แห่งระเบียบนี้ เมื่อได้สัญลักษณ์ I ในรายวิชาใด นักศึกษาต้องติดต่ออาจารย์ผู้สอนเพื่อดำเนินการให้มีการวัดและประเมินผลภายใน 1 สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาปกติ ถัดไป หรือ 1 สัปดาห์แรกของภาคฤดูร้อน หากว่านักศึกษาผู้นั้นลงทะเบียนเรียนในภาคฤดูร้อนด้วย เมื่อพ้นกำหนดดังกล่าว ยังไม่สามารถวัดและประเมินผลได้ สัญลักษณ์ I จะเปลี่ยนเป็นระดับคะแนน E หรือสัญลักษณ์ F หรือ U หรือ W หรือ R แล้วแต่กรณีทันที

W (Withdrawn) หมายความว่า ถอนหรือยกเลิกการลงทะเบียนเรียน ใช้เมื่อนักศึกษาได้รับการอนุมัติให้ถอนหรือยกเลิกการลงทะเบียนเรียนวิชานั้น ตามความในข้อ 10.2.1.2 หรือ ข้อ 16.1.2 แห่ง ระเบียบนี้ หรือเมื่อคณะกรรมการประจำคณะอนุมัติให้นักศึกษาที่ได้สัญลักษณ์ I อยู่ ลาพักการศึกษาในภาคการศึกษาปกติ ถัดไป

R (Deferred) หมายความว่า เลื่อนกำหนดการวัดและประเมินผลไปเป็นภาคการศึกษา ปกติถัดไป ใช้สำหรับรายวิชาที่นักศึกษาได้สัญลักษณ์ I อยู่ และมีใบรายชื่อรายวิชาภาคฤดูร้อน และภาคปฏิบัติ ซึ่งอาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่าไม่สามารถวัดและประเมินผลได้ก่อนสิ้น 1 สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาปกติถัดไป โดยมีสาเหตุอันมิใช่ความผิด ของนักศึกษา

การให้สัญลักษณ์ R ต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะของคณะที่ รับผิดชอบรายวิชานั้น และนักศึกษาที่ได้สัญลักษณ์ R ต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชานั้นใหม่ในภาคการศึกษาปกติถัดไป จึงจะมี สิทธิ์ได้รับการวัดและประเมินผล หากนักศึกษาไม่ลงทะเบียนเรียนภายใน 2 สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาปกติ สัญลักษณ์ R จะเปลี่ยนเป็นระดับคะแนน E ทันที

11.4 นักศึกษาที่ได้รับระดับคะแนน E หรือระดับคะแนนอื่นที่หลักสูตรกำหนด หรือสัญลักษณ์ F ในรายวิชา ใด ต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชานั้นซ้ำ เว้นแต่รายวิชาดังกล่าวเป็นรายวิชาในหมวดวิชาเลือกตามหลักสูตร

11.5 นักศึกษาจะลงทะเบียนเรียนซ้ำรายวิชาที่ได้รับระดับคะแนนตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป หรือได้สัญลักษณ์ G หรือ P หรือ S มิได้ เว้นแต่จะเป็นรายวิชาที่มีการกำหนดไว้ในหลักสูตรเป็นอย่างอื่น การลงทะเบียนเรียนรายวิชาใดที่ผิด เงื่อนไขนี้ถือเป็นเรื่อง

11.6 การลงทะเบียนเรียนโดยไม่นับหน่วยกิตเป็นหน่วยกิตสะสม

11.6.1 นักศึกษาอาจลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่มีวิชาบังคับของหลักสูตร โดยไม่นับหน่วยกิต เป็นหน่วยกิตสะสมได้ การวัดและประเมินผลรายวิชานั้น ให้วัดและประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ S หรือ U

11.6.2 การนับจำนวนหน่วยกิตสูงสุดที่นักศึกษามีสิทธิ์ลงทะเบียนเรียนได้ในแต่ละภาคการศึกษา ตามความในข้อ 10.1.5 และ 10.1.6 ให้นำรวมจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียน โดยไม่นับหน่วยกิต เป็นหน่วยกิตสะสมเข้าด้วย แต่จะไม่นำมานับรวมในการคิดจำนวนหน่วยกิตต่ำสุดที่นักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียนในภาค การศึกษาปกติ

11.6.3 นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาใด โดยไม่นับหน่วยกิตเป็นหน่วยกิตสะสม ที่ได้ สัญลักษณ์ S หรือ U แล้ว ภายหลังจากลงทะเบียนเรียนซ้ำ โดยให้มีการวัดและประเมินผลเป็นระดับคะแนนอีกมิได้ เว้นแต่ใน กรณีที่มีการย้ายคณะหรือประเภทวิชา หรือย้ายสาขาวิชา และรายวิชานั้นเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรใหม่

11.7 การนับจำนวนหน่วยกิตสะสม ให้นับรวมเฉพาะหน่วยกิต ของรายวิชาตามหลักสูตรที่ได้ระดับคะแนนไม่ต่ำกว่า 1.00 หรือได้สัญลักษณ์ G หรือ P แต่บางหลักสูตรอาจกำหนดให้ได้ระดับคะแนนสูงกว่า 1.00 จึงจะนับหน่วยกิตของรายวิชานั้นเป็นหน่วยกิตสะสมก็ได้

11.8 ในกรณีที่นักศึกษาได้ศึกษารายวิชาใดมากกว่าหนึ่งครั้ง ให้นับหน่วยกิตของรายวิชานั้น เป็นหน่วยกิตสะสมตามหลักสูตรได้เพียงครั้งเดียว โดยพิจารณาจากการวัดและประเมินผลครั้งสุดท้าย

11.9 มหาวิทยาลัยจะประเมินผลการศึกษานักศึกษาทุกคนที่ได้ลงทะเบียนเรียน โดยคำนวณผลตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

11.9.1 หน่วยจุดของรายวิชาหนึ่ง ๆ คือ ผลคูณระหว่างจำนวนหน่วยกิตกับค่าระดับคะแนนที่ได้จากการประเมินผลรายวิชานั้น

11.9.2 แต้มระดับคะแนนเฉลี่ยประจำภาค คือ ค่าผลรวมของหน่วยจุดของทุกรายวิชาที่ได้ศึกษาในภาคการศึกษานั้นหารด้วยหน่วยกิตรวมของรายวิชาดังกล่าว เฉพาะรายวิชาที่มีการประเมินผลเป็นระดับคะแนน

11.9.3 แต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม คือ ค่าผลรวมของหน่วยจุดของทุกรายวิชาที่ได้ศึกษามาตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย หารด้วยจำนวนหน่วยกิตรวมของรายวิชาดังกล่าว เฉพาะรายวิชาที่มีการประเมินผลเป็นระดับคะแนน และในกรณีที่มีการเรียนรายวิชาที่ได้ระดับคะแนน D หรือ E มากกว่าหนึ่งครั้ง ให้นำผลการศึกษาและหน่วยกิตครั้งสุดท้ายสุดมาคำนวณแต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

11.9.4 แต้มระดับคะแนนเฉลี่ยประจำภาค และแต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ให้นำมาคำนวณเป็นค่าที่มีเลขทศนิยม 2 ตำแหน่ง โดยไม่มีการปัดเศษจากทศนิยมตำแหน่งที่ 3

11.10 การทุจริตในการวัดผล

เมื่อมีการตรวจพบว่า นักศึกษาทุจริตในการวัดผล เช่น การสอบรายวิชาใด ให้ผู้ที่รับผิดชอบการวัดผลครั้งนั้น หรือผู้ควบคุมการสอบ รายงานการทุจริตพร้อมส่งหลักฐานการทุจริตไปยัง คณะที่นักศึกษานั้นสังกัด ตลอดจนแจ้งให้อาจารย์ผู้สอนรายวิชานั้นทราบ โดยให้นักศึกษาที่ทุจริตในการวัดผล ดังกล่าวได้ระดับคะแนน E หรือสัญลักษณ์ F หรือ U ในรายวิชานั้น และอาจพิจารณาโทษทางวินัยประการใด ประการหนึ่ง ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ว่าด้วยวินัยนักศึกษา

11.11 ระเบียบและข้อพึงปฏิบัติอื่น ๆ เกี่ยวกับการสอบที่มีได้ระบุไว้ในระเบียบนี้ ให้คณะเป็นผู้พิจารณาประกาศเพิ่มเติมได้ ตามความเหมาะสมกับสภาพและลักษณะการศึกษาของแต่ละคณะ

ข้อ 12 สถานภาพนักศึกษา

มหาวิทยาลัยจะจำแนกสถานภาพนักศึกษาตามผลการศึกษาในทุกภาคการศึกษา ทั้งนี้ ไม่นับภาคการศึกษาที่ได้ลาพักหรือถูกให้พัก

สถานภาพนักศึกษามี 3 ประเภท คือ นักศึกษาปกติ นักศึกษาในภาวะวิกฤตและนักศึกษานองภาวะรอพิง

12.1 นักศึกษาปกติ คือ นักศึกษาที่ได้แต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป

12.2 นักศึกษาในภาวะวิกฤต คือ นักศึกษาที่ได้แต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 1.00 – 1.99 ในภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย

12.3 นักศึกษาในภาวะรอพิง คือ นักศึกษาที่ได้แต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 โดยให้จำแนกนักศึกษานองภาวะรอพิง ดังนี้

12.3.1 นักศึกษาที่ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยครบ 2 ภาคการศึกษาปกติแล้ว และได้แต่้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมในภาคการศึกษาที่สอง ตั้งแต่ 1.25 แต่ไม่ถึง 2.00 หรือนักศึกษาปกติที่ได้แต่้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 1.50 แต่ไม่ถึง 2.00 ในภาคการศึกษาปกติถัดไป จะได้รับภาวะรอพินิจครั้งที่ 1

12.3.2 นักศึกษาที่อยู่ในภาวะรอพินิจครั้งที่ 1 ที่ได้แต่้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 1.70 แต่ไม่ถึง 2.00 ในภาคการศึกษาปกติถัดไป จะได้รับภาวะรอพินิจครั้งที่ 2

12.3.3 นักศึกษาที่อยู่ในภาวะรอพินิจครั้งที่ 2 ที่ได้แต่้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 1.90 แต่ไม่ถึง 2.00 ในภาคการศึกษาปกติถัดไป จะได้รับภาวะรอพินิจครั้งที่ 3

ข้อ 13 การย้ายคณะหรือประเภทวิชา หรือสาขาวิชา

13.1 การย้ายคณะหรือประเภทวิชา หรือสาขาวิชา ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ปกครองและอาจารย์ที่ปรึกษา และได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะที่เกี่ยวข้อง ในการพิจารณาอนุมัติให้ยึดหลักเกณฑ์ ดังนี้

13.1.1 นักศึกษาที่ขอย้ายคณะหรือประเภทวิชา หรือสาขาวิชา ต้องได้ศึกษาอยู่ในคณะหรือประเภทวิชาหรือสาขาวิชาเดิม ไม่น้อยกว่า 1 ภาคการศึกษาปกติ ทั้งนี้ ไม่นับรวมภาคการศึกษาที่ลาพักหรือถูกให้พัก

13.1.2 การกำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์การให้นักศึกษาย้ายเข้าศึกษาให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการประจำคณะที่นักศึกษาขอย้ายเข้า

13.2 นักศึกษาที่ได้รับการอนุมัติให้ย้ายคณะหรือประเภทวิชา หรือสาขาวิชาอาจมีสิทธิ์ได้รับการเทียบโอนหรือรับโอนบางรายวิชา รายวิชาที่ได้รับการเทียบโอนหรือรับโอนให้ได้สัญลักษณ์หรือระดับคะแนนเดิม และให้นับหน่วยกิตรายวิชาดังกล่าวเป็นหน่วยกิตสะสม แต่ไม่นำมาคำนวณแต่้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม โดยนักศึกษาต้องดำเนินการยื่นขอรับโอนหรือเทียบโอนให้แล้วเสร็จภายในสองสัปดาห์ หลังจากได้รับอนุมัติ ให้ย้ายคณะ หรือประเภทวิชาหรือสาขาวิชา และคณะต้องแจ้งผลการพิจารณาให้มหาวิทยาลัยทราบ ก่อนสิ้นสุด การสอบกลางภาคของภาคการศึกษานั้น ๆ

13.3 การรับโอนรายวิชา ที่เป็นรายวิชาเดียวกันกับรายวิชาในหลักสูตรหรือ สาขาวิชาใหม่ หรือรายวิชาที่ไม่ได้เปิดสอนในมหาวิทยาลัย แต่ได้รับความเห็นชอบจากคณะที่นักศึกษาสังกัด รายวิชานั้นจะต้องมีระดับคะแนน D ขึ้นไป ส่วนการเทียบโอนรายวิชา ที่มีเนื้อหาเทียบเท่ากับรายวิชาใน หลักสูตรหรือ สาขาวิชาใหม่ ให้มีหลักเกณฑ์ตามความในข้อ 14.6

ข้อ 14 การเทียบโอนและการรับโอนรายวิชา

14.1 ผู้ที่เคยศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่น และ ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย มีสิทธิ์ได้รับการรับโอนหรือเทียบโอนบางรายวิชา โดยนักศึกษาต้อง ดำเนินการยื่นขอรับโอนหรือเทียบโอนให้แล้วเสร็จ ภายในสองสัปดาห์แรกที่เข้าศึกษาและคณะต้องแจ้งผลการพิจารณาให้มหาวิทยาลัยทราบ ก่อนสิ้นสุดการสอบกลางภาคของภาคการศึกษานั้น ๆ

14.2 นักศึกษาที่รับโอนมาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น มีสิทธิ์ได้รับการพิจารณาเทียบโอนบางรายวิชา โดยนักศึกษาต้องดำเนินการขอเทียบโอนให้แล้วเสร็จภายในสองสัปดาห์แรกที่เข้าศึกษาและคณะต้องแจ้งผลการพิจารณาให้มหาวิทยาลัยทราบ ก่อนสิ้นสุดการสอบกลางภาคของภาคการศึกษานั้น ๆ

14.3 การเทียบโอนหรือรับโอนรายวิชาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่นทั้งภายในและต่างประเทศ ต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะก่อน

14.4 รายวิชาที่ได้รับการรับโอนหรือเทียบโอน ให้ได้สัญลักษณ์หรือระดับคะแนนเดิม และให้ับหน่วยกิตรายวิชาดังกล่าวเป็นหน่วยกิตสะสม และนำมาคำนวณแต่้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

14.5 นักศึกษาไม่มีสิทธิ์ลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่ได้สัญลักษณ์หรือระดับคะแนนเดิมอีก เว้นแต่เมื่อผลการศึกษารายวิชาที่สัมพันธ์กับรายวิชาที่ได้สัญลักษณ์ หรือระดับคะแนนเดิม ต่ำกว่ามาตรฐานที่คณะหรือภาควิชากำหนด ให้ลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่ได้สัญลักษณ์หรือระดับคะแนนเดิมนั้นซ้ำอีกได้ และให้นับหน่วยกิตรายวิชาดังกล่าวเป็นหน่วยกิตสะสมได้เพียงครั้งเดียว

14.6 การเทียบโอนหรือรับโอนรายวิชาต้องได้รับการอนุมัติจากภาควิชาที่เกี่ยวข้อง โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

14.6.1 เป็นรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาในหลักสูตรระดับอุดมศึกษา หรือ เทียบเท่า ที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจตามกฎหมายในการกำกับดูแล

14.6.2 เป็นรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชา ที่มีเนื้อหาสาระอยู่ในระดับเดียวกัน และมีปริมาณเท่ากัน หรือไม่น้อยกว่าสามในสี่ของรายวิชา หรือกลุ่มรายวิชาที่ขอเทียบ หรืออยู่ในดุลยพินิจของ ภาควิชา

14.6.3 เป็นรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชา ที่มีผลการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับ คะแนน C หรือเทียบเท่า หรือสัญลักษณ์ S

14.6.4 ให้มีการรับโอนหรือเทียบโอนรายวิชา หรือกลุ่มรายวิชา ได้ไม่เกิน สามในสี่ของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรใหม่

14.7 การเทียบโอนความรู้และการให้หน่วยกิตจากการศึกษานอกระบบและหรือการศึกษาตามอัธยาศัยเข้าสู่การศึกษาในระบบ

14.7.1 การเทียบความรู้ จะเทียบเป็นรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาตามหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยเปิดสอน

14.7.2 การเทียบประสบการณ์จากการทำงาน จะคำนึงถึงความรู้ที่ได้จากประสบการณ์เป็นหลัก

14.7.3 วิธีการประเมินเพื่อการเทียบความรู้ในแต่ละรายวิชาหรือกลุ่ม รายวิชา และเกณฑ์การตัดสิน ให้อยู่ในดุลยพินิจของภาควิชาที่นักศึกษาขอเทียบโอนความรู้

14.7.4 ผลการประเมินต้องเทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับคะแนน 2.00 หรือเทียบเท่า จึงจะให้จำนวนหน่วยกิตของรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชานั้น แต่ไม่ให้เป็นระดับคะแนน และไม่นำมาคำนวณแต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

14.7.5 การบันทึกผลการเรียน ให้บันทึกตามวิธีการประเมิน ดังนี้

14.7.5.1 ถ้าได้หน่วยกิตจากการทดสอบมาตรฐานให้บันทึก CS (credits from standardized test)

14.7.5.2 ถ้าได้หน่วยกิตจากการทดสอบที่ไม่ใช่การทดสอบมาตรฐาน ให้บันทึก CE (credits from exam)

14.7.5.3 ถ้าได้หน่วยกิตจากการประเมินการศึกษา หรือการอบรมที่จัดโดยหน่วยงานอื่น ให้บันทึก CT (credits from training)

14.7.5.4 ถ้าได้หน่วยกิตจากการเสนอแฟ้มสะสมผลงานให้บันทึก CP (credits from portfolio)

14.7.6 ให้เทียบรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาจากการศึกษานอกระบบและหรือการศึกษาตามอัธยาศัยได้ไม่เกินสามในสี่ของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตร และต้องใช้เวลาศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยอย่างน้อยหนึ่งปีการศึกษา

ข้อ 15 การรับโอนนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น

15.1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อาจรับโอนนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น

15.2 การรับโอนนักศึกษา ต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะที่ นักศึกษาขอโอนเข้าศึกษา และอธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมาย โดยนักศึกษาต้องศึกษาอยู่ในสถาบันเดิม มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 1 ภาคการศึกษาปกติ ทั้งนี้ไม่นับภาคการศึกษาที่ลาพักหรือถูกให้พัก

15.3 การสมัครขอโอนย้ายให้ยื่นคำร้องถึงมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์อย่างน้อย 2 เดือน ก่อนกำหนดการลงทะเบียนเรียนของภาคการศึกษาที่จะโอนเข้าศึกษา

ข้อ 16 การลา

16.1 การลาป่วยหรือลาจิก

16.1.1 การลาไม่เกิน 7 วัน ในระหว่างเปิดภาคการศึกษา ต้องได้รับการอนุมัติจากอาจารย์ผู้สอนและแจ้งอาจารย์ที่ปรึกษาทราบ ถ้าเกิน 7 วัน ต้องได้รับการอนุมัติจากคณบดี โดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา สำหรับงานหรือการสอบที่นักศึกษาได้ขาดไปในช่วงเวลานั้น ให้อยู่ในดุลยพินิจของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งอาจจะอนุญาตให้ปฏิบัติงานหรือสอบทดแทน หรือยกเว้นได้

16.1.2 ในกรณีที่ป่วยหรือมีเหตุสุดวิสัย ทำให้ไม่สามารถเข้าสอบได้ นักศึกษาต้องขอผ่อนผันการสอบไล่ต่อคณะภายในวันถัดไป หลังจากที่มีการสอบไล่รายวิชานั้น เว้นแต่จะมี เหตุผลอันสมควร คณะกรรมการประจำคณะเป็นผู้พิจารณาการขอผ่อนผันดังกล่าว โดยอาจอนุมัติให้ได้ สัญลักษณ์ W หรือให้ยกเลิกการลงทะเบียนเรียนรายวิชานั้นเป็นกรณีพิเศษ โดยให้สัญลักษณ์ W หรือไม่อนุมัติ การผ่อนผัน โดยให้ถือว่าขาดสอบก็ได้

16.2 การลาพักการศึกษา

16.2.1 การลาพักการศึกษาเป็นการลาพักทั้งภาคการศึกษา และถ้าได้ลงทะเบียนไปแล้ว เป็นการยกเลิกการลงทะเบียนเรียน โดยรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนทั้งหมดในภาคการศึกษานั้น จะไม่ปรากฏในใบแสดงผลการศึกษา

16.2.2 การขอลาพักการศึกษา ให้แสดงเหตุผลความจำเป็นพร้อมทั้งมีหนังสือรับรองของผู้ปกครอง ผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา การลาพักการศึกษาต้องได้รับการอนุมัติจากคณบดี

16.2.3 การลาพักการศึกษา จะลาพักเกิน 2 ภาคการศึกษาปกติติดต่อกันไม่ได้

16.2.4 ในสองภาคการศึกษาปกติแรกที่ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยนักศึกษาจะลาพักการศึกษาไม่ได้ เว้นแต่กรณีที่ป่วย หรือถูกเกณฑ์หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ และหรือได้รับทุนต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยเห็นว่าประโยชน์กับนักศึกษา

16.2.5 การลาพักการศึกษา นอกเหนือจากหลักเกณฑ์ตามความในข้อ 16.2.3 และข้อ 16.2.4 ต้องได้รับการอนุมัติจากอธิการบดีเป็นกรณีพิเศษ โดยการเสนอของคณบดี

16.2.6 นักศึกษาจะต้องชำระค่ารักษาสถานภาพนักศึกษาทุกภาคการศึกษาที่ได้รับการอนุมัติให้ลาพัก ตามอัตราที่มหาวิทยาลัยกำหนด ยกเว้นภาคการศึกษาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไปก่อนแล้ว

16.3 การลาป่วยและการลาพักการศึกษาเนื่องจากป่วย นักศึกษาต้องแสดง ใบรับรองแพทย์จากสถานพยาบาลของรัฐด้วยทุกครั้ง

16.4 การให้พักการศึกษา ในกรณีที่คณะกรรมการแพทย์ซึ่งอธิการบดีแต่งตั้งขึ้น วินิจฉัยว่าป่วย และคณะกรรมการประจำคณะเห็นว่าโรคนั้นเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา และหรือเป็นอันตรายต่อผู้อื่น คณะกรรมการประจำคณะอาจเสนอให้นักศึกษาผู้นั้นพักการศึกษาได้

16.5 การลาออก นักศึกษายื่นใบลาออก พร้อมหนังสือรับรองของผู้ปกครองผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขออนุมัติต่ออธิการบดี ผู้ที่จะได้รับการอนุมัติให้ลาออกได้ต้องไม่มีหนี้สินกับมหาวิทยาลัย

16.6 นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาครบถ้วนตามหลักสูตรกำหนดแล้ว แต่มีผลสอบวัดระดับความรู้ภาษาอังกฤษ และ/หรือภาษาจีนไม่ถึงเกณฑ์สำเร็จการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และ/ หรือไม่ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรและอื่น ๆ ตามหลักสูตรกำหนด และ/หรือมหาวิทยาลัยกำหนด ให้รักษาสถานภาพนักศึกษาและชำระค่ารักษาสถานภาพ

ข้อ 17 การเสนอชื่อเพื่อรับปริญญาและการอนุมัติให้ปริญญา

17.1 นักศึกษาที่จะได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับปริญญา ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนดังนี้

17.1.1 ได้ศึกษาและผ่านการวัดและประเมินผลรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรและข้อกำหนดของสาขาวิชาที่จะรับปริญญา โดยไม่มีรายวิชาใดที่ได้สัญลักษณ์ I หรือ R ค้างอยู่ ทั้งนี้ นับรวมถึงรายวิชาที่ได้รับการเทียบโอนและที่รับโอนด้วย และนักศึกษาจะต้องผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อพัฒนานักศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดด้วย

17.1.2 ยังมีสถานภาพเป็นนักศึกษาอยู่และได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00 หากเป็นนักศึกษาที่โอนย้ายมาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ จะต้องศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์อย่างน้อยหนึ่งปีการศึกษา

17.1.3 ระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา

17.1.3.1 หลักสูตร 4 ปี สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน 6 ภาคการศึกษา ปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน 14 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียน ไม่เต็มเวลา

17.1.3.2 หลักสูตร 5 ปี สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน 8 ภาคการศึกษา ปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน 17 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียน ไม่เต็มเวลา

17.1.3.3 หลักสูตรไม่น้อยกว่า 6 ปี สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน 10 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน 20 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา ทั้งนี้ ให้ยกเว้นนักศึกษาที่ได้รับการรับโอนหรือเทียบโอนรายวิชา

17.1.4 ไม่อยู่ในระหว่างการรอรับโทษทางวินัยที่ระบุในแจ้งการเสนอชื่อเพื่อรับปริญญาชั่วระยะเวลาหนึ่ง

17.1.5 ได้ปฏิบัติตามระเบียบต่าง ๆ ครบถ้วนและไม่มีหนี้สินใด ๆ ต่อมหาวิทยาลัย

17.1.6 ได้ดำเนินการเพื่อขอรับปริญญาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

17.2 นักศึกษาที่จะได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับปริญญาเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนดังนี้

17.2.1 มีคุณสมบัติตามความในข้อ 17.1

17.2.2 ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

17.2.3 ไม่เคยได้ระดับคะแนนต่ำกว่า 2.00 หรือสัญลักษณ์ F หรือ U ในรายวิชาใดๆ

17.2.4 ใช้เวลาศึกษาไม่เกินจำนวนปีการศึกษาต่อเนื่องกัน ตามแผนการศึกษา ของสาขาวิชาที่จะได้รับปริญญา ทั้งนี้ไม่นับรวมภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาระณีที่ป่วย หรือ ถูกเกณฑ์หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ หรือได้รับทุนต่าง ๆ หรือไปศึกษารายวิชา หรือฝึกอบรม จากสถาบันอุดมศึกษาอื่น ซึ่งมหาวิทยาลัยเห็นว่าเป็นประโยชน์กับนักศึกษา

17.2.5 ไม่เคยเป็นผู้มีประวัติได้รับการลงโทษ เนื่องจากผิดวินัยอย่างร้ายแรง

17.3 นักศึกษาที่จะได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับปริญญาเกียรตินิยมอันดับสองต้องมีคุณสมบัติครบถ้วน ดังนี้

17.3.1 มีคุณสมบัติตามความในข้อ 17.1

17.3.2 ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.25 ขึ้นไป แต่เป็นผู้ไม่มีสิทธิ์ได้รับปริญญาเกียรติ
นิยมอันดับหนึ่ง

17.3.3 ไม่เคยได้ระดับคะแนนต่ำกว่า 2.00 ในรายวิชาเอกใด ๆ ของหลักสูตรสาขาวิชานั้น

17.3.4 ไม่เคยได้ระดับคะแนน E หรือสัญลักษณ์ F หรือ U ในรายวิชาใด ๆ

17.3.5 มีคุณสมบัติตามความในข้อ 17.2.4

17.3.6 มีคุณสมบัติตามความในข้อ 17.2.5

17.4 มหาวิทยาลัยจะเสนอรายชื่อนักศึกษาที่มีสิทธิ์ได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับปริญญา หรือปริญญาเกียรติ
นิยมในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อขออนุมัติปริญญาต่อสภามหาวิทยาลัย

17.5 ปริญญาที่ให้สำหรับหลักสูตรร่วม ระหว่างมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กับสถาบันอุดมศึกษา
ต่างประเทศ

17.5.1 ปริญญา 1 ใบ หมายความว่า นักศึกษาได้ปริญญา 1 ใบ ซึ่งรับรองโดย
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่ร่วมกันจัดหลักสูตร

17.5.2 ปริญญา 2 ใบ หมายความว่า นักศึกษาได้รับปริญญา มากกว่า 1 ใบ โดย
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ที่ร่วมกันจัดหลักสูตร เป็นผู้มอบให้สถาบัน ละ 1 ใบ

ข้อ 18 การขอเข้าศึกษาเพื่อปริญญาที่สอง

18.1 นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หรือสถาบันอุดมศึกษา
อื่นที่เทียบเท่า อาจขอเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาอื่นเป็นการเพิ่มเติมได้

18.2 การรับเข้าศึกษา ต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะที่นักศึกษาขอเข้าศึกษา และ
อธิการบดี

18.3 การเทียบโอนและการรับโอนรายวิชา

18.3.1 รายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่นักศึกษาได้ศึกษาในสาขาวิชาที่สำเร็จ การศึกษาจะได้รับการ
พิจารณารับโอนและเทียบโอน โดยรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่ได้รับการรับโอนและเทียบ โอน ให้ได้สัญลักษณ์หรือระดับ
คะแนนเดิม ให้นำหน่วยกิตรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาดังกล่าว เป็นหน่วยกิตสะสม และนำมาคำนวณแต่มีระดับคะแนนเฉลี่ย
สะสม โดยนักศึกษาต้องดำเนินการยื่นขอรับโอนหรือเทียบโอนให้แล้วเสร็จ ภายในสองสัปดาห์แรกที่เข้าศึกษา และคณะต้อง
แจ้งผลการพิจารณาให้มหาวิทยาลัยทราบ ก่อนสิ้นสุด การสอบกลางภาคของภาคการศึกษานั้น ๆ

18.3.2 นักศึกษาไม่มีสิทธิ์ลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่ได้สัญลักษณ์หรือระดับคะแนนเดิม เว้นแต่
เมื่อผลการศึกษารายวิชาที่สัมพันธ์กับรายวิชาที่ได้สัญลักษณ์หรือระดับคะแนนเดิมต่ำกว่ามาตรฐาน คณะหรือภาควิชา
กำหนดให้ลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่ได้สัญลักษณ์หรือระดับคะแนนเดิมซ้ำอีกได้ และให้นำหน่วยกิตรายวิชาดังกล่าว เป็น
หน่วยกิตสะสมได้เพียงครั้งเดียว

18.3.3 การเทียบโอนและการรับโอนรายวิชา ต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการประจำ
คณะ โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาตามความในข้อ 14.6

ข้อ 19 การศึกษาสองปริญญาพร้อมกัน

19.1 นักศึกษาที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อาจขอศึกษาสองปริญญา พร้อมกันได้ โดยต้อง
เป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรี 2 หลักสูตร ที่ให้ผู้เรียนศึกษาพร้อมกัน โดยผู้สำเร็จ การศึกษาจะได้รับปริญญาจากทั้งสอง
หลักสูตร

19.2 รายละเอียดต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ 20 การพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา

- 20.1 ตายหรือลาออก
- 20.2 ถูกให้ออก หรือไล่ออก เนื่องจากต้องโทษทางวินัย
- 20.3 ไม่ได้ลงทะเบียนเรียนภายใน 30 วัน นับจากวันเปิดภาคการศึกษาปกติ โดยมิได้รับการอนุมัติให้ลาพักการศึกษา หรือไม่ได้รักษาสุขภาพ
- 20.4 ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.00
- 20.5 ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.25 ในภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ไม่นับภาคการศึกษาที่ลาพักหรือถูกให้พัก
- 20.6 ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50 ยกเว้นนักศึกษาที่ลงทะเบียน เรียน ในสองภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย
- 20.7 ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.70 ในภาคการศึกษาปกติถัดไป หลังจากได้รับภาวะรอพินิจครั้งที่ 1
- 20.8 ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.90 ในภาคการศึกษาปกติถัดไป หลังจากได้รับภาวะรอพินิจครั้งที่ 2
- 20.9 ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 ในภาคการศึกษาปกติถัดไป หลังจากได้รับภาวะรอพินิจครั้งที่ 3
- 20.10 ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยมาแล้ว เป็นระยะเวลาเกิน 2 เท่าของจำนวนปีการศึกษาต่อเนื่องกัน ที่ได้กำหนดไว้ในแผนกำหนดการศึกษาของสาขาวิชาที่ศึกษาอยู่ สำหรับนักศึกษาที่รับโอนให้นับเวลาที่เคยศึกษาอยู่ในสถาบันเดิมรวมเข้าด้วย
- 20.11 ได้รับการอนุมัติปริญญา
- 20.12 ได้รับการวินิจฉัยโดยคณะกรรมการแพทย์ซึ่งแต่งตั้งโดยอธิการบดีว่าป่วย จนเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา หรือเป็นอันตรายต่อผู้อื่น ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำคณะ

ข้อ 21 ให้อธิการบดีรักษาการตามระเบียบนี้ ในกรณีที่จะต้องมีการดำเนินการใด ๆ ที่มีได้ กำหนดไว้ในระเบียบนี้ หรือกำหนดไว้ไม่ชัดเจน หรือในกรณีที่มีความจำเป็นต้องผ่อนผันข้อกำหนดในระเบียบนี้ เป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาชั้นปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเป็นไปโดยเรียบร้อย ให้ อธิการบดีมีอาจตีความ วินิจฉัยสั่งการ และปฏิบัติตามที่เห็นสมควร และให้ถือเป็นที่สุด

บทเฉพาะกาล

ให้นำระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2547 และ พ.ศ. 2552 มาใช้บังคับนักศึกษาดำเนินหลักสูตรชั้นปริญญาตรีซึ่งเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ก่อนปี การศึกษา 2558 ไปจนกว่าจะสำเร็จการศึกษา

ประกาศ ณ วันที่ 4 สิงหาคม 2558

(ลงชื่อ) จรัส สุวรรณเวลา
(ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณเวลา)
นายกสภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สำเนาถูกต้อง

วนิดา ตันติธรรมภูษิต
(นางสาววนิดา ตันติธรรมภูษิต)
นักวิชาการศึกษานาฏการพิเศษ

วนิดา/พิมพ์/ทาน